

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. Január 1. Vasárnap
VIII. évfolyam, 1. szám.

Boldog újévet!

Üreg Szilveszter apó szemére huzza a kalapját és komoran-busan elballag. El a temető felé. Napjai lejártak, el kell mennie. Letelt az idő, öreg a legény, munkaképtelen, agyon fáradt, mit tehet mást, mint hogy kibandukol az ősi temetőkerthbe, megkeresi a maga helyét és ledől örök pihenőre. Jó is ez már, rozzantak a csontjai, tüdeje alig liheg és a szíve is ki-kihagy. Csak vergődés lenne tovább vinni ezt a keserű, meg hajszolt életet.

Most, hogy ide kijött az örök nyugalom hazájába, volt alkalma végig gondolni mindazt, ami elmúlt. Szépséget és szennyet, örömet és lehangoló rossz emlékeket. Egy év csupán az egész és mégis mennyi minden történt ezalatt. Jött daliás-hetykén, frissen, fiatalon, mint tündöklő Apolló. Mosoly fogadta, reménység, várakozás. Azt hitték ő a nagy beteljesülések küldöttje. De ime, alig nézett szét a világban, máris újra gördült a Történelem titáni tankja. Háborúk Ibériában és Távolkeleten, feszültség Középeurópában, idegesség, nyugtalanság mindenütt. Suhantak benne a képek: Anschluss villámgyorsasággal, fajgyűlölködések, ellenségeskedések, vér, tömegszerencsétlenség, sohse szűnő diplomáciai mesterkedések, erőszak, elvek és irányzatok ádáz harca, fokozódó népi, hitbeli és társadalmi ellentétek. Azután München, pillanatnyi fellegezéssel, majd újra csak viharok, izudetakérdés, felvidéki probléma, szélszél és orkán rejtelmes változása, Tunisz, Dzsubuti. Istenem, mennyi minden, mennyi minden! És mindez csak egy év: 1938. Az idők végtelen áramlásában talán egy lehelletnyi, nem több. 365 nap gondjából, tusája-öröme!

Volt, elmúlt, — elmúlt. Most 'buszutatják dárídó, gondülő nemtörődomséggel. Toroznak felette, — de ő Szilveszter tudja, hogy ez már nem neki szól, — hanem az új trónfoglónak és honfoglalónak, a nyomába lépő új utódnak, az örökösnek, az új reményekethozó szárnyas, vidám, gondtalanléptű Merkurnak. — Mert most feléje fordul minden figyelem, szeretet és érdeklődés. Ő csak volt a nap hőse és lovagja, csillaga lehangyattott, varázsereje elszállt, legyőzött vitéz már, — akinek nincs más utja, mint a sírgödör. Keseregni rajta, minek, hiábavaló céltalanság!

Az életet legyőzi a halál, a halált pedig az élet. Örök levés és születés a világ sorsa, elmúlás és feltámadás. Új lélekkel, új alakban, új reményekkel. Az apa élete folytatódik a fiában és így tovább. 1938-nak 1939 a jogszerinti és természetes utódja. A törvényes örököse. Friss energiák birtokosa, új célkitűzések hirdetője. Talán egy szebb, jobb, emberibb világé. Talán az igazi boldog, ember-

A kormány tizhónapos működésének eredménykimutatása

Értékes újításokat vezettek be, nagyfontosságú törvényeket hoztak a minisztériumok az új szellemű és új rendszerű országvezetés során

(BUCURESTI.) Kilenc hónap óta politikamentes új kormány vette át az ország ügyeinek vezetését és ragadta meg erőyes kézzel a téves vágányokra ferdült kormányrudat. Kilenc hónapi szakadtalan munka után új év hajnalodik és új munka kezdődik. Érdemes seregszemlét tartani arról, hogy kilenc hónap alatt mit dolgozott a jelenlegi tekintély-kormány.

MIT VALÓSÍTOTT MEG A BELÜGYMINISZTERIUM?

A belügyminisztérium munkája az elmúlt hónapok alatt nemcsak a belső rend szigorú fentartására irányult, hanem az ország román elemeinek megvédésére attól a valószínű idegen inváziótól, amely elárasztotta Romániát. A közép-európai események következtében egyik napról a másikra hatalmas idegen tömegek özönltek be az országba. Armand Calinescu belügyminiszter határozott fellépése azonban gátat vetett ennek és megszabadította az országot nagyszámu olyan egyéntől, akinek jelenléte nem lett volna kívánatos. Tíz hónap alatt megtisztították az országot a parazita idegen elemektől. Ez egyike az új kormány és Armand Calinescu belügyminiszter legnagyobb érdemeinek.

A NEMZETGAZDASÁGI MINISZTERIUM TIZHÓNAPI TEVÉKENYSÉGE

A nemzetgazdasági minisztérium Mitita Constantinescu miniszter vezetésével elsősorban a mezőgazdasági termények jobb értékesítését akarta biztosítani. Ha a világ gazdasági viszonyokat tekintjük, amely viszonylatban mindenhol 60 százalékkal esett a mezőgazdasági termények ára, egyedülálló tünet Romániában, hogy a román

földművelő legalább 50 százalékkal jobb árat kapott terményeiért, mint más országok gazdái. A második igen fontos és nagyjelentőségű intézkedése a minisztériumnak, amely új lendületet hozott a falvak életében, a Nemzeti Szövetkezeti Intézet létesítése volt. Ez az intézet igen jelentős mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a válságos időkben a román gazda megőrizze biztonságát, megerősödjék és a nemzet érdekében igen fontos tényezővé válhasson. A következő fontos ténykedése a nemzetgazdasági miniszternek az volt, hogy kiszélesítse a Nemzeti Mezőgazdasági Hitelintézetet és megalakította az Ipa-

rosítási Bankot, amely mint új tényező, kiszélesedett munkakörben tudta ellátni a nagyfontosságú feladatokat.

Mindenki előtt ismeretesek azok a körülmények, amelyek között létrejött a Kisipari Hitelintézet, amelynek működését azonban különféle tényezők megbenjíják. Megalakította az ugynevezett Északi Bankot, amely a bukovi-nai kisiparosok támogatását célozza, de ugyanakkor helyi viszonylatban is mindenhol könnyebben elérhetővé tette a hiteleket. A mőcök támogatására felárakat, jutalmakat állapított meg a miniszter a kisebb aranytermelők számára.

A kereskedelem és az ipar románosítása

Az első körzet, amelyben a román elem megsegítését szándékozta a miniszter, a kereskedelem volt. Ezt a foglalkozási ágat az sajátította ki magának, aki csak akarta. Évek hosszú sora telt el és a kereskedelem egyre hozzáférhetetlenebbé lett a román elem számára. Ez indította arra Mitita Constantinescu minisztert, hogy három irányban indítsa meg a román kereskedelem és ipar újrafelépítését. Elsősorban a gyakorlati iskolák felé irányította az ifjúságot. Másodsorban új cégbejegyzési törvényt alkotott és harmadsorban szigorú megbüntetését rendelte el azoknak a cégeknek, amelyek nem tartották be az előírt etnikai arányszámot. Ennek a célnak érdekében létesítette a minisztérium a textilipari, a kereskedelmi gyorsítási és kereskedelmi levelezési iskolákat, amelyek a fővárosi kereskedelmi kamara felügyelete alatt működnek és igen jelentős mértékben járulnak hozzá a program megvalósí-

tásához.

JELENTŐS ELŐNYÖK A KERESKEDŐNEK KÉSZÜLŐ FALUSI IFJAK SZÁMÁRA

Az új cégbejegyzési törvény igen jelentős változásokat hozott az ország kereskedelmi életében és főképpen a kereskedelmi pályára igyekvő falusi ifjak számára tartalmaz több fontos kedvezményt, mert ilyen módon akarják elősegíteni az új, egészséges kereskedőréteg kialakulását, amely majd alapja lesz az ország jövőendő gazdasági életének.

A román elem ellenőrzését a kereskedelmi és ipari vállalatoknál különleges bizottság végezte és nagymértékben segítette a minisztériumot nemes munkájának elvégzésében. Ez a bizottság 4 millió 533.400 lej összegű büntetéssel sújtott 818 olyan vállalatot, amely nem tartotta be a nemzeti elem elhelyezése vonatkozó előírásokat.

szolidaritáson alapuló, kollektív életé. Mit berzenkedni itt, mit okoskodni?! Elfelejtik őt az örömeikkel és bánatokkal, beteszik utána a kaput, hogy azután majd szélesre tárják az új, csillogószemű királyfi: 1939 előtt.

Üreg Szilveszter, menj békében, Isten Veled! Bűneidet bocsássa meg az Ur, erényeidet jegyezze fel a Klio tolla! Jobb lesz elpihenni örökre.

B. u. 6. k.

Boldog új évet kívánunk minden élőknek. Boldogabb, jobb, szerencsésebb, áldottabb új évet. Béke-évet, szeretet-évet, jóság-évet, testvériség-évet. Mit tagadjuk, önzők vagyunk. De igazán szentül önzők. A magunk és mindenki javát akarjuk. A népek, fajok és hitük testvéri egyetértésének eljövételét. A lélek szabadságát és megne-mesedését. Egyenlőséget, igazságosságot mindenki számára. A szülölsé-

gek megszűnését, a sebek begyógyulását, a hit megerősödését, a jajok és bajok enyhülését, társadalmi fejlődést és haladást. Boldog új évet a szó nemes értelmezésében. Nem egy népnek, felekezetnek, fajnak, — min deneknek. Munkát, kenyeret, az élet édes örömeit, családi szeretetet egyetemes békét, gondok elmúlását, szívek megjobbulását és áldást. És újra és újra csak a Menyhenlakó igazi, szent áldását. A szellemi, lelki, erkölcsi, anyagi javak fokozódását, az élet könnyebbé és jobbá-válását, viszatérést az emberszeretet egyenes és nyílt útjára.

És ilyen szívvel köszöntjük mi az Újévet, — az új 1939-es év hirhozóját. Béke jöjjön Veled a szíveinkbe és lakásainkba! Teremtő, munkás, alkotó, áldott béke. Nem papirbéke, örült fegyverkezési lázzal, nem látszó-béke az idegek örökös megfeszültségé-

vel, nem szó-béke hazug ámitásokkal és csalo jelszavakkal, de igazi, valószínű, krisztusi béke. Minden lelkek békessége és nyugalma, minden embertársunk boldogító csön-dessége és eláradó meglegedése, minden szívnek ünnepi, boldog csöndje

Adjon az Ur mindenkinek áldást az életére, békét a szívébe, szeretetet a lelkébe, alkotó munkavágyat az értelmébe — a legmagasabb pol-con állóktól le a legkisebb nincste-lenig. És adja meg számunkra azt a szent, nagy örömet, hogy 1939. a békés, alkotó, boldog munka éve lehessen az egész földkerekségen.

Boldog új évet mindenkinek! Kivétel nélkül.

De úgy legyen, ugysis legyen!

WALTER GYULA

Értékes munkát végzett a Kereskedelmi Kamarák Szövetsége és főképpen a fővárosi kereskedelmi kamara is, amely szigorú ellenőrzés alá vette a hatásköre alá tartozó cégeket, elérve azt, hogy az elrendelt új cégbejegyzéskor legnagyobb részben román cégek jelentkeztek.

A KÖZLEKEDÉS- ÉS KÖZMUNKÁÜGYI MINISZTERIUM TEVÉKENYSÉGE

A közlekedés minden időkben és minden országban igen jelentős kérdés volt és fontos tényező azok fejlődésében. Ezt a tényt teljes mértékben és páratlan bölcseséggel előre látta Öfelsége II. Károly király, aki hatalmas ut- és vasútépítési tervet dolgozott ki, amelynek keretében Ghelmegeanu közlekedési és közmunkaügyi miniszter nem kevesebb, mint 900 millió lej értékű munkát osztott ki, kizárólagosan román vállalatok között. Hála a felőlről jövő hathatós támogatásnak, ezek a vállalatok minden követelményeknek megfelelő munkát végeztek, bebizonyítván ezzel a román munka nagy értékét, az idegen munkaerővel szemben. A munkaprogram megállapításánál tekintettel voltak mindazokra a vidékekre, amelyeket az eddigi kormányok elhanyagoltak. Így főképpen Besszarabiára és a Móc-vidékre volt Ghelmegeanu miniszternek gondja, aki erélyes intézkedésekkel véget vetett az czekek a vidékeken uralkodó áldatlan állapotoknak. A hatalmasarányú munkálatok mellett nem szabad megfeledkeznünk az új, készüléfében levő vasúti vonalakról sem, amelyek megépítésük után az ország gazdasági fejlődésének jelentős zálogai lesznek.

Ezeknek a nagyarányú munkálatoknak megindításakor nem feledkezett meg Ghelmegeanu miniszter az állás- és foglalkozási nélküli fiatal román értelmiségről sem. Így körülbelül 150 végleges és 600 ideiglenes jelleggel felvett munkaerőt alkalmazott, sőt a jövő év kezdetétől nem kevesebb, mint 1343 tisztviselőt fogtak a különféle szolgálati ágakban elhelyezni. Ez a ténykedés, amelyet az országos program keretében a minisztérium végez, igen nagy lépést jelent a román lakosság életérdekeinek megvédése szempontjából, mert ezzel minden román elérheti azokat a jogokat és azokat a méltóságokat, amelyek őt saját országában megilletik.

A FÖLDMŰVELÉSÜGYI MINISZTERIUM TEVÉKENYSÉGE

A földművelésügy terményeivel, mint azoknak számával, akik a mindennapi kenyér létrehozatalán fáradoznak, határozza meg az egész ország gazdasági életének jó vagy rossz irányba való terelődését. Minden intézkedés tehát, amely ennek a foglalkozási ágának fellendítésére irányul, az egész ország életében jelentős nyomokat hagy. Ez a fellendülés azonban nem valószínű, ha meg másképp, mint csak azon az úton, amelyet Gheorghe Ionescu Sisesti földművelésügyi miniszter jelölt meg.

A MEZŐGAZDASÁGI TERMÉNYEK ÉRTÉKESÍTÉSE

Régebben a földművelő kénytelen volt olyan árban eladni áruát, amilyent az őket kizsákmányoló viszonteladók állapították meg. Ma a termények eladását államilag ellenőrzik és így megakadályozzák azok üzérkedését, akiknek nevei távol állanak az igazi román nevek csengésétől. Itt kell értékelni azt a jelentékeny munkát, amelyet a Nemzeti Szövetkezeti Intézet végzett, amely 43 ezer vagon mezőgazdasági terményt közvetített olyan áron, amely a termelőket a legnagyobb mértékben kielégítette.

AZ ERDŐKITERMELEK SZABÁLYOZÁSA

A minisztérium véget vetett annak a rablógazdálkodásnak is, melyet lelkiismeretlen egyének — csak a nveresség-vágytól vezérelve — végeztek az ország értékes erdőseiben. Ennek a célnak érdekében határozta el a minisztérium a nörvszabású telepítési munka megindítását — amelyre vonatkozóla nemsokára megjelenő törvény is intéz-

kedik — és amely lehetővé teszi román telepesek elhelyezését az ország különböző részeiben, valamint azt is, hogy kisajátítás útján földhöz jussanak. A minisztérium intézkedése egészséges földművelő réteg megeremtését célozza. A földművelők helyzetének megjavítása az ország fejlődését jelenti: az az alap és elgondolás, amely a földművelésügyi minisztérium felelős ténve zőit működésükben vezeti.

II. Károly király Öfelsége kivételes közkegyelemben részesített hat volt legionistát

Kegyelemlí kérvényükben — beismervé tévedésüket — feltétlen hűséget fogadtak a feves eszmék volt követőit

(BUCURESTI.) Armand Calinescu belügyminiszter előterjesztésére II. Károly király Öfelsége kivételes kegyelemben részesítette Virgil Ionescu mérnököt, Traian Cotiga, Mihail Polihroniade, Nicolae Totu, Banica Dobro és dr. Paul Craja volt legionáriusokat, akiket az állam biztonsága ellen elkövetett bűntényért ítélték el. A volt legionisták bocsánatkérő és hódoló nyilatkozatot intéztek II. Károly király Öfelségéhez, amely nyilatkozatnak érdekes és jellemző részletei a következők:

„Minden gatlás nélkül és nyílt őszinteséggel kijelentjük, hogy királyunk szolgálatára bocsájtjuk mindazt, amivel lelkiünkben és agyunkban rendelkezünk. Minden olyan politikai gondolat és kívánság, amely távol áll Felséged akaratától és szándékától, idegen marad részünkre a jövőben. Csak a király tudja orvosolni a szenvedéseket és megszüntetni a reménytelenséget. Ezért folya-

modunk Felséged magasztos királyi személyéhez és alázatosan könyörögnünk, alkalmazzon velünk szemben kegyelmet. A legutóbbi események lezárták életünk egyik szomorú fejezetét. Ma csak egyetlen ember, egyetlen akarat és egyetlen erő létezik, amely mellé az egész román nemzetnek fentartás nélkül kell felsorakoznia és ez Felséged fenkölt személye. Enélkül a Felséged körül kialakuló egység nélkül Románia az anarchia és széttagolás felé sodródik. A mi magatartásunk most már kategorikus és nyilvános és minden olyan mozgalmat, vagy törekvést, amely nem nyerné el Felséged jóváhagyását, esztelenségnek nyilvánítunk.”

A hűségnyilatkozatot Virgil Ionescu mérnök, Traian Cotiga, Mihail Polihroniade, Nicolae Totu, Banica Dobro és dr. Paul Craja volt legionisták sajátkezűleg írták alá.

Az olasz álláspont:

„A Szuezi-csatorna nem maradhat azok kezén, akik építették!” Itt a protektorátusi jogot követel Tunizra is — Negyhatalmi értekezletet javasol a német sajtó — A palesztinai helyzet — Imrédy miniszterelnök rádió-szólata — Leleplezték az ukrán összeesküvést

Nehézággyukkal bombázzák Barcelonát

Az 1938-as év utolsó napja minden különösebb szenzáció nélkül mulott el, de az évzáró sajtóközleményekből kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy az új esztendő külpolitikailag igen súlyos problémák jegyében indul. Ezeket a kérdéseket a következőkben lehet megnevezni: A francia-olasz ellentét, a német-amerikai ellenségeskedés, az ukrán önállósági probléma, a palesztinai helyzet és a japán hatalmi törekvések. Jelentőségteljesen indul az új évben a spanyol polgárháború is, melyet Franco tábornok most úgy látszik minden erejével befejezni törekszik.

Részletes jelentéseink a következők:

AZ ÚJ OLASZ TAKTIKA

(PÁRIS.) (Havas.) Az Itália által egységesítésre kizsákmányolt területekre vonatkozólag a fasiszta kormány most egészen új taktikát fog alkalmazni. Ez a taktika sokkal egyszerűbb és jogilag sokkal jobban érvényesíthető lesz, mint az eddigi, melyet sajtópropagandával és uccai tüntetésekkel kívánt előltni. Róma ugyanis megkísérli azt, hogy jogilag bizonyítsa be igazát a Szuezi csatorna

kérdésében és ezt azzal fogja alátámasztani, hogy a Vörös tengernek ez a fontos kapuja semmi körülmények között sem maradhatott azoknak a kezén, akik ezt annakidején építették. (A Szuezi csatornát tudvalevőleg a franciák készítették el.) Ami Tuniszt illeti, Olaszország leszögezi azt a tényt, hogy Páris csak protektorátust gyakorolhat felette. A felségjog ugyanis a tuniszi beyt illeti meg (tudni kell, hogy Tunisz árnyékuralkodójának címe: bey) és így Franciaországnak nincs semmi joga területi felségjogokat gyakorolni Tunisz felett. Róma azt követeli tehát, hogy ő is protektorátust gyakorolhasson e területen és ezt hajlandó szükség esetén Angliával és Franciaországgal együtt gyakorolni. Erre az olasz álláspontra a francia sajtó rendkívül hevesen válaszol. A lapok megírják, hogy Olaszország nem igényelheti a Tunisz feletti protektorátust, mert Abesszinia felett például nem tűri meg más hatalmak uralmát.

MIT MOND A NÉMET SAJTÓ

(BERLIN.) (DNB.) A német sajtó vissza utasítja azt a tervet, hogy Anglia akár mint közvetítő, akár mint döntőbíró közbelépessen a francia-olasz viszályba. Berlin hajlandó azonban a kérdést négyhatalmi konferencia keretén belül tárgyalni. Ez a kérdés különben a Berliner Tageblatt szerint Chamberlain angol miniszterelnök római útján fog eldőlni.

BEVONJÁK AZ ARAB SOFFÖRÖK ENGEDÉLYÉT

(JERUZSÁLEM.) Minthogy egy autó taxin követték el a palesztinai repülés-

ügyi tábornok ellen a merénylet ruzsálem katonai tábornok-kormája elrendelte, hogy a szombati nap kezdve vonják be az arab sofförök taxitulajdonsok forgalmi engedélyt. A forgalomban maradt autótaxik csak zsidó sofförök vezethetik.

Jeruzsálemben esvébként a zavarosok és merényletek még mindig tartanak. Jeruzsálem ugynevezett jaffa kapujánál revolverlővésekkel megölték Klein Izsák zsidó munkást. Egy revolvorgolyó súlyosan megsebesítette egyik arab járőrelőt is, aki történetesen a merénylet színhelyén tartózkodott.

IMRÉDY MAGYAR MINISZTERELNÖK ONÓDI PROGRAM BESZÉDE

(BUDAPEST.) (Rador.) Tegnap délután tartotta meg Imrédy miniszterelnök onódi programbeszédét, amely többek között a következőket mondta: „A kormány politikai célja a nygyarság megerősítése a Duna-völgyben és ezt további céltudatos munkával kívánja elősegíteni. Törekvései kétféle irányuak. Külpolitikájában változatlanul kitart a Berlin-Róma tengely államai mellett, mert ezekhez a hála szála is fűzik. A szomszéd államokkal békés viszony állandósítására törekszik és ezért a surlódások elkerülése végett a kisebbségeinek messzemenő jogokat biztosít. Visszautasítja azt az alaptalan aggodalmat, mintha nemzeti önállóságát veszély fenyegetné. Belpolitikai téren meg fogja valósítani kitűzött programját. Erre azonban elsősorban is példás rendre van szükség, amelyet minden eszközzel biztosít. Összhangot terem az ipari és mezőgazdasági érdekek között és földhöz juttatja a magyar népet. Nem engedi meg, hogy a magyar nemzet két történelmi társadalmi osztálya a nagybirtokosság és a parasztság szembekerülése egymással és ezért a földosztást fokozatosan valósítja meg.

LŐTÁVOLBA KERÜLT BARCELONA

(HENDAYE.) (Reuter.) Moscardo tábornok csapatai tegnap délután lőtávol ságba közelítették meg Barcelonát, Katalánia fővárosát, amely azóta nehézágyuk tüze alatt áll. Ugyancsak Moscardo csapatai elfoglalták a fővároshoz közel fekvő Gramadella városkát, amelynek uccáin órákon keresztül gyilkos harc folyt, amely végül is a nemzetiek teljes győzelmével végződött. A legutóbbi jelentések szerint Barcelona Vallescai városnegyede füstölő romhalmazzá változott. A kormány megkezdte a középületek kiürítését és elhatározta, hogy a székhelyét áthelyezi. Az új székhely eddig még ismeretlen.

LELEPLEZTÉK AZ UKRÁN ELSZAKADÁSI MOZGALMAT

(MOSZKVA.) (Tass.) A szovjethatóságok névtelen feljelentés alapján le tartóztatták az ukrán autonómista mozgalmat két eddig még nem ismert vezetőjét Szripnik és Postisev magasrangú tisztviselői személyében. A letartóztatottaknál iratokat találtak, melyekből kiderült, hogy egy, a szovjettel nem határos nagyhatalom szította és pénzelte. Az iratok alapján két Lengyelországba igyekvő ukrán autonómista ügynököt is elfogtak, akiknél feljegyzéseket találtak arra vonatkozóan, hogy az önálló Ukrajna milyen területeket foglalna magába.

NÉMET TÁMADÁS IKES ELLEN

(BERLIN.) (DNB.) A Völkischer Beobachter hosszú cikkben foglalkozik a német-amerikai viszályal és többek között a következőket írja:

„Az ellentéteket Ickes belügyminiszter érthetetlen németellenes magatartása éllezte ki. Ickes különben is megmutatta ezt akkor, amikor a Hindenburg léghajó katasztrófája alkalmával a legélesebben ellenezte azt, hogy Németországnak héliumot adjanak. A belügyminiszter teljes egészében Woodrow Wilsonnak, a volt és elhunyt köztársasági elnöknek németellenes programját tette magáévá. Ez a politika azonban csütörtököt fog mondani, mert a 80 millió német nemzet és szövetségeseivel az amerikai nagytőke és az amerikai haderő fog elbánni

RIO mozgó

Str. Văli No. 7. Tel.: 11-71.
Szenzációs újságv. Két világ-sláger.

BORNEO (A zöld pokol)

izgalmas dzsungel filmsláger. Fősz. MARTIN és OSA JOHNSON

A vörös talár

Az évad legnagyobb szenzációja. Fősz. ANNA BELLA és CONRAD VEIDT
Helyárak: 12 és 14 plusz 5 lej. A vasárnapi előadásokon visszamaradni nem lehet.

„Ha Chamberlain rossz benyomással térne haza Rómából...”

(PÁRIS.) A Le Jour című lap azt az értesülést kapta Londonból, hogy amennyiben Chamberlain angol miniszterelnök azzal a benyomással térne vissza Rómából, hogy Mussolini nem hajtja végre őszintén az angol-olasz meg egyezéssel járó rendelkezések lényegét, nem látszik kizártnak, hogy Angliában új kormány alakul, amelybe a konzervatív párt több fiatal tagja is belee. A konzervatív párt fiatal tagjai eddig is csak azért nem léptek be a kormányba, mert teljességgel bizalmatlanok Olaszország politikájával szemben.

KÉSİK A NÉMET VÁLASZ

(LONDON.) (Reuters.) Az angol kormány mint tudvalevő, két héttel ezelőtt jegyzékben kért biztosítékot Berlinből arra nézve, hogy az angol állam polgárságu zsidósággal szemben nem alkalmazza a Németországban legújabb kibocsátott zsidóellenes rendelkezéseket. A német válasz mindezekig késett amit angol politikai körökben erősen nehezményeznek.

DALADIER UTJÁNAK VÉGLEGES PROGRAMJA

(PÁRIS.) (Havas.) Daladier miniszterelnök a véglegesen megállapított program szerint Marseilleből indul utnak és először a korzikai Ajaccióban köt ki. Itt rövid ideig időzik és azután visszatér Franciaországba, ahonnan a touloni kikötőből indul el Tuniszba. A miniszterelnököt tengeri útjára csak kisebb flottilla fogja elkísérni, hogy a kíséret demonstrációs jellegét elvegye (Ugyancsak Párisból közlik, hogy tegnap délután két újabb batallion szenezáli néger hajózott be djibouti rendeltetéssel. Végül Daladier útjával kapcsolatban megjegyzi a francia hírforrás, hogy annak végleges időpontja meghatározva még nincs, mert attól függ, hogy a költségvetési vita mikor ér véget.

BECK KÜLÜGYMINISZTER TANÁCSKOZÁSAI

(MONTECARLO.) Igen élénk feltűnést keltett az, hogy Lengyelország római és párisi követei tegnap felkeresték a karácsonyi pihenőjét tartó Beck lengyel külügyminisztert és vele hosszabb megbeszélést folytattak. A tárgyalások az ukrán autonómista mozgalmakkal állanak összefüggésben.

OROSZORSZÁG MEGERŐSÍTÉSI VLADIVOSZTOKI HELYŐRSÉGÉT

(MOSZKVA.) (Tass.) A legfelsőbb szovjet intézőbizottság rendeletére a vladivosztoki helyőrséget a legrövidebb időn belül 50.000 főnyi csapattal erősítik meg. Erre az intézkedésre Arita külügyminiszter a múlt napokban hangoztatott erősen szovjetellenes kitételei adtak okot. Ugyancsak Moszkvából közlik, hogy a régóta elhallgatott titkos leadó ismét működésbe lépett és bejelentette a Sztalin-kormányzat elleni harcot.

A Vatikáni Német Követ PIUS PÁPÁNÁL

(VATIKÁNÁROS.) Von Bergen vatikáni német nagykövet tegnap délelőtt kihallgatáson jelent meg XI. Pius pápa Őszentségénél és vele huszperces megbeszélést folytatott. A kihallgatásról, amely élénk feltűnést keltett, nem adtak ki jelentést.

RÁDIÓBESZÉDET MOND GÖBBELS PROPAGANDA-ÜGYI MINISZTER

(BERLIN.) (DNB.) Göbbels propagandaügyi miniszter ma este 20 órakor

(romániai időszámítás) rádióbeszédet mond, amelyet az összes német leadók közvetítenek. Göbbels állítólag évrő szavai során érinteni fogja a Németországot érdeklő külpolitikai kérdéseket is és ezért beszédét nagy várakozás előzi meg.

Reuter jelenti:

(BERLIN.) Január elsejétől kezdve a tegnap kiadott pórtrendeletekkel Ausztria és a szudéta területek egységes részévé válnak az anyaországnak.

(LONDON.) A munkanélküliek a City legforgalmasabb utvonalaiban nagy táblákat helyeztek el a következő felirattal: Boldogabb újéve lehetne Angliának, ha gondoskodna munkanélkülieiről.

(AMSTERDAM.) Kormányrendeletre megkezdették az engedély nélkül a határon átszökött emigránsok összefoátását. Ezeket internáló táborban fogják elhelyezni.

(PASSAU.) Egy személyszereplvény hibás váltóállítást következtében kisiklott. A halottak száma 3, a sebesülteké 14.

(BUDAPEST.) Az áru- és értéktőzsde tegnap az egész üzleti idő alatt feltűnően szilárd volt, amit erős külföldi vásárlási megbízások idéztek elő.

(PÁRIS.) Egész Franciaországban abnormálisan melege fordult az idő és legtöbb helyen eső esik. A hatóságok mindent elkövetnek a feltűnően fellépő árvízveszedelem csökkentésére.

(LONDON.) A brit földrajzi társaság jelentése szerint a Mount Everest megmásására csak 1940-ben kerül sor. Az expedíció tagjai az egész évet arra használják fel, hogy megfelelő állomáshelyeket építsenek ki.

(VARSÓ.) A legutóbb elkövetett Olsa-kerületbeni bombamerényletek retorziójaképpen a lengyel hatóságok 100 cseh családot utasítottak ki Lengyelország területéről.

(BRÜSSZEL.) Piccard professzor megkísérli ezidén a 10.000 méteres mélységre való leszállást a Karáib-tengeren.

(PRÁGA.) A hatóságok egy titkos szabaddkőműves páholyra bukkantak, amelynek tagjai Londonnal és Beness volt elnökkel tartottak fenn érintkezést. A páholy tagjai közül többeket letartóztattak.

(CESENA.) Cesena közelében egy

Lassa végre mindenki!

Minden Aspirin-tablettába bele van vésve a Bayer-kereszt. Ogyeljen erre a jelre saját érdekében. Utasítson vissza minden utánzatot, vagy pótléket, mert ezekkel csak árthat magának.

ASPIRIN

VALÓDI CSAK A Bayer KERESZTTTEL.

autó 15 méteres mélységbe zuhant. Három utasa és sofförje szörnyet haltak.

(LONDON.) A városi tanács a kormány hozzájárulásával elhatározta, hogy ez év tavaszán nagyarányú város átalakítási építkezésbe kezd, amelyhez kizárólag munkanélkülieket fog alkalmazni.

(PÁRIS.) A szélsőjobb oldali pártszervezetek megvásárolják a Gringoire heti lapot és azt napilappá alakítják át. Főszerkesztője a lapnak De la Roque ezredes lesz.

(BERLIN.) A német munkaügyi minisztérium rendelete alapján teljesen új közegészségügyi intézkedésekkel szabályozzák az üveghuták munkarendjét. A rendelkezés szerint a jövőben tilos kiskorúak alkalmazása ezekben az üzemekben.

GALLIA S. A.

Tisztelettel értesíti vevőközönségét, hogy kolozsvári str. Gen. Neculcea 2. sz. alatti fióküzletének

VEZETÉSÉT RIGÓ L.

úr vette át, ki minden igyekezetével és szaktudásával a t. vásárlóközönség rendelkezésére áll. Mindenfajta

SELYEM ÉS SZEZON UDONSÁGGAL

rendelkezőnk.

GALLIA S. A.

fióküzlet Cluj, str. General Neculcea 2. sz.

Nagy részvét mellett temették el a délbesszarábiai vasúti szerencsétlenség több áldozatát

(BRAJLA.) Tegnap nagy részvét mellett temették el a besszarábiai borzalmas vasúti katasztrófa egyik áldozatát: Dumitru Gabrielescu tábornokot, az ismaili 12. dandár parancsnokát. A temetésen megjelent katonai és polgári előkelőségek megható szavakkal búcsúztatták el a katonai érdemekben gazdag magasrangú katonatisztet. A vasúti szerencsétlenség következtében meghalt Merizis Spiridon és Tenescu Mircea mozdonyvezetőket, valamint Enache Constantin és Cristean Nicolae fűtőket is nagy részvét mellett temet-

ték el a galati temetőben.

Általános és mély részvét mellett helyezték örök nyugalomra Mironescu ezredes, Orheimegye prefektusát is, aki szintén életét vesztette a délbesszarábiai borzalmas vonatösszeütközésnél. Galati egész lakossága részt vett a nagy pompával végbement temetésen és megható módon vett búcsút a népszerű megyefőnöktől. A magasrangú állami és köztisztviselőkön és a hadsereg képviselőin kívül megjelent a temetésen a Dnyeszter-tartomány királyi helytartója, Dinu Simion is.

Megint kopogta tunk...

Ezzel a mondattal nyitnak be az új év kezdetén a romániai magyar házak kapuin a román fővárosba szakadt magyar diákok. Érezzük és hisszük, — mondja a „kopogtató” — hogy mi, bukaresti főiskolai hallgatók nagyon közeli ismerősei vagyunk mindenkinek, aki magyar népünkkel lelki közösséget vállalt és felelősséget érez a jövőjével szemben. Az idén kétszeresére gyarapodott számunk. Tisztában vagyunk társadalmi hivatásunkkal, de igen nagy akadály a munkabíráskunknak szegénységünk. Szegénységünk most megkésztet, aggodalommal nézzük sok silány táplálékon élő diáktestvérünk harcát a könyörtelen gondok valóságával. Ezért kopogtatunk és most, mikor egy új esztendő küzdelmei előtt állunk, támogatásért fordulunk mindenkihez, aki szavunkat megértette és aki arra szívével fog válaszolni.

A fővárosi magyar diákok segélyalapjukra bált rendeznek, amely 1939. február 18-án este lesz, a Lidertafel (Academiei ucca 20.) összeg termeiben. Beletidij 100 lej, diákjegy 60 lej, családjegy 250 lej. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak. A rendezőség kéri az érdekelteket, hogy a tiszteletjegyek megváltási díját Böthy András Bucaresti 2., Str. Sfintii-Voevozi 52. sz. címre sziveskedjenek küldeni.

A katonai törvényszékre került a duhaj falusi gazdálkodó

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Kinos éjszakai botránynak volt a színhelye a Mihai Viteazul-tér egyik kocsmája. Maier Nicolae Gyalu községbeli 26 éves fiatal gazdálkodó erősen ittas állapotban, amikor fizetésre került a sor, sérző kifejezésekkel illette a helyiség tulajdonosát, valamint a személyzetet is. Majd sorra inzultálta a közbeszóló vendégeket és amikor rendőrt hívtak, vele is szembeállott. Midőn a szolgálatos rendőr arra szólította, hogy kövesse őt a kvesturára, a magáról meglepedkezett férfi rávetette magát és bántalmazta. A rendőr meglepő ügyességgel a csuklójára tette a bilincset és nagy küzdelemmel bekísérte a főkapitányságra, ahol — kijózanodása után — megkezdődött a kihallgatása, melynek befejezése után átadják a katonai törvényszék ügyességének.

Zártkörű

TÁNCOS

TEA-DÉLUTÁN

Új év első napján, vasárnap délután

5 órától éjjel 12-ig

Katolikus Körben

R. LAROUX
REGÉNYE:TROPUSI
KALAND

(31.)

— Mielőtt felkél a nap, Jassa megszökik innen, shidi. Jusszuí mélyen alszik s fegyvere mellette hever. Négy-szer tiz tallért is megér, az lesz a fizet-ségem.

— Merre indulsz?...

— Északnak, shidi. A tevéim birja a futást s két nap alatt elérhetem a tan-geri karavánutat. Onnan eljuthatok az északi kikötőbe s talán sikerül hajóra szállnom.

A néger hangja olyan meggyőzően őszinte volt, hogy Paddington nem ha-bozott tovább.

— Ide hallgass, Jassa. Tíz-szer tiz tallért adok neked s magammal viszek egy nagy fehér hajóra, ha hozzám sze-gődsz.

— Mit kell tennem, shidi?...

— El Tigro városába igyekezzünk, ahol fogva tartanak három fehér asz-szony. A hátuk mögött már közele-dik a légió, nem kell félned a sejk har-cosaitól. Vezess el Tigro városáig.

A néger gondolkodott.

— El Tigro városa sziklák között fekszik, a hegység keleti lejtőjén. Ne-héz megközelíteni, mert a sejk harco-sai mindenkit megölnek, aki a közelé-be merészkedik. Én azonban ismerem egy utat a hegyek között, amelyen kis kerülővel, a sivatag felől juthatunk hozzájuk.

— Helyes. És hogyan akarsz megszök-ni innen?...

— Menj a társadhoz, shidi, s amikor látod, hogy tevéket vezetnek erre, gyor-san rohanjatok hozzám.

— Mit akarsz tenni?...

— Sétágrasztom az összes állato-kat, hogy ne tudjanak üldözni bennün-keket.

A néger felállt és elosont az állatok felé. Paddington pedig sietve visszatért és felrázta Nick Arlont. A félhomály-ban is jól látták, amint a néger óva-tosan surran ide-oda a tevék között, majd három egymáshoz kötött állattal a tábor széle felé igyekezik.

— Menjünk, Nick...

Ugyanebben a pillanatban hörgő, el-nyújtott, vad üvöltés hangzott fel köz-vetlen közelükben; pontosan olyan, mint amikor a zsákmányára rontó bronzlán hallat a sivatagban. A két eu-rópai pillanatig megdöbbenve állt a kerekedő zürzavarban, mert mintha csak parancsszóra történt volna, az al-vó állatok felriadtak s kavargó, üvöltő, rohanó hangyabollyá változott az előbb még csendes, tábor képe. Az ösvérek és a tevék embert és podgyászt összetá-poszva, fejüket vesztve rohantak szét a sivatagba.

— Erre, shidi... — hallatszott Jassa hangja s a két európai a következő pil-lanatban felkapaszkodott a remegő te-vék hátára.

A hátuk mögött vaktában néhány lö-vés dörrent s a másodsor is megriasz-tott állatok eszeveszett iramban szá-guldtak a sivatagnak.

XI. FEJEZET.

Elmult a nap s a rákövetkező éjsza-ka is, amíg Betsy Meredith kiszáradt torokkal és nehezen forgó nyelvvel, vég-legesen beletörődve sorsába, megállt a szakállas szomáli előtt:

— Adass vizet...

— Engedelmes leszel?...

— Tégy, amit akarsz velem... vizet.

— Örülök, Miss, hogy beláttad a he-veiségedet. Két barátnőd nem ellenke-zett s így megkímélték magukat a szom-júság szenvedéseitől.

Intett s a banya csordultig telt öb-lös rézkancsot nyújtott át a lánynak. Betsy mohón csapott rá és hosszan, nagy kortyokban ivott.

A szomáli elégedett mosollyal nézte.

— Szólj, ha társnődhez akarsz men-ni. És készüljetek, mert estére utrake-lünk.

(Folytatása következik.)

TESTEDZÉS

Két győzelem, egy döntetlen
a román válogatott csapat külföldi
portyájának eddigi mérlege

(BUCURESTI.) A Törökországban por-tyázó román válogatott csapat vezetőitől a labdarúgószövetség most kapta meg az első távirati jelentést. Első mérkőzését a válogatott csapat — mint köztudtunk — Ankarában játszotta és azt 2:1 arányban megnyerte a városi válogatottal szemben. Isztambulban a csapat kedden játszott a város legénységével. A mérkőzés nagy küz-delem után 2:2 arányban döntetlenül vég-ződött. Csütörtökön újabb mérkőzést vi-

vott a válogatott együttes Isztambulban a Fener Bagce és a Galata Seraj csapa-taiból összeállított vegyes csapattal. A vá-logatottak 2:0 arányban győztek a kitűnő erőkből álló törökök felett.

A román válogatott portyájának eddigi mérlege két győzelem és egy döntetlen. A csapat ezzel még nem fejezte be külföl-di mérkőzéseit. A legnehezebb meccs Athénben lesz a görög válogatott ellen.

LORENZ

NÉPRÁDIÓ (volksempfaenger) lei 3.300

LORENZ 4-1 dinamikus super Lei 145.00

zenei hangja tökéletes, továbbá Ekco és Standard rádiók. Saját érde-
kében hallgassa meg

CSILLÁROK

nagy választékban, rendkívül olcsó árban, tekintse meg

TOTELECTRIC-nél CLUJ, REG. FERDINAND 28-a.

— Újabb győzelmet aratott a Stadiul Român rugdó csapata Afrikában. Az Afrikában portyázó bukaresti Stadiul Român rugdó csapata csütörtökön Mara-kech város válogatottja ellen 11:0 arány-ban győzött.

Várszegi vezet 72.78 m-el a magyar ge-relyvető ranglistán, 2. Makkai 64.68 m-el, 3. Kínál 61.90 m.

Nemzeti-Légió válogatott 4:1 (1:1). Oranban 6000 néző előtt harmadik afrikai győzelmét aratta a budapesti csapat.

486 mérkőzésen 1060 dugót löttek bu-karesti alkerületi bajnokság őszi fordulójá-ban.

Nem Argentína, nem Németország, ha-nem a FIFA rendezi meg az 1942 évi lab-darugó világbajnokságot különböző euró-pai városokban.

— Bay Girolamo ismert vívótanár megkezdte vívó és svéd torna-oktató-sát úgy gyermekek, mint felnőttek és hölgyek részére is. Órák: kedd, csütör-tök és szombati napokon délután fél 5 órától este 9 óráig. Külön gyermekcsö-port Str Nic. Iorga 3.

Újév napján a görög válogatott ellen mérkőzik Athénben a Ferencváros labda-rugócsapata.

Seke - sport

Január 15.-én lesz a keru-
lei közgyűlése

(KOLOZSVAR.) A kerületi szövetség rendes évi közgyűlését a szövetség új alapszabályainak 67-ik és 78-ik pontjai-nak XIV. fejezete alapján január 15-ikén délelőtti 9 órai kezdettel a városháza köz-gyűlési termében tartjuk meg, melyre ez-uttal hívjuk meg a kerülethez tartozó egyesületek képviselőit. A közgyűlésen csak azok az egyesületek vehetnek részt, amelyek a folyó évi 120 lejes tagdíjat ki-fizették. Ha az említett időpontban a köz-gyűlés nem lenne határozatképes, úgy azt egy órával később, 10 órakor a megjelen-tek számára való tekintet nélkül megtart-juk. A közgyűlés műsora a következő:

1) Beszámoló a kerület ezévi működésé-ről, 2) Pénztári jelentés, 3) Ellenőri jelen-tés, 4) A felmentés megadása, 5) A jövő

Még mindig tart a
végkiárusítás!
SIPOS · JENOkötött és divatáru-üzletében
Calea Regele Ferdinand 8. sz.

ÚJ ÁRAK:

Csipke	Lei 0.50	Női reformnadrág	Lei 23.—
Övcsatt	Lei 0.50	Meleg téli sál	Lei 23.—
Gomb tucattja	Lei 1.—	Gyapjú cipő	Lei 29.—
Gépselyem	Lei 1.—	Gyapjú divat-kezttyű	Lei 39.—
Divatgallér	Lei 1.—	Menyasszonyi koszu	Lei 39.—
Ripsz-szalag 5 cm. széles	Lei 2.—	Férfi ing	Lei 49.—
Divatöv	Lei 6.—	Bőrkezttyű	Lei 63.—
Zsebkendő	Lei 7.—	Hibátlan selyemharisnya	Lei 88.—
Gyermekzokni	Lei 8.—	Férfi korcsolyaszvetter	Lei 113.—
Fürdősapka	Lei 9.—	Selyem kombiné	Lei 119.—
Nyakkendő	Lei 9.—	Esernyő	Lei 127.—
Divat-nyakék	Lei 9.—	Férfi divating	Lei 127.—
Férfigallér	Lei 18.—	Habselyem bluz	Lei 129.—
Női téli harisnya	Lei 19.—		

és minden raktáron levő áru nevetséges áron kerül kiárusításra.

BANIKÉRT NAGY ÉRTÉKET VEHET!

évi költségvetés megállapítása, 6. Az új vezetőség megválasztása, 7. Javaslato, elő-terjesztések.

A javaslatok és előterjesztések megelőző leg a közgyűlés előtt 10 nappal írásban beadandók a kerület titkárságához.

A kerületi szövetség felkéri összes ve-zetői tagjait, hogy január hó 4-ikén szerdán este fél 8-kor pontosan jelenjenek meg a hivatalos helyiségben tartandó rendes ülésen.

(NAGYVÁRAD.) Az országos bajnok-ság középdöntőinek végeredménye alapján a döntőbe a kerületből a következők ju-tottak:

Csapatversenyben: Köztisztviselők 1250 ponttal, CFR 1213 p. Rapid 1178 p., Gloria 1122 p., Vulturul 1081 p.

Egyéni versenyben. Pojar Paul Ferar 221 p., Somogyi Dániel Gloria 216 p., Biró L. Gloria 205 p., Ferenczi A. Nyomdász 182 p., Deák Miklós Matador 182 p., Racol ta Gheorghe CFR Temesvár 180 p., Ko-vács Antal Electrica 178 p., Arghir Z. Io-nel Vasas Nagyvárad 176 ponttal.

(BRASSÓ.) Az országos bajnokság dön-tőjébe a kerületből a következők jutottak. Csapatversenyben: Klinger Sepsiszent-györgy 1039 p. és Siculia Sepsiszentgyörgy 1010 ponttal.

Egyéni versenyben: László Béla Siculia 201 p., Mihály István Klinger 197 p., Ta-más István C. M. Virtus 187 p., Szabó La-jos Klinger 177 ponttal.

Rádió

1939. JANUÁR 1. Vasárnap.

Bucuresti: 8.55: Istentisztelet. 11: Gramo-fon hangverseny. 12: Hírek. 12.10: Hangle-mezek. 13.10: Vidám műsor, utána hang-lemezek. 14.20: Előadás a mezőgazdák ré-szére. 17: Sibiceanu-zenekar. 18.05: Hang-lemezek. 20.30: Sporthírek. 21: Zongora hangverseny. 21.45: Vendégloji zene. 23.10: Táncczene

Budapest: 3: Hanglemez. 8.15: Haran-gok újévi üdvözlője (a Genfi Rádió Unió rendezésében). 8.40: Hírek. 9: Ref. isten-tisztelet. 10: Egyházi ének és szentbeszéd. 11.20: Evang. istentisztelet. 12.35: Opera-házi zenekar. 14: Hanglemez. 15.45: „Fel vidéki est”. 17: Cigányzene. 19.09: Hírek. 19.25: Petőfi-versek. 22: Táncczene. 23.10: Hanglemez. 1.05: Hírek.

1939. JANUÁR 2. Hétfő.

Bucuresti: 6.45: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsadó. 7.45: Reggeli műsor befejezése. 12: Hírek. 12.10: Predescu-zenekar. 13.10: Időjelzés, időjárásjelentés, vizállásjelen-tés, kulturális és sporthírek. 13.10: Hang-verseny. 14.10: Hírek. 16: Előadás. 17.10: Gramofon. 18: Román dalok. 18.23: Dogaru kettős: Dachofon. 18.40: Énekhangverseny. 19: Felolvasás. 19.15: Tomasi fuvónegyese. 19.40: Lemezek. 20.30: Sporthírek. 21: Hangverseny. 22.15: Gramofon. 23: Vendég loji zene.

Budapest: 7.45: Torna, hanglemez. 11: Hírek. 11.45: Felolvasások. 13: Déli ha-rangszó. 13.10: Cigányzene. 14.30: Honvéd-zenekar. 15.35: Hírek. 17.15: A rádió diák-felőrája. 17.45: Időjárás, hírek. 18: Jazz-zene. 19.35: Ének zongora kísérettel. 20.05: Hírek. 20.25: Dal- és táncclemezek. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Kiss Lajos ci-gányzenekara. 23.30: Hírek német és olasz nyelven. 1.05: Hírek.

— Halálozás. Sulyos csapás érte Pe-rényi János színművészt, a Magyar Színház tagját és hírlapíró. Anyósa, Berke Sándorné, szül. Kontror Paulina 62 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Temetése f. hó elsején délután 4 órakor a köztemető halottas kápol-nájából lesz megtartva. Az elhunytat gyermekein és rokonságán kívül nagy-számu ismerősök és barátok gyászolják.

— 20.000 kilométert gyalogolt. San Franciscoból jelentik: Több mint 20 ezer kilométeres gyalogtura után haza-érkezett Peter Bell, aki két éves fiacs-kájával elindult kicsit körülnézni az Egyesült Államokban. A kis Jackie majdnem az egész uton édesapja vállán lovagolva tette meg. A különös turista-pár csak nagy ritkán kéredezkedett fel egy-egy arra robogó autóra, ha rájuk szakadt az este.

— Amerika igényt tart a Déli Sark-vidékre. Newyorkból jelentik: Az Egye-sült Államokban mozgalom indult meg, amelynek célja a déli sarkvidéknek az Egyesült Államokhoz való csatolása a felfedezés jogán, hivatkozással Byrd ellentengernagy és Lincoln Elsworth sikeres délvidéki utjaira. Az igénylen-dő terület több 800.000 négyzetkilomé-ternél, tehát nagyobb mint Európa és Ausztrália összevéve; állítólag gazdag arany-, ezüst-, szén- és vastelepeket rejt, amelyek nyomait a második Byrd expedíció állapította meg.

Cséplőgépek

Medicago

Deutz

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Rt., Budapest gyártmánya dupla-soros golyóscsapágyakkal, szegecselt rámaival, szabad szétszedhető és négyszer fordítható dobkosárral.

Mindenütt ismert és bevált kalapácsos őrlőgép.

benzin-, Diesel-, szivógázmotorok. Gyári árak. — Kedvező fizetési feltételek.

S. A. R. pt. Comerț cu Mașini și Automobile
CLUJ, CALEA TRAIAN NR. 33. TELEFON: 25-67.

Az új törvény a fizetés nyolc százalékaiban állapította meg a munkásbiztosítási járulékot, amelyet a kormány kilenc százalékra emelhet fel

Egyedül a munkaadót terhel az 1-2 százalékos balbiztosítási ágazatok megemelésére és a járulékosztályok megváltoztatására — Nyolcvanmillió lejjel járul hozzá évente az állam a nyugdíjalaphoz

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Legutóbbi lapszámunkban ismertettük az új munkásbiztosító törvénynek a nyugdíjakra vonatkozó intézkedéseit. A törvény értelmében a munkaképtelenségi, a visszavonulási nyugdíjak, ugyancsak a kétharmadnál nagyobb rokkantság esetén a rokkantsági nyugdíj, elhalálozás esetén a hátramaradottakra száll át. A munkaképtelen özvegy a férj nyugdíjának 40 százaléka kapja élete végéig. A gyermekek 14 éves korukig apjuk nyugdíjának 20 százaléka kapják, amely 30 százalékra emelkedik, ha mindkét szülőjük elhal. Az özvegy és a gyermekek nyugdíja együttesen nem haladhatja meg az elhunyt nyugdíjának 90 százaléka. Ugyanilyen nyugdíjat kapnak annak a munkaspénztári tagnak a hátramaradottai is, aki baleset következtében vesztette el életét. Azon özvegy és a gyermekek együttes nyugdíja azonban ez utóbbi esetben nem haladhatja meg a teljes nyugdíjösszeg hatvan százaléka.

A munkásbiztosítási járulékok

A munkásbiztosítópénztár bevételei a következők: a járulékok, az állam hozzájárulása, a munkaadók külön hozzájárulása és egyéb bevételek.

A biztosított tagokat a törvény a fizetés arányában nyolc csoportba osztja be, mindenik csoport számára megállapítva az átlagjövedelem nagyságát.

A járulékosztályok az alkalmazott átlagjövedelmének nyolc százaléka és ezt felelősséggel az alkalmazott, felerészben pedig a munkaadó fizeti. A munkaadókat ezenkívül különféle egyéb járulékok is terhelik.

A heti fizetésüknél minden megkezdett hét teljes hétnek számít.

A havi fizetésüknél a járulékot csak a ténylegesen ledolgozott hetekre követeli a pénztár. A havi fizetésük egyébként a járulékot is havonta fizetik, ugyancsak az átlagjövedelem alapján.

A minisztertanács bármikor kimondhatja a betegsegélyző-járulék 8 százalékos kulcsának további egy százalékkal való felemelését és az osztályok átcsoportosítását.

A nyolc osztály

A nyolc járulékosztályt, az átlagjövedelmét és a járulékosztályt a következőképpen állapította meg a törvény:

I. osztály. Tanoncok, fizetés nélküli gvakornokok és általában véve mindazok, akik természetbeni fizetést kapnak. Az átlagjövedelem 17 lej naponta, a heti járulékosztály 8 lej, vagy havonta 34 lej.

II. osztály. Ide tartoznak mindazok, akiknek heti fizetése nem haladja meg a 30 lejt vagy havi jövedelme a 999 lejt. A napi átlagjövedelem 30 lej, vagy havonta 750 lej. A heti járulékosztály 14 lej, havi járulékosztály 60 lej.

III. osztály. Beletartoznak azok az alkalmazottak, akiknek napibére 40-50 lej havi jövedelme 1000-1499 lej között in-

gadozik. Az átlagjövedelem napi 50 lej, havi 1250 lej, ennek alapján a járulékosztály 24 lej, vagy havi 100 lej.

IV. osztály. Tagjai azok az alkalmazottak, akik fizetése napi 60-79 lej, havi jövedelme 1500-1999 lej. Átlagjövedelem 70 lej naponta, vagy 1750 lej havonta, a járulékosztály ennek nyolc százaléka, vagyis 34 lej hetenkint, 140 lej havonta.

V. osztály. Ide tartoznak a 80-99 lejes napi, vagy 2000-2499 lej havi fizetésűk. Átlagjövedelem 90 lej naponta, 2250 lej havonta. A heti járulékosztály 42 lej, a havi járulékosztály 200 lej.

VI. osztály. Tagjai azok, akik napi bére 100-159 lej, havi fizetése 2500-3000 lej. Átlagjövedelem 130 lej naponta, vagy 3250 lej havonta. A heti járulékosztály 62 lej, a havi járulékosztály 260 lej.

VII. osztály. Beletartoznak a napi 160-200 lej, vagy havi 4000-5000 lej fizetésűk. Átlagjövedelem 180 lej

naponta, vagy 4500 lej havonta. A heti járulékosztály 86 lej, havi járulékosztály 360 lej.

VIII. osztály. Ennek a csoportnak tagjai mindazok, akik napi bére meghaladja a 200 lejt, havi fizetése az 5000 lejt. Átlagjövedelem 220 lej naponta, 5500 lej havonta, a járulékosztály ennek megfelelően 100 lej hetenkint, illetve 400 lej havonta.

A törvény az alkalmazott bére, illetve fizetése alapján állította fel a nyolc osztályt. Minden osztály számára megállapítja az átlagjövedelmet, amelynek nyolc százaléka a betegsegélyző-járulékosztály. Ez az átlagjövedelem annyiban is lényeges, hogy a betegsegélyt, a nyugdíjakat stb. ezeknek az átlagjövedelmeknek az arányában állapítja meg a törvény.

Az elsőosztály tagok járulékosztályát teljes összegben a munkaadó viseli.

A szorosabb értelemben vett háztartási alkalmazottak, a második osztályba tartoznak.

DR. LENGYEL SZANATÓRIUM

CLUJ, Strada Gojdu 3.
Telefon: 22-11.

Románia legmodernebb, az orvosi haladás minden technikai eszközével felszerelt

gyógy- és üdülő intézet

Fertőző betegek kivételével
mindennemű beteget felvesz.

A szülészeti osztályon közös kórházak is vannak klinikai árban

Kisiparosok és akkordmunkások

A kisiparos-munkaadók a III., IV. és V. osztályba tartoznak.

A jutalékos alapon dolgozó alkalmazottak beosztását becsles alapján, a társadalombiztosítópénztár igazgatótanácsa állapítja meg. Ugyanígy állapítja meg az akkordmunkások járulékait is.

A csoportban dolgozó munkások munkaadói nem 4 százalékos, hanem 6 százalékos járulékot fizetnek. A munkásokra eső járulékosztály ebben az esetben is 4 százalékos.

Azok a munkások, akik elérték 65. életévüket, nem kötelesek többé járulékot fizetni. A gyógykezelésre, nyugdíjra, temetkezési segélyre és hátramaradottak nyugdíjára vonatkozó jogaik azonban továbbra is fennmaradnak, azonban 65. életévük betöltésekor járulékosztályozási kötelezettségeiknek eleget tettek.

Minden biztosított tag köteles biztosítási könyvecskét beszerezni, amelyet évente láttatni kell és amelybe a munkaadó be kell vezetnie a kért adatokat.

Az építkezéseknél alkalmazott mun-

kások járulékaiknak befizetéséért a fővállalkozó felelős, akinek felelősségében osztozik az ingatlan tulajdonos, az építető is.

A törvény részletesen előírja, hogy a munkaadók milyen nyilvántartások vezetésére kötelesek és milyen adatokat, kimutatásokat kell időnkint a társadalombiztosítópénztárhoz beadniok.

Az állam évente 80 millió lejjel járul hozzá a nyugdíjalaphoz.

Az öt alkalmazottnál több munkaadót foglalkoztató munkaadók az általuk kifizetett havi össz-fizetés 1,20 százaléka fizetik a társadalombiztosítópénztár baleseti és nyugdíj-alapjainak javára. Ez a járulékosztály kifejezetten a munkaadót terheli. Az össz-fizetésbe beleértendő azoknak az alkalmazottaknak a fizetése is, akik nem tagjai a munkásbiztosítópénztárnak.

A minisztertanácsnak jogában áll bármikor újabb kiegészítő biztosítási ágazatokat, ugyanígy a hátramaradottak pótbiztosítását bevezetni.

A tudóbajosok ápolására külön járulékosztályt ír elő a törvény. Ez a járulékosztály

I.—III. osztályhoz tartozó pénztári tagok esetében heti 2 lej, vagy havi 8 lej, a IV., V. osztálynál heti 4 lej, illetve havi 18 lej, a VI. és VII. osztálynál heti 6 lej, vagy havi 26 lej, végül a VIII. osztálynál heti 8 lej, illetve havi 36 lej. Ezt a járulékosztályt felerészben a munkaadó, felerészben az alkalmazottak fizetik.

Az Ujságírók nyugdíjpénztárának tagjai szintén kötelező tagjai lesznek majd a társadalombiztosítópénztárnak. Az ujságírók nyugdíjbiztosítása azonban továbbra is az Ujságírók Nyugdíjpénztárán belül nyer megoldást. Ennek megfelelően az ujságírók által fizetendő társadalombiztosítási járulékosztályt külön fogják majd megállapítani.

Dr. Rösler Viktor.

Ujévi tiszteltetés a Szamos-tartomány királyi helytartóságánál

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Ujévi első napján, vasárnap délelőtt a szokásos ünnepségek keretében tartják meg a közhivataloknál az ujévi tiszteltetéseket. Dél előtt 11 órakor ünnepélyes istentisztelet lesz a Cuza Voda téren levő görög-katolikus székelyházban és az istentiszteleten megjelennek az összes katonai, polgári hatóságok képviselői, valamint a nemzeti, kulturális és jótékonyági egyesületek kiküldöttei. Egyidejűleg ünnepi istentisztelet lesz az összes többi kolozsvári templomokban, a különböző polgári és katonai hatóságok képviselőinek jelenlétében. Az istentisztelet után délelőtt 12 órakor a Szamos-tartomány királyi helytartósága székházában (Cal. Motilor 1. szám) tartják meg a szokásos ünnepélyes fogadtatást. Ugyanakkor az istentiszteleten, mint pedig a királyi helytartóságnál megtartandó fogadtatáson a polgári személyek frakkban, fehér nyakkendővel és fehér keztyűvel, az összes kitüntetésekkel jelennek meg, míg a hadsereg tagjai díszegyenruhában, az összes kitüntetésekkel. A bíróságok tagjai talárban vesznek részt az istentiszteleteken és a királyi helytartóságokon megtartandó ünnepélyes tiszteltetésen is.

Lengyel Sámuel székelykeresztúri gyógyszerész sztrichninnel megmérgezte magát

(ODORHEI-SZEKELYUDVARHELY) Tragikus öngyilkosság történt az Odorhei megye lakosságát. Lengyel Sámuel 44 éves székelykeresztúri gyógyszerész a határban levő vadászházban megmérgezte magát. Amikor rátaláltak, az asztalnál ülő helyzetben volt, előtte az üres méregpohár. A kiszállított hatósági bizottság megállapította, hogy az öngyilkosságot a gyógyszerész sztrichninnel követte el. Tettének oka annál is inkább érthetetlen, mert Lengyel Sámuel vigkedélyű, társaságban ember volt. A család kérésére a holttestet nem boncolták fel. Az öngyilkos gyógyszerész tegnap temették el a tinfalvai temetőben általános mély részvét mellett. Halálát özvegyén, két gyermekén kívül kiterjedt rokonság gyászolja. Az egész megyében mély részvét nyilvánult meg a lesújtott család iránt.

Javult a vasúti összeköttetés. Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgatósága a telefon- és táviróösszeköttetés helyreállítása és a megrongálódott vasutvonalak kijavítása után számos személy- és tehervonatot iktatott vissza forgalmába. Megnyitott a vasúti összeköttetés és forgalom Ploesti-Slobozia-Vecse között, Bucuresti-Buzau-Galati és Bucuresti-Videle között.

Szenhiány miatt meghosszabbították a csehszlovákiai iskolák szünetét. Prágából jelentik: Az iskolák karácsonyi szünetét január 8-ig meghosszabbították, miután az állami szénbányák igazgatósága közölte, hogy nincs abban a helyzetben, hogy a rendelkezésére álló szénmennyiségből az iskolák megfelelő fűtését biztosítani tudja.

Apróhirdetések

ADÁS-VÉTEL

DIOFA topolya hálók, szelönök, asztalok, mindenféle butorok olcsón eladó. Használt butort veszek. Str. Gen. Poetas 15. szám. (5108)

SZÉP nagy télikabát olcsón eladó. Str. Gen. Poetas 13. (5108)

ELADÓ sürgősen belvárosi kétemeletes bérpalota 5x3 szobás komfortos, 2x2 szobás lakással, 250.000 lej bérjövdelemmel, ára 2 millió 150 ezer lej. Családi ház 2 szoba, konyha, elő- és fűdőszoba, ára 280 ezer lej. 700 négyzetméter belvárosi telek 350 ezer lej. Ezenkívül nagy választékkal rendelkezem 8-10 százalékos jövedelmű bérházakkal, villa és családi házak 150 ezer lejtől 800 ezer lejig kapható nálam. Értekezni: Elias, Str. Baritiu 20. (5111)

9000 LEJÉRT modern dióhálo eladó. C. Regele Carol II. 182. (5112)

9000 LEJÉRT modern dióhálo, kombináltak, eladó. Cal. Regele Ferdinand 65. Sarkon asztalosnál. (5113)

TÉLIKABÁT teveszőrbélissel és egy bőrkabát közepertmetre olcsón eladó. Cal. Regele Ferdinand 53., ajtó 4. (5115)

ÓCSKA ruhákat veszek és eladok. Grünfeld, Str. Memorandului 6. (5116)

ELADÓ haláleset miatt ebédli, férfiszoba, konyhaberendezés, zongora, edények, képek, női bundák stb. Str. Tudor Vladimirescu 16-b. (5119)

FIATAL fajtisztá plymuth kakast keresek megvételre. Babos, Str. Regele Carol II. No. 48. (5123)

KERESEK villanygépet házikészítésre. C. Victoriell 25., Hirsch. (N 1421)

FODRÁSZÜZLET forgalmas és jömeneteli eladó. Cim a kiadóban. (N 1413)

EGY pár luxushámot 2 ló részére keresek. Batal. 2. Pază Cluj, Str. I. Gh. Duca 8., etaj. (5129)

ELADÓ zongora, cimbalom, metronom, hárfa, hegedűk stb. 1 pár si-felszerelés olcsó árban. Bucsy hangszerésznél, Strada Regina Maria 30. (N 1417)

EGY házahely sürgősen eladó. Str. Crisan 17. Str. Paris közelében. Értekezni: Str. Bucuresti 72. (N 1416)

GYEREK sportkocsit megvételre keresek. Cim: Piața Unirii 2. Ancas hírlap-iroda. (N 1412)

PERZSABUNDA háromnegyedes eladó. Str. Iuliu Maniu 6. Kontiné. (N 1411)

VESZÉK, eladok használt bicikliket, alkatrészeket, gyermekbicikliket, "korsolyakat", hegedűket. Cal. Mar. Foch 30. (5128)

ALLÁST KERES

INTELLIGENS asszony irodai, pénztárnoknői állást keres. Házvezetőnek is elmenne magános urhoz, vagy urnőhöz. Cim a kiadóban. (5109)

KERESKEDŐSEGÉD, ki szegényes ruházata miatt szakmájában nem képes elhelyezkedni, bármilyen állást keres. Elmenne irodaszolgának, raktárba stb. Str. Stramba 7. Tamás László. (5107)

INTELLIGENS fiatal özvegy magános urhoz, vagy nőhöz házvezetőnek elmenne. Cim a kiadóban. (5114)

ALTERES Deutsches Fraulein Ernst und Verlässlich sucht Stelle zu Kinder. Adresse: Str. Florilor 2. (5117)

PERFEKT román, francia, magyar gépíró, levelezésben, könyvelésben minden irodai munkában jártas, kereskedelmi végzettséggel irodába azonnalra állást keres. „18 éves” jellegre „Nova”-ba, Strada Memorandului 16. (N 1415)

KIFUTÓLEÁNYT keres Fortuna kalapzalón. Cal. Regele Ferdinand 22. (5127)

ALLÁST KAPHAT

MEGBIZHATÓ bejárónőt felveszek. Cim a kiadóban. (N 1425)

BÉÁRÓNÓ kerestetik. Jelentkezni reggel 5 óráig. Str. Oásanu 9. (N 1419)

EGY kifutóleányt felvesz cukorkaüzlet. Str. N. Iorga 11-a. (N 1414)

KÜLÖNFÉLÉK

LAKATOS munkát, autogénhegesztést olcsón és pontosan készítek. Koka lakatos, Str. Clemenceau 4. (5124)

LEGMODERNEBB szabászati kurzus kezdődik Löwy szalonban. Str. Bob 13. (N 1423)

JÓMEGJELENÉSŰ 35 éves urinő, ismeretségi hiányában szeretne megismerkedni egy finomlelkű, egyedülálló uriemberrel. „Boldogság után vágyom” jellegre a Nova könyvtárléte. (N 1422)

EGY különbejáratú manzard szoba, előszobával üresen azonnal kiadó. C. R. Ferdinand 70. Ábrahám. (5110)

KIADÓ LAKÁS

URICALADNÁL fiatalember lakást kaphat. Str. Bălcescu 17. Sternék. (5118)

Áremelést kérték a mészárosok és a vendéglősök

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Dr. Popa Ádám alpolgármester elnökletével pénteken délelőtt tartotta szokásos havi ülését az árvezsgáló bizottság. Az ülésen megjelentek a hadsereg, a kereskedelmi és iparkamara, a munkaügyi vezérfelügyelőség, az árutőzsde képviselői, valamint a kereskedők megbízottai és az árellenőrzést végző szakemberek. A bizottság elsőnek a nagyvásárcsokokról beérkezett jelentéseket hallgatta meg az elsőrendű élelmiszerárakról. A jelentésekből megállapították a bizottság, hogy az elmúlt hónap óta nem volt lényeges eltérés a piaci árak között, ami indokolta a december havi árak megváltoztatását.

A lisztkereskedők, valamint a pékek képviselői csatlakoztak a megállapításhoz és kijelentették, hogy január 1-én is

a december havi árakat tartják érvényben. A huszárparosok nevében Kádár Dezső, a Mészárosok Szövetségének főtitkára azt fejtette ki, hogy a fokozott export miatt az állatárak, elsősorban a sertésárak emelkedtek és ezen az alapon kérték a huszárok felemelését, olyan mértékben, hogy arányban legyen az élőállatvásárcsok árakkal. A vendéglősök megbízottja szintén áremelést kért és ezt azzal indokolta meg, hogy a tűzifaárak sokkal magasabbak, mint nyáron voltak és azóta a vendéglői árak nem változtak.

Az árvezsgáló bizottság jegyzőkönyvébe foglalta az előterjesztéseket és azt dr. Bornemisa polgármester elé terjesztte, aki előrelátólag hétfőn hozza meg döntését az új maximális árak ügyében.

A színház Szilveszteri és újévi kabaréja

Kolozsvár közönsége a Szilvesztert immár hagyományos szokás szerint a színházban tölti. Aki más nyilvános szórakozóhelyre nem jár, az is szívesen tölti el két és félórát Szilveszter estéjén a színház pazar kabaréján. Este pont kilenckor kezdődik az első kabaré előadás, éjjel fél 12 órakor pedig a második. Így azok is megnézhetik egyik, vagy másik előadást, akik az éjszaka folyamán még más helyre is el akarnak látogatni.

Mindegyik előadáson kisorsolnak há-

rom malacot, három üveg pezsgőt, három üveg finom bort és három ajándék-csomagot.

Újév délutánján hat órakor megismétlik a kabaré-előadást, ugyancsak sorsolással egybekötve.

A kabaré műsorán két remek bohózat szerepel. Karácsonyi Illy, a színház kitűnő vendégművésznője Kallós József társaságában részleteket ad elő híres nagy-operettekől. Tompa Pufi konferál

Peruifafelvételt kért Vulpeanu táncosnő, akit Greavu diák meggyilkolásáért 15 évi börtönre ítélték

A Semmitőszék dönt az érdekes jogi kérdésben

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A napokban új fejezethez érkezik Vulpeanu Augustin beszercei táncosnő gyilkossági ügye. A táncosnőt évekkel ezelőtt a kolozsvári törvényszék Greavu Flaviu diák megöléséért 10 évi börtönnel, fajtalanokodás vétségéért pedig egyévi fogsággal sújtotta. A vádlott azzal védekezett, hogy Greavu, akivel természetellenes viszonya volt, pénzt követelt tőle. Ő nem akart fizetni, a diák ekkor revolvert rántott és lelővéssel fenyegette meg. Vulpeanu ki akarta csavarni a fegyvert Greavu kezéből, de az elsült és a golyó halálosan találta a fiatal diákot. A bíróság megállapítása szerint a gyilkosság oka szerelmi féltékenység volt. Greavu ugyanis elvégezte a beszercei gimnáziumot és be akart iratkozni a kolozsvári egyetemre. Ezt Vulpeanu ellenezte, mert attól félt, hogy a fiú el fogja hagyni. Ebből keletkezett az a szóváltás, amelynek hevében a táncosnő agyonlőtte Greavut. Az ítélet tábla azonban előre megfontolt gyilkosságban találta bűnösnek a táncosnőt és büntetését 14 évi börtönre emelte fel. A fajtalanokodásért kirótt egyévi fogságot megerősítette. A tábla súlyosbító ítéletét azzal indokolta, hogy Vulpeanu, amikor autót Besztercéről elindult, nagyszámú pénzt vitt magához és becsomagolta összes ruháit és fehérneműjét. Ez a körülmény arra vallott, hogy a vádlott előre készült a gyilkossághoz és szökésére készített elő. Utolsó fokon a Semmitőszék foglalkozott az ügygel, amely megerősítette a tábla ítéletét.

Vulpeanu táncosnő többévi börtönbüntetés kitöltése után, néhány hónappal ezelőtt megbízta dr. Pop Alexandru kolozsvári ügyvédet, hogy nevében perújrafelvételi kérelmet terjesszen az ítélet tábla elé. A perújrafelvételi kérelemben annak megállapítását kéri, hogy téves volt a tábla súlyosbító ítélete, mert azok a tények, amelyek alapján börtönbüntetéséről 14-re emelték fel, nem felelnek meg a valóságnak. Amikor a táncosnő autót Greavu diákkal együtt Besztercéről elindult — a beadvány szerint — az elfogatása alkalmával nála talált pénzt és ruhaneműt nem vitte magával. Miután lelőtte Greavu diákot, akiben még élet volt, a kocsi padlójára fektette és pokróccal betakarta, majd visszafordult, hogy a beszercei kórházba szállítsa.

A fiatalember utközben meghalt. Vulpeanu ezután csak a menekülésre gondolt. Lakására hajtott, összecsomagolta a szükségét, holmát és újból Kolozsvár felé vette útját. A holttestet ezután Apahida közelében kidobta a gépkocsiból, ahol meg is találták. Arra nem emlékszik, hogy közte és Greavu között hol történt a halálosvégű összetűzés, de úgy hiszi, hogy Bethlen környékén járhattak. A védelem annak idején ezeket a körülményeket nem vette figyelembe, mert jogos önvédelem címén kért felmentést Vulpeanu végül is kéri, hogy a bíróság állapítsa meg az előre megfontolt szándék hiányát és ennek alapján erősítse meg a törvényszék tízéves ítéletét.

A perújítási kérelem elsőfokon a ko-

lozsvári ítélőtábla foglalkozott, amely azt jogi alapon elutasította. A napokban került az ügy a fővárosi Semmitőszék elé, amelynek héttagnyi tanácsában nézeteltérés támadt. A perújítási kérelem január 10-én kerül a legfelsőbb bíróság kiegészített tanácsa elé, amely kimondja a döntő szót Vulpeanu további sorsáról.

— **KÁROLY KIRÁLY 25 EZER LEJÉRT ADOMÁNYOZOTT AZ ARADI SZEGÉNYEKNEK.** Bukarestből jelentik: II. Károly király Öfelsége 25 ezer lej adománnyt utalt ki az Arad város szegényei segélyezésére.

— **A KÖZHIVATALOK ÚJÉVI SZÜNETE.** Bukarestből jelentik: Az újévi ünnepre való tekintettel december 31-én, szombaton délelőtt az összes közhatalóságok és hivatalok megkezdik szünetüket, amely január 2-án, hétfőn délutánig tart.

— **ELTEMETTEK DR. GERGELY ENDRÉ.** Hatalmas részvét mellett pénteken délután temették el az orvos-társadalom nagy halottját, dr. Gergely Endre orvosmeggyővőaszt. A temetői kápolnában felállított ravatalhoz a magyar társadalom minden rétege felvonult, hogy lerójják kegyeletét dr. Gergely Endre előtt és utolsó istenhozzádot mondjon a népszerű orvosnak, a hű barátjának. Ott láttuk a város magyarságának sok kimagasló egyéniségét: Inczedy-Joksmán Ödönt, Vásárhelyi János püspököt, dr. Tavaszy Sándor püspökhelyettesét, dr. Boga Alajos egyházmegyei referenst, dr. Vékás Lajost, dr. Bartha Ignácot, dr. Koleszár Lászlót, Xantus Jánost és másokat. A gyászszertartást Veress Ernő vikárius vezette nagy papi segédlettel, majd a Törökvis dalegyet, amelynek dr. Gergely disznóke volt, gyászadalokat énekelt Kárpáthy Károly karnagy vezetésével. A sirnál az egyházi szertartás után dr. Koleszár László, az EME orvostudományi szakosztályának nevében mondott búcsúztatót, dr. Tavaszy Sándor püspökhelyettes az Erdélyi Kárpát-Egyesület és a Társadalom nevében mondott utolsó istenhozzádot, Balogh Ernő tanár pedig a Törökvis búcsúját mondta el. A Törökvis dalárda gyászéneke közben dühörögve hullottak a rögök dr. Gergely Endre, a fiatalon elhunyt népszerű orvos koporsójára.

Színház

Péntek fél 9: A hölgy hozzám tartozik. Eisemann Mihály legújabb operettje Pierre Weber és Harsányi Zsolt szövegére. Rendező: Gróf László. Fősz.: Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Báza Éva, Rajnai Elli, Jenei János, Tompa Sándor, Csóka József, Fülöp Sándor, Deésy Jenő, Csengeri Aladár, Örvössy Géza. Világsiker. Vezényel: Schreiber Alajos. Premier bérlet 16. szám.)

Szombat este 9: Nagy szilveszteri kabaré pezsgő és malac sorsolással (Konferál Tompa Sándor. Részletek híres nagy-operettekől: Karácsonyi Illy, Kovács Kató és Kallós József vendégfellépésével. Énekek, táncok, tréfák, két új nagysikerű egyfelvonásos bohózat. Krémer Mancsi, Sándor Stefi, Báza Éva, Jenei, Csóka, Fülöp, stb. fellépésével.)

Este fél 12: Nagy szilveszteri kabaré malac és pezsgő sorsolással. Vasárnap d. u. 3: Nem leszek hálátlan. (Olcsó helyárakkal.)

d. u. 6: Nagy szilveszteri kabaré pezsgő és malacsorsolással.

este 9: A hölgy hozzám tartozik. Hétfő fél 9: A hölgy hozzám tartozik. (Rendes bérlet 16.)

Kedd fél 9: A hölgy hozzám tartozik. (Negyedszer.)

Szerda fél 9: A hölgy hozzám tartozik. (Ötödször.)

Csütörtök: Hivatalos színházi szünnep. Péntek délután 3: Kék róka. (Olcsó helyárakkal.)

Péntek délután 6: Francia szobalány. (Tízedszer.)

Péntek este 9: Művészpár. (Fodor László legújabb óriási sikerű vígjátéka. Erényi Böske, Benes Ilona, Paál Magda, Feledi Éva, Mészáros Béla, Nagy István, Tóth Elek, Lantos Béla, Szabados Árpád stb. a főszerepekben. Premier bérlet 17. sz.)

Szombat délután 5: Duo. (A nagysikerű színmű első olcsó helyár előadása.)

Szombat este 9: Művészpár. (Rendes bérlet 17. sz. Irodalmi bérlet 11. sz.)

Hírek

NAPTÁR. 1939. Január 1, Vasárnap.
Róm. kat.: Újév. Prot.: Újév. Ort.:
Újév. Izr.: 10 Teveth.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre
150, egy hónapra 50 lej.

— LAPUNK olvasóinak, barátainak,
valamint hirdetőinek örömteljes, boldog
újévet kíván a „Jóestét!” szerkesztősege és kiadóhivatala.

JÓESTÉT!

AKIT NÉGYEN HÍVTAK MEG

— Hol Szilveszterezzel, János? — érdeklődik jóévtárgyu kollégájánál Gyula.
— O, kérlek, engem négyen hívtak meg. Szilveszter estére: — válaszolja mosolyogva János — a háziasszonyom, a fia, a lánya, no meg a szakácsnéjük... Igaz ugyan, hogy mindnyájan egy lakásban laknak.

FÉRFIDIVAT 1939. ÉVRE

I. zsebtolvaj: Miért érdeklődöl annyira az új férfidivat iránt?

II. zsebtolvaj: Na hallod, nekem csak tudnom kell, hogy 1939. évben hol lesznek a ruhák elhelyezve a zsebek.

MUNKAAALKALOM

— Volt munkád a múlt évben?
— Igen. Szilveszterkor szerencsétlenül vesszőket árultam, mint ál-kéményseprő.

— Ügyeletes gyógyszerárak. Folyó évi december 31-én, szombaton reggeltől 1939. január 7-én, szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Biró, Unirii-tér; Apostol, Regele Ferdinand-ut; Palóczy, General Foch-ut; Holicska, Motilor-ut.

— **JÓ ÉS OLCÓS BÖRT ÉS TALPAP** Kozák börtületben kaphat. Cluj, Piața Mihai Viteazul 15.

— **ÚJÉVI TISZTELGÉS MIRON CRISTEA PATRIARKA-MINISZTERELNÖKNÉL.** Bucurestiből jelentik: Miron Cristea patriarka-miniszterelnök január elsején, vasárnap délelőtt fogadja a fővárosi papság újévi szerencsekívánatait.

— A Kolping Takarékszövetkezet felhívása. A Kolping Takarékszövetkezet igazgatósága tisztelettel értesíti tagjait és mindazokat, akik a Hitelszövetkezet tagjai sorába belépni óhajtanak, hogy a beiratkozások 1939. január hó 2-án, hétfőn este 7 óráig és folytatódóan minden este eszközölhetők az intézet Str. Kogălniceanu 7. szám alatt levő helyiségében. Az igazgatóság.

— Jámor Lajos tánciskolájában, Str. Cădălești 7., a Vasas Otthonban, január 3-án este 9 órakor egy új tanfolyam kezdődik, iratkozni minden este 7-9 óráig a teremben, telefon 36-05. Minden csütörtökön este 9 órakor és vasárnap délután 4-től gyakorol.

— Kinevezték az Országőrszervezet tartományi parancsnokait. Bucurestiből jelentik: Az Országőrszervezet parancsnoksága a tartományi szervezetek parancsnokait a következőket nevezte ki: Dunai-tartomány: Tohaneanu professzor, Dnyeszter-tartomány: Gheorgiade professzor, Prut-tartomány: Tiberiu Crudu professzor, Suceava tartomány: Banateanu egyetemi magántanár, Szamos-tartomány: Atanasiu Popa főtanfelügyelő, míg az irányító-parancsnokok Dionisie Őrnagy és Didilescu Eugenia tanárnő. Maros-tartományban Nedelcu professzor, míg az irányító-parancsnokok Mioc tanfelügyelő és Preturia Constantinescu tanárnő. Olt-tartományban Nedelcu, Bucuregi-tartományban Juganariu Őrnagy, irányító-parancsnokok pedig Filipo Păscu és Ciotan tanár. A tengeri-tartományban Juganariu Gioraza lett az Országőrszervezet parancsnoka.

— **MEGINT KÉRÜNK...** Kérni és újból kérni vagyunk kénytelenek a szegény, önhibájukon kívül munka és állás nélkül maradtak részére. Idősebb géplakatos kereste fel szerkesztőségünket és kért. Az 50 éven túli embert egy évvel ezelőtti lépitettük állásából; most beteg feleségével és 10 éves kislányával a legnagyobb nehézségek között tengeti életét. A szerencsétlen sorsu iparos nem tudott magának alkalmazást szerezni. K. J. géplakatos most ide vette a sors, a hosszú munkanélküliség ideje alatt minden kis értékes holmiját tudott s most olyan nehéz helyzetbe került, hogy kis szobájának a lakbérét sem tudja fizetni. A becsületben megőregedett szerencsétlen munkanélküli a legnagyobb aggodalommal tekint a jövő felé, fél, hogy beteg feleségével kiteszik a lakásból, nincs fája, nincs kenyere, ezért — bár a legnagyobb nehézségbe kerül könyöradományokat elfogadni — mégis nagyon kéri az adakozó lelki olvasóközönséget, legyenek szívesek adakozni. A szerencsétlen sorsu családfő kérését adakozószívi olvasóink figyelmébe ajánljuk és tudjuk, hogy a szegény ember reményeiben nem fog csalódní. Minden adományt kiadóhivatalunk továbbít a nélkülözös család részére.

— Héber nyelvtanfolyam. Csütörtök este fél 8 órakor megkezdődött a kolozsvári cong hitközség héber nyelvtanfolyama, amelyre nagy számban jelentkeztek hallgatók. A bevezető előadást dr. Weinberger Mózes főbbi tartotta meg, amldőn a héber nyelvtörténeti fejlődésről, a sémi nyelvek tulajdonságairól beszélt. A következő órák két csoportban folynak majd le, külön a kezdők és külön a haladók részére. Kezdők hétfőn és szerdán este fél 8-tól fél 9-ig, míg a haladók ugyan csak hétfőn és szerdán napokon este fél 9-től fél 10-ig vesznek részt a héber tanfolyamon. A héber tanfolyam vezetője: Klein Eliahu tanár. A tanfolyamon csak a hitközség irodájánál (Calea Regele Ferdinand 54., telefon: 14-62.) történt előzetes jelentkezés után lehet részt venni.

— Mászás ezüsttomb egy norvég bányában. A norvégiai Kongsberg ezüstbányájában a napokban olyan hatalmas ezüsttombot emeltek ki, amilyenre 1907 óta nem akadt példa. A hatalmas ezüstérte kilencven kilogramm szín- ezüstöt tartalmazott. A kongsbergi ezüstbánya gazdagságára jellemző, hogy nemrég ugyanitt egy nyolcvan kilogrammos ezüsttomb került felszínre.

2 olcsó hét a CONFECTIO R. I.-nál

CLUJ, STRADA MIMCIANULUI 2.

— Istentisztelet. A Regele Ferdinand uti nagytemplomban 1939. január 1-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a polgári újév alkalmával istentisztelet lesz, melyre tisztelettel meghívjuk hitközségünk tagjait. Az istentiszteleten való megjelenésüket a hatóságok képviselői is bejelentették.

A hölgy hozzám tartozik

A legmulatságosabb operett

— Szereteadományokat oszt szét a kolozsvári hadkiegészítő parancsnokság 15 szegénysorsu kolozsvári gyermek között. A kolozsvári hadkiegészítő parancsnokság 80.991. számú hirdetményében közli, hogy Bratianu Constantinescu ezredes, a kolozsvári hadkiegészítő parancsnoka attól a nemes szándéktól vezérelve, hogy az ünnepek alkalmából segítsen a szegénysorsu gyermekeken, gyűjtést rendezett a nagyobb kolozsvári iparvállalatok körében, amelyek készpénz és természetbeni adományokkal siettek a szegény, elhagyott gyermekek segítségére. Az összegyűjtött segélyeket a kolozsvári hadkiegészítő kerületéhez tartozó 15 szegénysorsu gyermek között — nemzetiségükre való tekintet nélkül — január 2-án, hétfőn délután 12 órakor fogják kiosztani a hadkiegészítő parancsnokság irodájában, ahol ugy a már értesített szegénysorsu gyermekek, valamint azok szülei jelenjenek meg.

— A Szentszék is részvétét fejezte ki a délboszarábiai borzalmas vasúti katasztrófa alkalmából. Bucurestiből jelentik: Cassulo Monsignore apostoli nuncius tegnap a következő tartalmú táviratot adta át Gafencu külügyminiszternek: „Kérem, tolmácsolja a román kormányának a Szentszék őszinte részvétét a délboszarábiai vasúti katasztrófaért. Pacelli bíboros.”

— Új sófajtákat hoznak forgalomba. Bucurestiből jelentik: A minisztertanács határozata alapján új sófajtákat hoznak forgalomba. A luxus só kilója 14 lej, az 500 gramos csomagé 7 lej. Az őrölt só kilója 2 lej 20 bani, csomagolás és szák nélkül.

— Köszönetet mondunk mindazoknak, akik felejtethetetlen férjem, illetve édesapánk halála alkalmával mély fájdalomunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek. Özv. Spatr Hermanné és gyermekei.

— Nem szabad eladni a Térdszalagrendet. December tizenötödikére tűzték ki az elhunyt Mihály orosz nagyherceg értéktárgyainak árverését Londonban. A katalógus szerint árverésre kerültek volna a nagyherceg kitüntetései, köztük a Térdszalagrend. Ennek a rendjelnek árverésen való eladását azonban az angol hatóságok megtiltották. A Térdszalagrendet nem szabad árulni, a kitüntetett halála után vissza kell szolgáltatni a rend nagymesterének.

A hölgy hozzám tartozik

Pierre Weber és Eisemann Mihály

— Tizenkét tyúk kakas nélkül. Londonból jelentik: Walter Elliot közegészségügyi miniszter végső fokon döntött le Percy Fielding claytoni lakos híres baromfiváráját. Manchester város tanácsa, melyhez Clayton kertváros tartozik, megtiltotta Fieldingnek, hogy háza kertjében baromfiudvart rendezzen be, miután a szárnyasok lármája háborítja a környék lakóit. A közegészségügyi miniszter úgy döntött, hogy szárnyasok tartása magában véve gazdaságilag és közéletmezés szempontjából hasznos, ennél fogva megengedte Fieldingnek, hogy legfeljebb 12 tyúkot tartson, de kakast nem. A határozat egyik felet sem nyugtatta meg.

— Tömegesen iratkoznak be a „Nemzeti Újjászületés Frontjába”. A Rador távirati iroda jelentése szerint a „Nemzeti Újjászületés Frontjába” Kolozsme gyében eddig 40.450, Dámbóvármegyében több, mint 30 ezer, Vaslui megyében 22.496, Temes-Torontálmegyében 41.084, Krassóme gyében 21.662, Arad megyében 12.491, Hunyadmegyében 29.079, Szörénymegyében 34.976 egyén iratkozott be.

— Az angol királyi pár nem fogadta el a hollywoodi filmszillagok meghívását. Newyorkból jelentik: Amerikai filmszillagok kábeltávirat útján meghívták VI. György angol királyt és Erzsébet királynét, hogy jövő tavasszal tengerentúli útjuk során látogassák meg a hollywoodi filmvilágot. A mozgalmat Madeleine Carroll indította meg, aki első helyen írta alá a Buckingham-palotába küldött táviratot. A főudvarmesteri hivatal azt felelte, hogy az uralkodópár utiprogramja már előre meg lévén határozva, a szíves meghívásnak legőszintébb sajnálatra nem tehet eleget.

A kolozsvári II. osztályú sakkbajnokság versenyrendje

Kolozsvár sakkbajnokságáért az A. csoport az Echo, Piața Unirii 21. alatti helyiségében játszik a következő sorrendben: Január 2: Végh—Kovács, Tosztó—Bodea, Január 3: Végh—Kovács, Tosztó—Bodea, Benkő—Szilágyi, Takács—Kiss. Január 4: Kiss—Benkő, Fosztó—Bán, Schapira—Takács, Debreczeni—Kovács, Venczel—Suláriu. Január 8: Benkő—Suláriu, Venczel—Végh, Kovács—Fosztó, Debreczeni—Takács, Szilágyi—Schapira. Január 9: Végh—Suláriu, Benkő—Bán, Bodea—Takács, Kiss—Kovács, Január 11: Venczel—Kovács, Suláriu—Fosztó, Schapira—Benkő, Bodea—Debreczeni. Január 13: Suláriu—Szilágyi, Végh—Kiss, Benkő—Fosztó, Schapira—Venczel. Január 15: Suláriu—Bán, Végh—Fosztó, Debreczeni—Benkő, Szilágyi—Venczel, Suláriu—Kovács. Január 16: Takács—Benkő, Suláriu—Bodea, Debreczeni—Fosztó. Január 18: Bán—Bodea, Kiss—Suláriu, Kovács—Szilágyi, Takács—Fosztó, Végh—Benkő, Schapira—Suláriu.

A B. csoport a CFR Cal. Marechal Foch 23. alatti helyiségében játszik. Jan. 2: Veress—Páll, Szöllősi—Dulka, Foris—Berkovits, Brandusa—Deák, Losonczy—Varga, Január 4: Deák—Páll, Szöllősi—Veress, Varga—Berkovits, Biró—Deák, Frenkel—Foris. Január 5: Veress—Varga, Páll—Dobos. Január 8: Páll—Kocsis, Veress—Foris, Berkovits—Szöllősi, Varga—Dulka. Január 10: Szöllősi—Biró, Kocsis—Dulka, Páll—Losonczy, Berkovits—Dobos, Veress—Frenkel, Foris—Brandusa. Január 12: Foris—Deák, Brandusa—Páll, Veress—Biró, Szöllősi—Varga, Losonczy—Dulka. Január 14: Biró—Dulka, Berkovits—Páll, Deák—Szöllősi, Veress—Dobos, Foris—Brandusa. Január 15: Szöllősi—Kocsis, Foris—Páll, Frenkel—Dulka, Brandusa—Veress. Január 17: Berkovits—Veress, Varga—Páll, Deák—Kocsis, Szöllősi—Dobos, Dulka—Foris. Január 19: Brandusa—Szöllősi, Deák—Páll, Veress—Losonczy, Berkovits—Frenkel. Január 20: Foris—Szöllősi, Biró—Páll. Január 21: Varga—Biró, Szöllősi—Losonczy, Brandusa—Berkovits, Páll—Frenkel, Deák—Veress, Dulka—Foris.

A hölgy hozzám tartozik

Szellemes, vidám, ötletes.

nuár 21: Varga—Biró, Szöllősi—Losonczy, Brandusa—Berkovits, Páll—Frenkel, Deák—Veress, Dulka—Foris.

Komoly okból elmaradt, vagy befejezetlenül maradt mérkőzéseket legkésőbb a második szabadnapon le kell játszani, ellenkező esetben a hibás felet vesztesnek nyilvánítja a vezetőség. A harmadik osztályu bajnokság versenyrendjét legközelebbi számunkban fogjuk ismertetni.

o A skót egyháznál (Strada Regală 21.) vasárnap, 1939. január 1-én délelőtt 11.50 perckor és délután 5 órai kezdettel angol nyelvű istentiszteletet tart Rev. Th. J. Coulter.

o Teaeztély. A kolozsvári vas- és fém-munkások január 1-én, vasárnap este fél 9 órai kezdettel teaeztélyt rendeznek a saját otthonuk dísztermében. Vendégeket szívesen lát a rendezőség.

o Teaeztély. A ruházati, textil és bőrpipari munkások szakszervezete január 1-én vasárnap este 6 órai kezdettel teaeztélyt rendez a Str. Miron Costin 7. szám alatti Otthonának dísztermében.

Végkiárusítás!

hatóságilag engedélyezett

BENCZE • PARFUMERIA

Piața Unirii 16., sarok. Szappanok, fogkrémek, puderek, kölnik, parfümök, stb. Siessen, míg a készlet tart.

Anglia Ausztráliában készített el hadi-repülőgépeit

A francia sajtó nagy elismeréssel méltatja II. Károly király öfelségének ország vezelési tevékenységét és a kormány munkáját

(LONDON.) A Rador jelentése szerint a hadsereg magasállású tisztjeiből és a légügyi minisztérium tisztviselőiből közlekedő Ausztráliába, ahol megvizsgálja azt a tervet, hogyan volna lehetséges az ausztráliai gyárakban előállítani az angol hadsereg részére szükséges hadi repülőgépeket. Az a tény, hogy az angol hadvezetőség ausztráliai gyárakban készített el az új hadi repülőgépeket, annak az előnyös helyzetnek a következménye, hogy az ausztráliai gyárakat nem fenyegetheti légi támadás és így tevékenységüket az angol hadsereg felszerelését illetőleg zavartalanul folytathatják.

(MELBOURNE.) Lyons, Ausztrália miniszterelnöke kijelentette, hogy azt a tervet, amely szerint angol katonai és polgári szakértőkből álló bizottság menne Ausztráliába, hogy ott készítsék el az angol hadsereg részére szükséges hadirepülőgépeket, ő maga részéről az angol kormány kérésére mindaddig titokban tartotta. Egyébként közölte az angol tengerészeti és légvédelmi minisztériummal, hogy Ausztrália a maga részéről készségesen elfogadja ezt a tervet és ajánlatot. Már meg is alakították azt a bizottságot, amely az ausztráliai ipari élet vezetőivel tanulmányozza azt a lehetőséget, amely biztosítja az angol hadsereg részére szükséges hadirepülőgépek zavartalan előállítását.

(LONDON.) Az angol lapok jelentése szerint Anglia az 1942. évben több, mint tízezer kiképzett katonai repülővel fog rendelkezni.

ANGOL DELEGÁCIÓ UTAZOTT BERLINBE

(LONDON.) (Reuter.) A német kormány közölte Angliával, hogy az 1935. és az 1937. évi flottaegyezmény alapján élni akar adott jogaival. A brit kormány a jegyzéket tudomásul vette és delegációt küldött Berlinbe az új típusú német hadihajók megsejtelésére.

A PRÁGAI KORMÁNY INTÉZKEDÉSEI A KOMMUNISTA PÁRTIAKKAL SZEMBEN

(PRÁGA.) (Ceteca.) A kormány Beran miniszterelnök vezetésével tegnap ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy azoknak a községeknek és városoknak élére, ahol a tanácsosok több, mint fele kommunista, időközi bizottságot nevez ki. Azokon a helyeken pedig, ahol a polgármester kommunista, kormánybiztos kerül a város, vagy a község élére. Elhatározta továbbá, hogy az új községi választásokat január első felében egységes lista alapján ejti meg.

ELHAGYTA ÁLLOMÁSHELYÉT JEAN MASARYK

(LONDON.) (Reuter.) Jean Masaryk Csehszlovákia volt londoni követe tegnap elhagyta az angol fővárost és a Washinton hajón Amerikába utazott.

Miért szakadt meg Franciaország és Irán diplomáciai kapcsolata?

(PÁRIS.) Az iráni kormány — mint megírtuk — megszakította a diplomáciai összeköttetést Franciaországgal. Sapah Sodi, Irán párisi követe mente megjelent a Quai d'Orsay hivatalában és közölte azokat az indokokat, amelyek a teheráni kormányt a Franciaországgal való diplomáciai kapcsolatok megszüntetésére késztették.

HIVATALOS FRANCIA MAGYARÁZAT

(PÁRIS.) A francia külügyminisztérium a következő hivatalos közleményt adta ki: „A Petit Parisien és az Excelsior című lapoknak december 2-án meg-

jelent számában közölt és a macskakiállításához hasonló beszámoló, valamint az egyik vicclapban megjelent elcelődés rendkívül heves támadást váltott ki Teheránban a franciaellenes sajtóban. Franciaország teheráni követének megbízást kapott, hogy erre vonatkozólag a szükséges magyarázatot az iráni kormánynak megadja, hogy megszüntesse a cikkek nyomán keletkezett félreértést és közölje azt is, hogy ezek a cikkekkel nem kívánta az eddigi jóviszony megszakításának provokálását. Az iráni kormány ennek ellenére váratlanul arra határozta el magát, hogy megszünteti a diplomáciai kapcsolatokat Franciaországgal.

DALADIER GYŐZELME A SZENÁTUSBAN

(PÁRIS.) (Havas.) Daladier miniszterelnök jelenlétében tegnap szavazta meg a francia szenátus a belügyi és pénzügyi tárcák költségvetését és azt 279 szóval 16 ellenében fogadta el első olvasásában. A szenátusban elért eredményt a Daladier-kormány helyzetére nézve rendkívül nagy jelentőségűnek mondják.

(PÁRIS.) A „Paris Soir” című lap hosszú cikkben méltatja Románia uralkodójának, II. Károly király öfelségének országsszervezési tevékenységét és utal arra az erőlyre, amellyel az ország királyja bátor kézzel új alapokra fektette az ország egész állampogi és közigazgatási szervezetét az új alkotmány törvény megszavaztatásával. A francia lap nagy elismeréssel nyilatkozik Armand Calinescu belügyminiszteréről is, akinek főleg azt tudja be érdemül, hogy volt bátorsága a vasgárdát feloszlatni. Románia uralkodója szerencsés kézzel választja meg értékes munkatársait és Gafencunak külügyminiszterré történt kinevezésével biztosította Románia megújulását és fejlődését minden vonatkozásban.

Magyar tiltakozás a szlovák rádió alaptalan hírei miatt

(PRÁGA.) A magyar kormány tiltakozó jegyzéket intézett a csehszlovák kormányhoz a szlovákiai rádió leadóállomásoknak Magyarországellenes közlései miatt, amelyek csak arra alkalmasak, hogy megzavarják a két ország békés viszonyát és még jobban kiélesítik az egyébként is feszült helyzetet.

BOLDOG ÚJÉVET KIVÁN KEDVES VENDEGEINEK

Takács cukrászda
CLUJ, STR. BARIŢIU 10.

Elkészült a vádirat a délbesszarábiai borzalmas vasuti szerencsétlenség előidézői ellen

Gondatlanságból elkövetett emberöléssel és súlyos testi sérítéssel vádolja az ügyészség a bűnös vasuti tisztviselőket

(GALAC.) A galaci törvényszék főügyészsége tegnap értesítést kapott az ismaili törvényszék főügyésztől, hogy befejezte a vizsgálatot a Frecatei és Etuela vasuti állomások között történt borzalmas vasuti szerencsétlenség ügyében. A főügyész a tegnapi napon Constantin Jancu Galac helyettes állomásfőnökét, Grigore Varvarat, Frecatei vasuti állomás főnökét és Petre Rusneacot, Frecatei állomás forgalmi tisztviselőjét hallgatta ki a kihallgatásuk után a vizsgálóbíró letartóztatásba helyezte. A vád ellenük a II. Károly királyról elnevezett törvénykönyv 262. 263 és 478. szakaszai alapján gondatlanságból el-

vetett emberölés és súlyos testi sérítés. A délután folyamán a főügyész kihallgatta Dumitrescu mérnököt, a vontatási osztály vezetőjét, Tomescu mérnököt, a forgalmi osztály főnökét és Calugareanu volt galaci állomásfőnököt, akiket valamennyien rendelkezési állományba helyezte, illetve felfüggesztett állásuktól a CFR vezérigazgatósága. A kihallgatások befejezése után a hivatalos vizsgálat megállapításáról a bűnösség kérdésében, a vizsgálóbíró, illetve a főügyész részletes jelentést tett, lamandi Victor igazságügyminiszternek.

Nvomatott a MAYER könyvnyomda körforóján.

Vaida Vocevod súlyos beteg

Bukarestből jelentik: A „Curentul” jelentése szerint dr. Vaida Vocevod Sándor volt miniszterelnök, koronatanácsos súlyosan megbetegedett. Régi vese- és hólyagbaja kiújult és annyira súlyosbódott, hogy a volt miniszterelnök Németországba tervezett nagyfontosságú politikai útját is kénytelen volt bizonytalan időre elhalasztani.

Stefanescu Goanga agónizál

(BUCURESTI.) Stefanescu Goanga kolozsvári egyetemi rektor állapota változatlanul aggasztó. A nagybeteg pöntekről szombatra virradó éjjel is többször elvesztette eszméletét és agónizálni kezdett. Az orvosok minden reményt feladtak és a katasztrófa bekövetkezését minden pillanatban várják.

ÖFELSÉGE ÚJÉVI NAPIPARANCSOT INTÉZETT A HADSEREGHEZ. Bukarestből jelentik: II. Károly király öfelsége az újév alkalmából napiparancsot intézett a hadsereghez. A napiparancs bevezető szakaszában az uralkodó utal arra, hogy az újévi első napján figyelem és szeretete az ország határait minden körülmények között megvédő derék hadserege felé irányul.

Eltemették Vanderveldet. Brüsszelből jelentik: Vanderveldet, Belgium volt miniszterelnökét és a belga szociáldemokrata párt elnökét, tegnap temették el általában részvét mellett Brüsszelben. A temetésen megjelentek III. Lipót király képviselője, továbbá Spaak miniszterelnök, a kormány tagjai, a kamara és a szenátus elnöksége, a szociáldemokrata párt vezetőségének tagjai, továbbá nagyszámú gyászoló közönség. A gyászbeszédet, amely az elhunyt politikai és társadalmi pályafutását vázolta, Spaak miniszterelnök tartotta.

Három lopási kísérlet tettesét fogta el a rendőrség. Három veszedelmes tolvajt tett ártalmatlanná a kolozsvári rendőrség mára virradólag. A vasutialomási rendőrség közgei tetten érték Péter Zsigmond Széplak községbeli 28 éves és K. I. Kiskorut, akik be akartak törni a vasutállomás egyik nagy raktárába, ahonnan reket akartak lopni. Az V. kerületi rendőrség elfogta Palatos József vidéki fiatallembert, aki a Saguna-uca -3. szám alatti házból fehérneműt és más értékeket akart ellopni. Mindkét lopási kísérlet ügyében a nyomozás folyik.

Haragosok ha találkoznak. Véres verekedés játszódott le az éjszaka a Mărăseseti és a Paris uccák sarkán. Kálmán Imre és Péterffy Károly gyári munkások régóta ellenséges viszonyban álltak. Tegnap éjjel után Kálmán megleste haragosát, rátámadt és agyafőbe verte. A súlyosan megvert fiatallembert szülei lakására szállították. A rendőrség a nyomtalanul eltűnt éjszakai támadót keresi.

Hibaigazítás. Mai számunk mellékletén Pap János „Kávéházi idill” című cikkébe értelemzavaró sajtóhiba csuszott be. Az utolsóelőtti harmadik bekezdés zárószava nem „álltak” hanem „felálltak”; az utolsó előtti második bekezdés „felálltak” zárószava helyett pedig „mondván” olvasandó.

Letartóztatták a marosvásárhelyi negyedmillió lejes betörés tettesét és bűntársát. Marosvásárhelyről jelentik: Karácsony szombatján vakmerő betörés történt Rusu őrnagy Károly király-uti lakásán. A betörő 46.000 lej készpénzt és 200 ezer lej értékű ékszert és egyéb értéktárgyat lopott el a felfeszített szekrényből. Rusu őrnagy felesége a nyomozó rendőrtisztviselővel közölte annak a fiatallemberek a személyleírását, aki gyakran fordult meg az őrnagy lakásán, könyveket kínálva neki megvételre. A rendőrség őrizetbe vette Senater Leon bukaresti illetőségű, 25 éves fiatallembert, aki beismerde, hogy a betörést ő követte el és az ellopott ékszerek egy részét Bukarestben 10.000 lejért értékesítette. A bukaresti rendőrség őrizetbe vette Senater feleségét is és a marosvásárhelyi rendőrséggel együtt széles körben folytatja a vizsgálatot.

BUN DE IMPRIMAT

Vihar fenyeget a Földközi-tengeren

Írta: HALÁSZ JÓZSEF

Az új év első napján gyorsjáratu hajók suhannak a Földközi tenger égszínké hullámain Korzika irányába. Páncélbordázatu, acélkéményű hadihajók. Ágyúik ásító torka ijesztően mered a végtelen vizek felett. Egy zömök, macskaszájú, borotváltarcu, tarfejű férfit kísérnek körutján. Daladier francia miniszterelnök indul Korzika, majd Tunisz felé, hogy biztató szavával nyugtassa meg az esetleg aggodalmaskodókat: „A köztársaság egyetlen talpalatnyi földet sem enged át idegen országnak!” Franciaország meg akarja mutatni, hogy nincs félnivalója és hogy azokat a tartományokat, amelyeket elődök szilárd akarata a francia népjárára megszerzett, meg is tudja az utódok számára tartani. Előbb úgy volt, hogy Daladier minden kíséret nélkül látogat el a fenyegetett területekre. De ahogy az olasz követelő kórus erősödött, a francia miniszterelnök programja is megváltozott. Hadihajók fogják a miniszterelnök számára a diszkisérteket adni. Ezen a programon utóbb csak annyi változás történt, hogy nem csak a hajók, hanem csak torpedórombolók követik majd Daladier hajóját. Figyelmeztetésül ez is elég. Talán túlságosan is sok. Annnyira sok, hogy az érzékeny olasz kedélyek máris felhorkantak. Ugy hiszik, hogy a felvonuló francia hadihajókkal egyidőben az olasz flottát — vagy legalább is annak egyik részét — készenlétbe helyezik. Ez meg válasz lesz a francia államférfiak tagadó kijelentéseire: „Itália törhetetlenül ragaszkodik jogos követeléseihhez.” Hogy mennyiben jogosak ezek a követelések, arról lehetne vitázni. Vannak, akik jogcímeként a régi római impérium hódításaira hivatkoznak. Mert Tuniszt, pontosabban szólva a hasonló nevű főváros helyén volt egykori Karthagot több, mint 2000 esztendővel ezelőtti latin légiók hódították meg és tették a földdel egyenlővé.

2.

Az idők forgatagában azonban szétfoszott a két Scipio Africanus hódításainak minden eredménye, mint ahogy maga a világbiro római birodalom is összeomlott. Ez tehát édes-keves jogcím az újabb olasz követelésekre. Ha nem is annyira, mint az olaszok, de a franciák is elmondhatják, hogy latin vér csörgedezik ereikben. Tehát valamenynyire ők is hivatkozhatnak az ősi örökségre. De nem erről van szó. Gazdasági és stratégiai okok készítik az új Itáliát arra, hogy kertes nélkül odakiált sák a franciáknak: „Követeljük Tuniszt, Korzikát és Djibutit...” Az olasz kormány az a gesztusa, hogy semmisnek nyilvánította az 1935-ben kötött egyezményt, fokmérője annak az elszántságnak és céltudatosságnak, amellyel a fasiszta Itália tüzhöz-vízen át törtet a maga érdekei felé. Az előbb említett egyezmény nagy mértékben elősegítette az olaszok abesszin hadjáratát. Franciaország ekkor az afrikai gyarmati status quo biztosítása ellenében bizonyos határkiigazításokat engedélyezett Tripolis és a keletafrikai Eritrea vidékén Olaszország részére. Anglia azonban, amely a szudáni, földközi-tengeri, de elsősorban Vörös-tenger menti érdekeit féltette, mindenképpen azon mesterkedett, hogy Franciaországot befolyásolja a Laval—Mussolini-féle szerződés pontjainak be nem tartása tekintetében. Ez sikerült is neki. Innen datálódik az elkeveredett gyűlölség a két testvér latin nép között. Ugy látszik, csakugyan igaz, hogy testvérek jobban tudják egymást gyűlölni, mint az idegenek.

3.

Itália már közvetlenül a risorgimento vagyis az egyesülés kimondása után szemet vetett Tunizra. Nemcsak azért, mert gazdasági tekintetben értékes területet vélt megszerezni ott. És azért sem, mert már ezekben az időkben is közel száz ezer olasz élt ebben az észak-afrikai — de Törökországgal függő vi-

szonyban álló — országban. Hanem elsősorban és mindennekefelett az a cél lebegett már Cavour, az első olasz miniszterelnök szemei előtt, hogy a Sziciliától alig 300 kilométernyire fekvő területet sztratégiai okokból Olaszország javára megszerezhesse. Az angol kézen levő Gibraltár a Földközi-tenger benyíló kapuja ugyan és brit hozzájárulás nélkül egyetlen idegen hajó sem suhanhat ezen az átjárón át a Földközi tenger vagy az Atlanti óceán vizére. Am nem kevésbé fontos stratégiai jelentősége van annak a beszögellésnek, melynek csucsán — az egykori Karthago helyén — Tunisz városa áll. Ettől nem messze van Bizerta hadikikötő, amelyet a franciák egy jelentéktelen halászfalu helyén építettek és erősítettek meg. Innen ellenőrizhetik a Szicília és Tunisz közötti tengerszorosban közlekedő hajózáratokat és adott esetben tetszésük szerint elvághatják a számukra kellemetlen hajók útját. Nagy veszedelem ez az olaszok Földközi-tengeri érdekeire. Az új Itália harsányan hirdeti, hogy a Középtenger „Mare nostrum”, vagyis „a mi tengerünk”. Egyelőre azonban még nincs elég ereje ahhoz, hogy ezt az igényét korlátlanul meg is valósíthassa, de minden ténykedése azt mutatja, hogy efelé a cél felé tör. Ezért erősítették meg elképzelhetetlen mértékben az utóbbi néhány esztendő során az eddig jóformán teljesen elhanyagolt Szicília és Szardínia szigetek partvidékeit. Ugyancsak ezért építették ki elsőrendű hadihajó- és légiállomással a Szicília és Észak-Afrika között fekvő — a évszázadokon át lakatlan — Pantelaria szigetet. De ugyanezt a célt szolgálta az 1912-ben a törököktől elhódított Dodekanesos szigetcsoport hatalmas arányú megerősítése is.

4.

Korzika sem azért fáj csak az olaszoknak, mert valamikor olasz terület volt. Hiszen tulajdonképpen keverék nép lakja ezt a nem egész 10 ezer négyzetkilométernyi hegyes, szakadó, szigetet. De túlságosan mélyen belenyúl a Tírhéni tengerbe és közelebb fekszik Itália törzséhez, mint Franciaországhoz. A francia köztársaság gazdaságilag nem sokat profitál Korzikával, de katonai szempontból annál nagyobb a jelentősége számára. Ajacciót, a sziget fővárosát és több más kikötőjét elsőrendű haditengerészeti és légiflotta állomásokká építették ki. Itáliát Korzika felől mindig az a veszedelem fenyegeti, hogy adott esetben hadihajók és bombavető repülőgépek egészen rövid idő alatt elérhetik. Ezért ragaszkodik a fasiszta Olaszország Korzika visszaszerzéséhez is. De Franciaország tisztában van ugy Tunisz, mint Korzika stratégiai jelentőségével. Ez magyarázza viszont a francia államférfiak egyöntetű állásfoglalását: „Soha, egy négyzetcentiméternyi területet sem”. Nem akadna olyan francia kormány, amely Tunisz, vagy akár Korzika átengedését tárgyalásokat merne kezdeni. A felzúduló népharag abban az órában elsöpörné Viszont Róma éppen ezért igyekezett megvetni lábát a Spanyolországhoz tartozó Baleari szigetekre. Egész spanyolországi politikája erre vezethető vissza. Korzika és Tunisz két fenyegető ék, amelyek az olasz ciszma felé merednek. Kivédeni veszedelmességüket legfeljebb csak azzal lehetne, ha a Baleárok Olaszország elensúlyozó haditengerészeti és légi állomással rendelkezhetnének. Malorka és

Minorka szigetek ugyanis éppen a marsellei, illetve touloni és az algiri, valamint tuniszi kikötők között helyezkednek el. Ugyhogy erről az oldalról teljesen meg lehet bénítani Franciaország kapcsolatait északafrikai gyarmatbirtokaival.

5.

Nem kevésbé fontos katonai és gazdasági érdekek készítik Mussolinit arra, hogy a franciák Vörös-tenger menti birtokait is elkövetelje. Francia-Szomáli, amelynek Djibuti a fővárosa, kicsi terület. De a kikötő jelentősége rendkívül fontos. Ez a kapuja a tenger felé a nemrég meghódított abesszin területeknek. Olaszország mindenképpen megpróbálta gazdaságilag és katonailag értékesíteni keletafrikai hódításait, csak hogy Djibuti nélkül mindezideig nem sokra ment. Abesszinia egyetlen vasúti vonala, amely a fővárostól: Addisz-Abebatól a tengerig vezet, Djibutiban ér véget. Ez a keskenyvágyú vonal ropant költségek árán épült, de megérte, mert Etiopia kivitele és behozatala ezen a kikötőn keresztül bonyolódik le. A vasútvonal közel 800 kilométer hosszú, amelyből 90 kilométer Francia-Szomáli területén húzódik. Ez a gyarmat gazdasági szempontból nem sokat ér. Egészen, forró éghajlatu és iható vízben szegény, de sztratégiai értéke mindenért kárpótolja a franciákat. 1861-ben foglalták el és nyomban hozzátették a kikötő kiépítéséhez. Később aztán rájöttek, hogy világkereskedelmi szempontból is nagy a jelentősége, mert a legjobb Észak-, illetve keletafrikai kikötőkhöz tartozik, azonkívül, hogy Abesszinia számára az egyetlen kiut a külvilág felé. Értethető, hogy az olaszok Francia-Szomáli földre, illetve annak kikötő fővárosára Djibutira is szemet vetettek. Az attól északabbra fekvő Eritrea vidéke ugyanis, amellet, hogy ugyancsak nagy mértékben egészségtelen és terméketlen terület, nem rendelkezik megfelelő kikötővel sem.

6.

Noha az olaszok meglehetősen nagy összegeket fordítottak az eritreai Massaua és Assab kikötők kiépítésére, illetve rendbehozatalára és ezenkívül kintűn autótutakat is létesítettek, még sem tudták megközelítőleg sem elérni azt a célt, amit Djibuti esetleges megszerzésével hasonlíthatatlanul könnyebben elérhetnének. Ezért ragaszkodnak annak megszerzéséhez. Nemcsak azért, mert az egyetlen abesszin vasúti vonal végállomása, de katonai szempontból is felbecsülhetetlen jelentőségű. Innen légvonalban úgyszólván csak egy ugrásra nyíra fekszik a Vörös-tenger tulsó oldalán az angol uralom alatt álló Aden kikötője, amely a Vörös-tenger és az Indiai óceán között ugyanolyan szolgálatokat tesz, mint Gibraltár az Atlanti és Földközi tenger kapcsolatában. Nemcsoda tehát, hogy Anglia — amely egyébként mindenképpen elsimitani igyekszik a francia—olasz ellentétet, — hallanj sem akar arról, hogy Róma e tájakon tért hódíthasson. Valószínűnek tetszik, hogy a francia államférfiak „nem, soha, egy négyzetcentiméternyi sem” kijelentése mögött angol biztatás is sejthető. A közelmúlt hetekben egyébként diplomáciai és politikai körökben olyan hírek kerültek színpadra, hogy Nagybritánia a békeség kedvéért hajlandó volna a Francia-Szomáliól délre elterülő Brit-Szomáliát az olaszoknak átengedni. A hirt londoni fele-

Tüzifarendelését

a beállott hideg időre való tekintettel

Friedmann fatelep

előnyös árban azonnal lebonyolítja C. Marechal Foch 137. Tel.: 22-86., 33-01.

lős tényezők nagyon gyorsan és nagyon erősen megcáfolták. Nemcsak MacDonald gyarmatügyi miniszter, de Halifax és Chamberlain is kijelentették: Brit-Szomáli átengedéséről semmilyen körülmények között nem lehet szó.

7.

Európában tehát így áll a nemzetközi politikai helyzet. Itália állítólag több mint félmillió ember mozgósítására is készült. Mindenesetre érdekes tünét az is, hogy az olaszok ujabban egyezkedő tárgyalásokat kezdtek Egyiptommal. Szükségtelen hangsúlyozni, hogy Egyiptomnak — amelyet igen eleven kapcsolatok fűznek Nagybritániához — ugyanis, mint Földközi-tengeri államnak, de ugyanis, mint olyan országnak, amelynek a területén vonul át a Szuézi csatorna, milyen súlyos jelentősége van éppen ezekben a fülledt napokban Egyiptom kormánya úgy látja, hogy függetlenségét csak akkor tudná biztosítani teljesen, ha sem Anglia, sem Olaszország részéről nem fenyegetné újabb invázió lehetősége. Körülbelül 70 évvel ezelőtt az angolok rendcsinálás ürügye alatt tették rá a kezüket a fáraók ősi országára. Tagadhatatlan, hogy azokban az időkben zűrzavaros állapotok uralkodtak a Nilus mentén. Az angolok elfojtották az anarchiát, európai kulturát vitték az országba, hatalmasan kiépítették Alexandria kikötőjét és mindenképpen elősegítették Egyiptom gazdasági és kulturális fejlődését. Persze tévedne, aki azt hinné, hogy mindezt önzetlenül tették. Egyáltalán nem. Elsősorban gazdaságilag bőségesen kerestek az üzleten, azután Egyiptom felől elsőrendűen megerősítették a brit világbirodalom szempontjából életkérdést jelentő Szuézi csatornát. Az ősi afrikai állam egész a világháborúig angol protektorátus alatt állt. A háborúban való részvételük honorálásaként a teljes függetlenséget ajánlották fel Fuad királynak, akit a középeurópai hatalmakkal kacérkodó Abbaz Hilmi Khedive — vagyis alkirály — helyébe ültettek a trónra.

8.

Egyiptom tehát most egyezkedni készül a fasiszta Itáliával, nehogy két malmok közé kerülve, felőröljék. A fáraók öröke az elmúlt 2000 esztendő során éppen eléggé megismerhette az idegen iga nyomorúságát, s nem kér többet belőle. Ha fegyveres erővel nem is, de diplomáciai eszközökkel próbálja a maga nehezen kivívott függetlenségét megvédeni. Nyugati határai párhuzamosak az olasz kézen levő Lybia határával. Az utolsó két esztendő során Róma hatalmas katonai erőket szállított a Lybia—egyiptomi határra fenyegető figyelmeztetésként. Annyi tény, hogy az olasz csapatoknak nem volna könnyű dolguk, mert az angolok annak idején jelentősen megerősítették ezt a területet és nagyszámu légi hadosztályokat is küldtek a katonai erők kiegészítésére. De ezen kívül a földrajzi, illetve geológiai lehetőségek még inkább megnehezítik az olasz csapatmozdulatokat, mert hiszen a félelmetes hírű Libiai sivatag terül el Tripolis és Egyiptom között. Ez a sivatag a Szaharánál is veszedelmesebb, mert úgyszólván egyetlen csepp vízzel sem rendelkezik. Könnyen úgy lehet, hogy szomján halnának azok az olasz katonák, amelyeket erről az oldalról Egyiptom felé irányítanak. Am a kairói kormány mind ennek ellenére mégis inkább a békés egyezséget keresi. Ez a magyarázata, hogy hetek óta megbeszéléseket folytatnak a két ország delegátusai. A Földközi tenger medencéjében azonban most nyugtalanabb a helyzet, mint bármikor azelőtt. Az új Itália a régi Róma nyomdokain szeretne haladni, hogy a „mare nostrum” ne csak üres mondas, de valóság legyen. Am minden attól függ, hogy az angol és francia érdekeket mennyiben veszélyeztetik az olaszok nagyratörő tervei.

Boldog újévet kíván-
t. Vevőinek és Üzletfeleinek
Czink-gyár

Apróhirdetések

ARANYFOGAKAT, ékszereket, brilliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvecskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Reg. Ferdinand 114. (VT1673)

A legszebben és legolcsóbban

szőrmebundákat

Veszprémi Sándor

szücsüzlete, Cluj, Reg. Maria 10. Mindennemű szőrme-alakítást jutányosan eszközölünk.

MIELŐTT butort vásárolna, tekintse meg a **BUTORSZÖVETKEZET** Iuliu Maniu 5. alatt levő állandó butorkiállítását. **OLCSÓ ÁRAK**. Kedvező fizetési feltételek. (V 4858)

MOTIV-TERITOVÁSAR vert csipkéből megkezdődött **DER-BESC** függönykellékszakszűletben. Gólya áruház feletti emeleten. Leghasznosabb ajándék. (V 4855)

ADÁS-VÉTEL
ARANYGYŰRŰKET, fogakat és mindennemű ékszert (akár tört állapotban) állandóan veszünk. Casa Orologelor, Cluj, Piața Mihai Viteazul 11. (T 1678)

TOPOLYA háló, mindenféle butorok olcsón eladók. Cal. Decebal 3. Vesztek használt butort. (4557)

DIÓGYÖKÉR topolya hálószobák, ebéd- és konyhai butorok olcsón eladók. Beraktározást vállalok. Cal. Marechal Foch 25. (4668)

MENYASSZONYI és névnap ajándékokat legolcsóbban mégis csak Kerekes porcellánscarnokában vásárolhat. (T 1675)

FÉRFI cipők mérték után 500 lej, női cipők 460 lej páronként. Hő- és sárcipőt olcsón javítok. Str. Cotita 5. (T 1715)

KERESEK kenyéres kocsit, vagy egylovassal kőnyű stráfot. Brutaria „Păinea Noastră”, Str. Rudeanu 33. (5045)

HARISNYA körkötő gépet veszek. Str. M. Foch 13. kötdő. (N1376)

ELADÓ masszív belvárosi bérház, 5x3 szoba teljes komfort és 2x2 szoba komfort 250.000 lej jövedelemmel 2 millió 150 ezerért. Üzleti bérház a központban 230 ezer lej jövedelemmel 2 millió 450 ezerért. Belvárosi bérház komfortos lakásokkal 275 ezer lej jövedelemmel 2 millió 350 ezerért. Ujjonnan épült 4x3 szobás bérház 2 millió 275 ezerért. 4 szobás komfortos családi ház 1 millióért, 6 szobás családi ház 1 millió 100 ezerért, 3 szobás családi ház 450 ezerért, 5x1 szoba, konyha és 2 szoba, konyhas jövedelmező ház 775 ezerért. Több alkalmi vétel bérházakba, családi házakba és parcellákba. Vermes Lajosnál, Str. Neculcea 2, d. u. 4-6-ig. Telefon 17-96. (4640)

Tollpárnát,

matracot, paplant, libatollat, lőszőrt, gyapjút prima minőségben legolcsóbban kaphat. Rolletta szerelést olcsón vállalkunk

PLAPOME MODERNE

Cluj, Str. Vlahuța 2. Tulajdonos: Hirsch Ernő.

SCHIMBÁSOK figyelmébe! Elsőrendű lovakkal Hárák-nál kaphatók. Str. Baia Someneni. Telefon: 36-23. (VT1725)

UJÉVI ajándéknak vásároljon „complett” dobozt, tartalmaz 1 drb. Sennaslo szappant, 1 Dentonal fogszárazítót, 1 doboz pudert, 1 üveg kölnit 50 lejért. „Heinrich” szappangyár lerakata, Memorandulul 4. (T 1703)

JÖMENETELŰ fűszerüzlet betegséggel áldott, Cim a kiadóban. (5009)

UJÉVI ajándék. Diszfémdoboz 1 üveg kölni, 1 doboz Perlpuđer, 1 toalet szappan 100 lejért, „Heinrich” szappangyár lerakata, Memorandulul 4. (T 1704)

EBÉDLŐBERENDEZÉS modern politurros díofurnirol, eladó. Berkovics műasztalos, Str. Eminescu 2. (5026)

SÜRGŐSEN eladó. Az állomás mellett ház hely 424 m² 60.000. Tégla ház 3x1 szobás, havi bér 1100, 70 ezer. Az Avram Iancu uca mellett villa 5 szobás, komfort, központi fűtés, 1000 négyzetméter kert, ára: 1.150.000. Diesell motoros malom, havi jövedelem 40 ezer, az országból való elmenetel miatt. Biroul Increderea, P. Unirii 18. (5032)

ÖCSKARUHAKÉRT legtöbbet fizetek, olcsón eladok. Tegyen egy próbát. Str. Memorandulul 4. (N1391)

BÉRSZERZŐDESEK, adás-vétel, mindenféle rendőrségi adóhivatali. Regisztráltak, nyomtatványok hivatalos kiadásban. Anca könyvkereskedésében kaphatók. (VN1387)

FARSANGI CIKKEK, álarok, lampionok sapkák, konfetti, szerpentinek. Anca könyvkereskedésében kaphatók. (VN1386)

ÜGYVEDI határidőnapló 1939. évre csak 160 lej. Vidékre pénz beküldése ellenében portóval 180. Anca könyvkereskedőnél, Cluj. (VN1385)

FÜSZERÜZLET komplett berendezés új állapotban eladó. Értekezni: Bernáth, Cal. Traian 34. (4990)

WERTHEIM kassza eladó. Str. Dănușeanu 1. (5058)

UJÉVI művészi ajándékok legolcsóbban. Sternberg régiség és comisionál. Str. Regina Maria 29. (N 1389)

BÖSENDORFER rövid zongora és pianino, kitűnő szalagarnitúra, vitrin, antik uriszoba és ebédlő modern, olcsón eladó. Sternberg comisionál. Str. Regina Maria 29. szám. (N 1350)

GERENDI-LUNCANI boraim kihordásra Str. Regina Maria 13. szám alatti borpincéből kaphatók a legkisebb mennyiségben is literenként 18 lejűl kezdve. Borkihordás kizárólag a pincéből történik, melynek lejárata hátul az udvaron jelezve van. Telefon: 29-19., rendelésre hazaküldöm. Iroda a kapu alatt. (5061)

DOHÁNYTÖZSDE bérbeadó, vagy elárusítót keresek. Érdeklődni a házimesternél délután 2-3 óra között. Reg. Carol II. 7. szám alatt. (5075)

ELADÓ plüss szelontakaró, függönyök, szalagarnitúra, nagy szőnyeg, antik székek, kézi vaskassza, biliárdgolyók. Str. Avram Iancu 24. vaskapu, szuterin. (5079)

Képet, képkeretet, perzsaszőnyeget

részletre is legolcsóbban:

„UNICUM”

Calea Marechal Foch 5-a.

„Sora”-val szemben.

ELADÓ gyökér kétajtós és kombinált hálók 15.000 lejűl, különböző konyhák 4 ezer lejűl és székek asztalosnál. Str. Moldovei 17. (5085)

HÖLGYFODRÁSZÜZLET, kevés házbérel, belvárosban, komplett felszereléssel, modern berendezéssel **ELADÓ**. Levelet „Betegség miatt” jelígre a kiadóba leadni. (5088)

MODERN díoháló, rőkamier, konyha-berendezések, kombinált szekrények és festetlen háló olcsón eladók. Reg. Carol 36. asztalos. (1404)

KERESEK 36-os fiucipőre korcsolyát. Nova, Str. Memorandulul 16. (5099)

ÓCSKA ruhákat, télikabátokat veszek és eladok. Házhoz megyek. Grünfeld. Str. Reg. Maria 14. (5097)

ELADÓ szép családi ház nagy kerttel. Kiadó üzlethelyiség kis szobával. Ért.: Grigorescu 15. Borúzetben. (N1371)

SI és 38-as cipő alig használt olcsón eladó. Str. I. Maniu 2., II. 3. (5063)

IRÓASZTAL, férfi télikabát eladó. Biró, Str. Grigorescu 29. (5062)

SZILSKINBUNDA, férfikabát és utazó bunda eladó. Str. Grigorescu 14. (N1398)

ELADÓ városi bunda, alig használt bar na férfiföltény magas termetre, szép bélyeg gyűjtemény, nagy rodli és egy korcsolya 38-as cipőre. Str. Ilie Măcelar 7. ajtó 1. (N1396)

ÉTTERMI moslák eladó. Str. Reg. Maria 29. (T1743)

EGY egylovassal stráfszekér és egy kézi stráf eladó. Str. Petrovici 6. (5091)

ELADÓ cséplőgép 720-as, International motorral jutányos áron. Cim a kiadóban. (V5084)

MODERN komplett kozmetikai készülékek, felhasználás miatt, jutányos áron eladók. Cim a kiadóban. (V5100)

DÁNIEL kályha, jókarban levő olcsón eladó. Maxim, Cal. Victoriei 118. (5101)

TELKET esetleg kis házzal a Grigorescu-Donat ut mentén keresek. Biró Str. Grigorescu 29. (5061)

EGY jókarban levő schöberl-fotel, ágy, szalonszék és villanylámpa eladó. Reg. Ferdinand 114. I. em. (5103)

ÁLLÁST KERES
SZAKKÉPZETT kertész állást keres, mindenben jártas. Str. Donat 204. Andrei. (5015)

TEXTILGYÁRI festőmester több évi gyakorlattal, pamut, műselyem, harisnya-festésben. Elsőrangú színező, perfekt román, magyar német nyelvismerettel. Mielőbb állást keres. Cím a kiadóhivatal továbbít. „Textiles” jelígre. (VT 1664)

50.000 LEJ garanciával az egész országban jól bevezetett utazó, raktárnoki vagy pénztárnoki állást keres, esetleg rentabilis üzletbe társulna. Cim a kiadóban. (V4993)

MECHANIKUS soffőr alkalmazást keres. Cimeket „Nős és gyermektelen” jelígre a kiadóba. (5066)

HÁZVEZETŐNŐI állást keresek magányos urhoz, gyerek gondozást is vállalok. Str. Cicio Pop 98. Majorné. (5068)

JAZZ-zongorista nagy repertoírral ajánl közik estélyekre, bálókra, kisegítő zongoristának is elmegy. Cim Novában, Memorandulul 16. (N1391)

JÓCSALÁDBÓL való szolid nő, aki per fekt betegápoló, ajánlkozik beteg mellé, vagy gyermek mellé. Ajánlatokat Novába, Str. Memorandulul 16. „Vidékre is” jelígre. (VN1403)

IZRAELITA nő házvezetőnői állást vállal bárhol. Str. Reg. Maria 27. kenyérüzletben. (5104)

ÁLLÁST KAPHAT
ANGLIÁBA németül beszélő nő háztartási munkások 4000 lej kezdő havi fizetéssel közvetlenül elhelyeztetnek **THE MARKA AGENCY**, 24. NOTTINGHILLGATE LONDON W. 2. által. Ismertető és románai közvetítő költség nincsen. (V T 1665)

KOMORNA, ki egy személynek esetleg főzést is vállalna, kizárólag magnás helyen több évig szolgált, kerestetik „Kitűnő helyre” jelígre a kiadóhivatal továbbít. (N 1354)

MEGBIZHATÓ minden szakácsnő bizonyítványokkal kerestetik. Cim: I. Maniu 1. II. em. (N1378)

JOBB nő cukrászda önálló vezetésére keresek. Str. Cipariu 1. (5059)

KOMOLY minden asszonyt keresek, akár bejárót, akár ittlakót 2 személy részére. Str. Cicio Pop 71. délelőtt 11-1. (5083)

PERFEKT takarítónőt és konyhaleányt felveszünk. Cim a kiadóban. (T1739)

KERESEK főzítudó nőt, ki minden házimunkát vállal. Cal. Moșilor 17. Érd.: 6 órától. (N1409)

IDŐSEBB minden főzónőt elsejére fel veszünk. P. M. Viteazul 9. (5090)

Lej 85 - 100 kg.

száraz tűzifa megrendelhető. Cal. Reg. Ferdinand 65. Herskovits faraktár. (T1735)

A Regina Maria 29. étteremben havi ebéd, vacsora abonoma étlap szerint 640 lejűl és a menü 15 lejűl feljebb. (T 1672)

FŐGIMNÁZIUMI tanár előkészít románul, magyarul bármely tárgyból jutányosan. Str. Bisericii Ortodoxe 4. (5003)

Bőrkabátokat

méret után azakszerűen készít, javítást és festést garancia mellett legolcsóbban Bergfeld I. Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 17. Gólyával szemben. (1676)

KERESKEDELMi megbízásokat, jobb cikkekben képviselést, incassót vállal (ju talékra) Biroul Frenkel Turda. (V 4106)

KÖLNIVIZET, szappant, kozmetikai cik keket újévre gyári áron vásárolhat Heinrich lerakataiban, Str. Memorandulul 4. szám. (T 1702)

AZ Iparos Aggmenház vendéglőjében jó házikoszt kapható kihordásra. Abonansokat is elfogadjunk. Str. Decebal 22. (5019)

KORCSOLYA fém, nikkelezés, kromozás, szakszerűen és gyorsan SZANISZLÓ-nál készűl. P. Ștefan cel Mare 17-18. Tel.: 13-24. (T1741)

AUTÓ és mindennemű fémtárgyak nikkelezését és kromozását szakszerűen **REDUKÁLT ÁRON SZANISZLÓ** végzi. P. Ștefan cel Mare 17-18. Tel.: 13-24. (T1742)

NÉMET nyelvet biztos sikerrel, akadémiail és egyetemi anyagot is tanít Székely-né, Str. Iuliu Maniu 4., II. emelet, ajtó 3. (8434)

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk De-sszónél, Calea Regele Ferdinand No. 34. (8456)

FRANCIA, román fordítást, levelezést és a legújabb módszerekkel (Berlitz, Duden, Schidloff) magánórákat, beszélgetést és vizsgára való előkészítést vállal pedagógiai gyakorlattal rendelkező diplomás tanár. Cim a kiadóban. (T 1716)

ZONGORAÓRÁT adok a legújabb módszer szerint. Str. Ion Ghica 3. Tel.: 3456. (5067)

FÜZŐNŐVEL társulna 2 szobás szalon-nal rendelkező urinó. Válaszok „C. Reg. Ferdinand” jelígre. (5072)

10 lejűl adok német órát. Str. Iorga 12. II. 15. ajtó. (N1392)

ELLENMUNKA fogmunkát csinálók szabómunka ellenében. Erd.: Str. Cicio Pop 62. fűszerüzletben. (N1400)

MAGÁNYOS nőt lakótársnőnek vennék csekély házimunka elvégzése ellenében. Str. Ilie Măcelar 4. délelőtt 11 óráig. (5102)

1075 mm. umbrath cséplőt elcserelném 900, vagy 930 mm szekrénnel. Bérbe vennék 2-3 köves vagy kisebb szítás malmot. Biró Antal Bogata, J. Turda. (VT1744)

KIADÓ LAKÁS
KÖZPONTBAN kiadó nagyobb parkettes szoba irodának, üzleti célra. Str. Memorandulul 4. (N 1353)

KETTŐ különbejáratú butorozott szoba kiadó. Str. Grigorescu 9., alsó csengő. (4973)

KIADÓ 2 szobás komfortos lakás. Str. Negruzi 1-a. (N1369)

BUTOROZOTT szoba a központban kiadó, különbejáratú, 2 személynek is. Str. Rațiu 5. földszint. (N1377)

BUTOROZOTT SZOBA kertes villában (Regalá 47.) kiadó. (5018)

FORGALMAS helyen üzlethelyiség ján, 1-re, vagy 15-re kiadó. Simon, Str. Clemenceau 7-a. Tűzoltógarázzsal szemben. (5048)

KÜLÖNBEJÁRATU szoba havi 500, azonnal kiadó. Reg. Carol II. 98-a. (VN1384)

KIADÓ üzlethelyiség világos két kirakattal csipész, vagy szabóműhelynek is megfelelő. Értekezni: Bernáth, Cal. Traian 34. (4991)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba kiadó. Str. Oăsanu 64. (5056)

2 SZOBA, konyha és egy butorozott szoba 400-600 lejűl Grigorescu-negyedben kiadó. Str. Rahovei 21. (5064)

KIADÓK műhelynek, raktárnak alkalmas betonozott helyiségek Cal. Reg. Ferdinand 72. (5081)

UCCAI üres szoba előszobával kiadó. Erd.: P. M. Viteazul 8. hátul a folyósón. (5089)

EGY butorozott uccai szoba kiadó. Rosenfeld, Cal. Reg. Ferdinand 2. (N1410)

KÖZPONTBAN szép butorozott szoba tisztviselőnőnek kiadó. Str. Sincai 19. (5093)

TISZTA nagy szoba kiadó. Str. Subdeal 12. (5085)

EGY nagy szoba balkonnal, parkra nyíló ablakkal, világos, egyszékes lakás azonnalra is kiadó. Str. Elisabeta 32. Érdeklődni a házfelügyelőnél. (5092)

KÖZPONTI fekvésű, butorozott szoba, tisztviselőnek kiadó. Cim a kiadóhivatalban. (5105)

LAKÁST KERES
KERESEK belvárosban kisebb garconlakást, vagy szép üres szobát azonnalra. Cimeket „Állandó” jelígre. (5089)

GARAGE-T, vagy esetleg csak fedett helyiséget **KERESEK** kisebb autó részére. Cal. Reg. Ferdinand 3. udvarban rádiólaboratórium. (5083)

Mozi

SELECT MOZGÓ: Szilveszteri és újévi műsor: Kűdös utak... Fősz.: Michelle Morgan, Charles Boyer felfedezettje (a Méreg-ben partnere) és Jean Gabin.

ROYAL MOZGÓ: Újévi műsor: Shirley Temple legújabb filmje: „Tündérlkis-asszony.”

RIO MOZGÓ: (volt Munkás Mozgó) Újévi műsorunk: Borneo. (A zöld pokol). Dzsungel dráma. Főszerepben: Martin és Osa Johnson. II. A vörös talár. Az évad legnagyobb slágere. Izgalmas képmű. Főszerepben: Anna Bella és Conrad Veidt. III. Híradó. Január 6-tól: I. Tarantella. II. Spanyolország lángokban. Főszerepben: Loretta Young. Helyárak: 12 és 14 plusz 5 lej.

EDISON MOZGÓ: I. A kereszt jegyben: Frederick March, Claudette Colbert, Charles Laughton, Douglas Fairbanks, stb. II. Éjszakai őrjárat. Garry Cooper-rel a Rin-Tin-Tin-nel. III. Híradó és Miki Maus. Jón: Tánca születtem.

URANIA MOZGÓ: Csavargó király. François Villon romantikus életű költő története, fősz.: Ronald Colman, Basil Rathbone, Frances Dee.

CAPITOL MOZGÓ: Ultimátum. 1914. év izgalmas eseményei egy nagyszerű film keretében. A film kiinduló pontja Szarejevo. Fősz.: Dita Parlo és Erich von Stroheim. Műsor előtt Paramount világhíradó.

BOLDOG UJÉVET!

kíván ma minden jótéttelek felebarátjának. Nem hétköznapi szokványossággal köszönnek az emeberek jó reggelt, vagy jó napot, hanem valami nagy új-szólással fénylő arccal, kicsurranó örömmel mondják, mint aki valahára mégis madarat fogott: **Boldog újévet!**

És ezt a színes madarat röpti a posta ma szintén világgá millió kártyán, a kacagó négy kis betű rejtvényében: **B. u. é. k.**

Van olyan szerencsés halandó is, aki nek gyalog, vagy kocsin, de okvetlenül személyes nyájassággal szállítja házhoz ezt a kívánságot. Sőt gyakran testületileg viszik, mint amolyan féltett, drága jó kenőcsöt, a fel-felsajduló hiúság érzékenyebb tájára, hogy a kényes függelmi, vagy másminő társadalmi viszony továbbra is finom golyócsapágyon forogjon. De igazi értéke csak úgy van ha az őszinteség bársonyában hozzák és a szerénység melegével fogadják be.

Boldog újévet! — hangzik az ember-sűrűből — szájként és szívenként ezerféle változatban.

És a bűvös szólam jóize feledtetni, hogy keserű a szánk, hogy az áhitott boldogság árnyékában ott lapul a sárga foga boldogtalanság. Öklünk szétsimul és ölelésre lágyulunk a köszöntésben, mert jólesik rászini sóvárgó ajkunkat a képzelt nagy-jóság gazdag keblére.

Jólesik boldog újévet mondani S bár közhelynek mutat-e a kiszólás: ékes lírai reflexió, szép alanyi érzelmekivetítés. A legédesebb önámítás ez, amilyen a népdalok drámai lelkét duzzasztja, midőn érzékeltet, külső dolgokban véljük szemlélni ezt a csodás folyamatot, mely csupán bennünk, lelkünk síkján fut végig, ha olykor úgy tetszik, hogy minden csillag **ránkmosolyog** és minden virág **felénk bókol**. Jóllehet a rideg égi lüteménynek eszeágában sincs ránkmosolyogni, mint ahogyan a növénytan szerénység sem bókolhat embermódon. De mi ezeket az érzékeltetetlen tárgyakat magunk helyett látjuk szép alanyi átdomulásban, mint csodás tükröződést.

Ilyen érzelmeközvetítő ringatózáson alapul az újév szemlélete is. Holott a végtelen időben egy évtizedek époly ridegen suhan el fölöttünk, mint bármely hívős, érzékeltlen csillag.

Mégis nagy vigasztalásunk, áldott önámításunk a **boldog újévi** köszöntés. Irgalmas injekció ez, mely pillanatnyilag elzsongítja a gondmarta lelket, hogy bennünk megmentse a néha alig nyöszörgő emberi méltóságfélt. Aztán megcsókoltatja a földi sorsvesszőt, hogy legalább addig ne suhogjon, amíg csókolkjuk

Sokan ösztönös ujjongással csak ki-mondják ezt a bűvös kívánságot, de lényegét nem vizsgálják meg.

S ugyan mi a boldogság? Bölcséleti szótyárkodással szemléltetni ezt a finom elvontságot szentségtörés volna, mikor áhitatából megfogam a szó és csupán érezni lehet, meghatározni nem. De nem is bírónk kidagogni mi az. Valami mámorbaejtő igen-igen jó, ami emberpöndrónak csak szükecskén juthat a végtelen **Jóságból**. Valami nagy beteljesülés, midőn a gyönyör és az egyéni öntudat magasztos összhangban egyesül. Kiki másról keresi, de ritkán találja meg. Petőfi például „barátságos, meleg szobában” istenített Juliájával. Hittünk a mennyben leli föl. Sokan **aranyban**, mások **hírnévben**, falánkok **husban**, szegények a tündérmesék uribb táján keresik. De ki találja meg az áhitott boldogságot?

És az újév? Olyan, mint a menyasszony. Egy napig meny és azután csak asszony.

Mégsem szabad ezt, mint a menyasszonyt — csupán drága ígéretnek, tüzes vágy, vagy fehér ábránd kívárgásának, álomparti kikötőnek, sejtelmes ízek, hangok és színek puha állomásának tekinteni. Hanem bár ma, első találkozásakor nézzük benne a valóságot és kutassunk távlatában maradó szépségeket, hogy hétköznapiain ne érjen végzetes csalódás. Másképp az illúziók **rendre mind alibának és rájázanodunk**

Kávéházi idill

Írta: Pap János

A kávéház csaknem zsufolásig tele van. A vendégek: előkelők, gazdagok, szegényebb sorsuak egyaránt vigan, kortyolgatva fogyasztják a finom italokat. A cigány szivhezsóló nótákat huz. A fényűző nagy terem egyik sarkában néhány fiatal pár forogni kezd a zene ütemeire, akik közül az egyik kettős nagyszerűen összehajlik. A jómeg-jelenésű, magas, vállas férfi arca majd nem kicsattan az egészségtől a művészi szép nyakkendővel, kihangsúlyozott eleganciával öltözött férfi minden vendégnek feltűnt. A finom rózsaszínű porcellánhoz hasonló arcu, álmodozó, ibolyaszínű szemű leány, akivel a csinos férfi boldogan táncolt, olyan volt, mint az égbolt legszebb csillaga. Erősen egymáshoz simulva járták a kariokát. Az asztaltársaságok közül sokan nézték és itt is, ott is suttogták:

— Gyönyörű szép pár! Milyen tökéletesen összeillenek.

A táncoló férfi azonban hirtelen megállt. A szép tündért hozzatartozói asztalához vezette és azután udvariasan hajlongások közepette eltávozott. Majd egy másik asztalnál foglalt helyet s sóhajtozni kezdett:

— Ah, ah!

Néhány perc múlva középkorú, barna férfi jelent meg asztala előtt, aki vel néhány szót váltott és aki végül szint leült. Velük szemben kis márványasztalnál két nő valami bölé-félet szűr-csölgetett szalmazsálon. Mama és leánya volt. A „sóhajtozó” fiatallembert tekintete akaratlanul a két nőre esett és unottan nézegette, miközben folyton megismételte a mély sóhajtasait

— Ah, ah!

A mama, akinek az arcán az idő mély és sűrű barázdákat szántott, diszkrétan a fiatallembert nézte, majd leányához fordult:

— Észrevetted? ... Ez a csinos férfi állandóan ide néz és folyton sóhajtozik.

— Igen — felelte a leány dallamos kacagás kíséretében.

— Biztosan fékevesztett szerelemre gyuladt irántad — folytatta a mama boldogan — és ezért ábrándozik.

— Bár úgy volna. Nagyon meguntam átkozott életemet ezzel a Bandival, aki halálba akar kergetni beteges féltékenységi jeleneteivel. Tudod, hogy ma délelőtt megint összezőrdültünk?

A mama fitymálósan legyintett:

— Hadd a csodába ... Nem neked való ... Ez nagyszerű férfi és ideális párti lenne számodra. Csak azt nem tudjuk, hogy kicsoda? És főleg arra vagyok kíváncsi, hogy az az elbizakodott, affektáló „kisasszony” nem szíve imádoztja-e?

Körülbelül félóra múlva a „sóhajtozó” eltávozott asztalától. Erre a mama minden további nélkül magához inti a pincért, akivel asztalához kéréte a szóbanforgó fiatallembert társaságában ülő idegen férfit, aki eleget tesz a felkérésnek és oda megy. A mama zavartan mutatkozik be:

— N. B. nyugalmazott főtitkviselő özvegye vagyok és — a leányára mutatva — egyetlen lönkám ...

A férfi mormogásából csupán annyit lehetett kivenni, hogy nagyon örvend a szerencsének és hogy ő valami irodafőnök-féle.

Közben gépiesen leült.

hogy az újév szája is époly keserű, termete époly esetlen, hangja époly bántó, mint más éveké. Jaj nekünk, ha a kiábrándulás szelétől kihűlt ajakkal tehetetlenül válnunk a meggyűlölcözést váró élet csókjára!

Több és friss életbizalommal indulunk az újév elé, hogy számunkra igazán boldoggá váljék! Félteve őrizzük az élétszépesség illúzióit! Nem álmok aranykódéba burkoljuk ezeket, hanem az élet hivatás valóságaiból emeljük bástyát körük, amilyen a türelem, kitartás, a munkazeredmény hita, márcsálat és

— Tessék helyet foglalni — biztatja a mama azután.

— Csak rövid időre ülök le, mert mindjárt visszajön a barátom

Az asszony diszkrétan körülnéz, köhint és megszólal:

— Éppen ő iránt akarok érdeklődni. Ugyebár Ön uriember és nem árul el?

Az idegen férfi hangsúlyozva biztosította az asszonyt, hogy tetőtől talpig uriember s arra esküdözött, hogy sohase lássa úkapjának sirját, ha nem fogja a legnagyobb titokban tartani az érdeklődést.

— Ki a barátja? — kérdezi a mama halk hangon.

— Ügyvédjelölt. Végtelenségig finom ember, aki sohasem mulasztotta el, ha segíthetett egy sánta kutyán, de ha kigyót lát, annak a fejére tapos. Éppen úgy van az emberekkel is ...

Közben a mama sápadt arcán hirtelen kivirult a boldogság rózsája, leánya pedig — a zibongó zürzavar ellenére is — nem hallott egyebet, mint saját szíve dobogását

— Nagyon szép, nagyon szép — hajtogatta a mama és közben lábával idegesen jelezte leányának, hogy ne hanyagolja el a férfit, ha visszatér az asztalához.

— Még valamit fogok kérdezni Öntől.

— Parancsoljon — felelte a férfi.

— Nem mondott valamit a leányomról?

— Nem.

— Megmondhatja egész bátran.

— Igazán nem emlékszem ...

— Azt sem tudja, hogy miért sóhajtozik állandóan?

A férfi nehezen tudja elfojtani ajkára feltörő mosolyát és így válaszolt:

— Arról panaszkodik szegény, hogy irtózatosan fáj ... hogyis mondjam: a gyomra, mert a karácsonyi ünnepek alatt nagyon zsíros és sok töltött káposztát fogyasztott egy „rézlakodalmon” ...

A mama szemében hirtelen veszedelmes fény csillant fel és a harag lángja kezdett égni benne. Sértett büszkesége égő lüktetését érezte. Leánya is csak erőltetés árán tudott magára nyugalmat parancsolni. Száját gunyosan húzta félre és — miután fizettek — álltak.

— Na, gyere — mondta a mama, aki mérgesen fogta karon édes leányát és felháborodva cipelte maga után, felálltak.

— Nahát! Én szentül meg voltam győződve, hogy hirtelen belédszeretett ... És a végén kiderül: csak sok töltött káposztát evett ...

Ovja egészségét

HORIA

bedörzsöléssel.

FRATER BALÁZS:

ÜZENET SZILVESZTERNEK

A régi mondák, mik örökké élnek (és mindenik oly kedves, megható) Te jóságodról oly sokat mesélnek fehérszakállu Szilveszter apó. Hogy eljössz minden újév hajnalára s mosolygó ajkad bár egy szót se mond boldog derűt varázsolsz szíveinkbe és intésdre messzeszáll a gond.

Igy hirdeti az ezeréves monda s mi hittük, hogy ez mind igaz, való. Száz bánatunkat mindt a sutba dobtuk: „Majd jön Újévkor Szilveszter apó!” ...míg elfonnyadtak a reményvirágok ezer vágyunkból egy se teljesült a régi hit, Tebenned, vén csavargó megcsalt szívedből lassan mind kihűlt.

Öreg csavargó tulfeszült a hur! Zsáksodban több hazug regét ne hozz! Elég volt már a buborék-meséből, az Ember-fáreg, ime lázados — Nagy, ős-nimbuszod foszlányokra tépve s hogy szíveinkben újra tündökölj, vagy válts valóra száz meséből egyet: Békét e földön ... Vagy többé ne jöjj!

Békét... Amit a tiszta szív sugároz nem árnyékát a tépett, szörnyű váznak amit hiénák — szüntelen cibálva — rohadt hulláján konferenciáznak. Üvöltve, marva, osztott konkra lesve idézve átkait a szörnyű rémnek Nem azt a békét, mit diktál ököl nem békéjét a szuronyok hegyének. —

Azt a békét, mit az Írás tanít, Mire Jehova szerződést kötött, ami nem ismer rangot, születést, különbséget ember s ember között. Mit homlokunkra írt az Alkotó Mondván: Ember: Örök törvényed ez, aminek nem hitvány arany a bére, de mi a szívek mélyén gyökerez.

Ezt hozd el nekünk Szilveszter apó! Kincseknél szebb ajándék ez lehet S meglásd: a tiszta álmu boldog embet Ujjong! Mert visszanyerte a Hitet. A nimbusz-fáklya ismét fényre kél s Újévkor bizva vár a Földlakó Csak ezt ígérve nyisd meg tarsolyod: Ezt hozd ma nekünk Szilveszter apó!..

Hivava asszonyai nem sirhatnak

(API.) (Ujhebridák.) Bruns hitterítő kérésének megfelelően Ausztrália kormányra elrendelte, hogy Hivava szigete összes női lakosságát a legsürgősebben az Ujhebridákra telepítsék át. Ennek oka az, hogy a hittérítő minden erőlködése dacára sem sikerül kiirtani a hivavaikból azt a babonát, hogy a könnyező nő a férfiak végétét jelenti. Ösidők óta tilos a nőknek a sirás és az a nő, aki hozzátartozója halála, vagy más okok miatt sirni merészel, életével fizeti meg könnyeit. Ha nem is pusztítják el mindjárt, de kikérgetik maguk közül, úgyhogy az éhség és nélkülözés veszíti el. A hivavai borzalmakra nem rég tették fel koronájukat a bennszülöttek: három nő, akik sirtak, mikor hozzátartozójukat temették, úgy elvertek, hogy mindhárman meghaltak.

A jelenet szemtanúja volt Bruns hittérítő, aki rögtön jelentést tett. Ugyan csak gyorsan dolgozott Canbera: a kiűrtést máris elrendelte. Így történik, hogy Hivava szigete asszonyainak nem marad, mindaddig, míg a férfiak le nem mondanak ostoba babonájukról.

— Alkoholból kaucsuk. Varsóból jelentik: Lengyel mérnökök rendkívül érdeke, találmánya foglalkoztatja a tudományos világot. A mérnököknek sikerült alkoholból a természetes kaucsukkal teljesen egyenértékű mesterséges kaucsukot készíteni. Jóllehet a mesterséges kaucsuk gyártása igen költséges, mégis meg lesz az az előnye, hogy Lengyelország nem szorul többé hadászati szempontból rendkívül fontos pneumatik külföldi behozatalára.

Itt a Lambeth Walk!

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A háboruutáni táncórület némileg alábbhagyott. Hol van már az egykor kedvelt Schimmy, az ördögös Charleston, amelyet egykor Josephine Baker, a néger sztár teremtett meg, azután: a ritmusos Rumba Bigin, Carioca? Letűntek az idők. Ma már seholsem járják. Pedig milven lázt keltett megjelenésük! Nemcsak az aranyifjúságot, hanem nagyanyainkat is megaláztatott. Amerre fordult az ember, mindenütt rángatózó párok ríszáltak magukat. Szerencsére ez a kor letűnt. A tánc szolidabb lett. Lasscskán mind nagyobb tért hódít a keringő, a francia négyes. Mindamellett minden táncszalon felszínre dob egy-egy slágert, amelyek azonban tisztavirágéletűek. A legújabb sláger, amelyet a divatos lokálokban és ótói teákon már lejtenek, a Lambeth Walk.

A hagyományoktól eltérően, ezuttal nem Párisból, hanem Londonból indult világhódító útjára az új tánc, amelynek nevét állítólag az angol főváros egyik negyedétől kapta. Akik látták, azt mondják, a menüett óta nem volt ilyen finom és egyszerű tánc, mint a Lambeth Walk, amely máris nagy népszerűségnek örvend éppen az egyszerűségéért. Kolozsváron egyelőre kevesen ismerik, de valószínű, hogy a bál szalonra minden aranyifjú a Lambeth Walk-ot táncolja.

Az ismert táncanár elmondja nekünk a Lambeth Walk figuráit, tessék utána gyakorlatban produkálni. Tehát mehetünk! Zenét kérünk!

A pár kart karba öltve a zene ritmusára 8 lépést előre libben. Most a nő szembefordul a férfivel, jobbkarjukat fűzik most egybe és balkezüket lengve forognak körbe. Gyors helyzetváltozás után a balkarjukat fűzik össze és balfelé sétálva, lengetik jobbküzet. Körözés után újra az első figura jön.

Nagyon egyszerű tehát a Lambeth Walk. Tessék gyakorolni! (Avar.)

Királyok repülőgépen

Az angol király számára új 18 üléses repülőgépet építenek. Órákint 250 mérföld sebességgel fog repülni. A légügyi tanács az új Haviland Flamingo típust ajánlotta a királynak. A „szuperáramvonalas” gép több mint 100.000 fontba kerül. Két, egyenként 900 lóerős Perseus motorral látják el. Ez a motor oly tökéletes, hogy hiábavalónak bizonyult minden külföldi igyekezet, mely még tovább próbálta tökéletesíteni. Az egész gép csupa fém; ha a levegőbe emelkedett, kerekeit fel lehet emelni a szárnyakhoz, hogy a levegőellenállás csökkenjen. (Az angol király 1918-ban repült először, mint hadipilóta. A régi Avro 504. típusú gépen tanult repülni).

Ghazi iraki királyt, aki most töltötte be 26-ik évét, maga próbálja ki a legújabb típusú hadirepülőgépeket, melyeket Angliából szállítanak Irakba. A fiatal király 1926-ban, 14 éves korában szállt fel először Angliában, Tizennyolcéves korában már maga vezetett repülőgépet. A sportkedvelő király különben gyakran motorbiciklizik shortban Bagdad uccáin.

Egy angol képviselő rendes fizetést követel a férjétől a feleség számára. Londonból jelentik: Edith Sommerskill dr., Fulham londoni kerület képviselője, beszámolójában hangoztatta, hogy a nőre, bár politikailag felszabadult, még sokkal súlyosabb gazdasági szabadságharc kivívása vár. A férjes nő, aki anyagilag teljesen férje kezére és jóindulatára van utalva, „mindig megalázott rabszolgának” érzi magát és minden tette és gondolata a függőség érzését tükrözi vissza. „Ismerje el a törvényhozás a feleség jogát a rendes fizetéshez.” Ezt követeli a méltányosság, ez boldogságot hozna a családj tüz hely tájára és meggyógyítaná a sorsával elégedetlen, elkeseredett nőt, akit a függőség érzése idegbajos, házsáros teremtéssé tesz.

SI-LEXIKON

Szerkesztette: BORZÓ LÁSZLÓ

Néhány napja csak, hogy a Mennyei Közigazgatás Elnöksége szép vastag hóréteget borított a városra, de már vacogva gyönyörködhetünk az uccákon a bugyos nadrágokba öltözött ifjú és öreg szők tarka csoportjaiban. Mindkét nem alaposan képviselve van ebben a sportban. Láthatunk mackósapkával elcsúfított jóképű fiatal leányokat és loknisra „dauerolt” festettajku nagymamákat, amint hajlított lécek alatt verejtékeznek a havon és többé-kevésbé veszélyes csuszkálással töltik az időt napestig. De ugyanez áll a férfiakra is. Ok a bátor Richardok, akik szeretnek önmaguk — no és a partnereik előtt — bemutatkozni az oroszlaniszvíű lovag szerepében és legfőbb gondjuk a boka, sipesont, fej, vagy esetleges gerinctörés változatait kézzelfoghatólag szemléltetni. Ez a különös tömeg egy érdekes nyelvet beszél, amit bizony sokan értelmetlenül hallgatnak.

Számos felkérés után végre e sorok írója vállalkozott arra, hogy elkészíti ezt a „hézagpótló” lexikont, amely hivatalosan a közönséget megismertetni a si-nyelv rejtelmével. E szerény munka nemcsak a szízes anyagát öleli fel. Kiterjed a rokonfogalmakra is, amelyek a hegyek, lejtők, sáncok és a pihenőhelyekkel kapcsolatban vannak.

Komolyan remélem, hogy e munka megtalálja az utat a n. é. közönség szívéhez és nem fog hiányozni egyetlen szízes nadrágsebéből sem.

Kolozsvár, 1938. Karácsony hava.
Kolozsvár, 1938. Karácsony hava.

A SZERZŐ.

A

Agy. A koponyában elhelyezett központi szerv, mely a szízes közben — kivétel nélkül — mindenkinél „meglágyul”.

Angyal. I. Óslakó a menyországban. II. A szízes olyan fiatal és csinos partnereje, aki a legcsunább esés után is így szól: „Mondhatnak bármit, azért mégis csak maga szízes a legszebbben, Sándor.”

Atyala-patyala. Vidám kettes férfi és nő között, amely a férfi atyasági vágyálmának beteljesülésére irányul.

B

Bajnokság. I. A bajnoki címért folytatott nemes vetélkedés. II. Kitűnő alkalom a gerinctörés bemutatására.

Berugás. I. A partnere szívéért vitt ostrom alkalmával a „piszkos konkurrencia” sietős elhelyezése valamelyik gödörbe. II. Viharos jókedv, mely a szízeset arra bírja, hogy hazafelé az autóbusszon térdeplő helyzetben ordítva énekelje a szembenülő hölgynek azt, hogy: „Kit látok, mit látok, egy csuda babát...”

Beugrás. I. Szökdecslő lendület segítségével sáncho vagy gödörbe menekülni. II. Baráti tanács alapján olyan helyre bandukolni, nehéz hátizsákkal szízni — ahová még nem esett hó.

C

Cipő. A szízes nélkülözhetetlen felszerelési darabja. Lásd: „Berugás”.

Cipp-cupp. Monoton zaj, melyre nem illik hátrafordulni, ha a szízes mögött menetelő férfi és nő irányából hallatszik.

D

Dagály. I. Vizállás-emelkedés a szízes bakkancsában. II. Előadóstílus a tura szépségeiről.

Daganat. Elhallgatott részlet a tura arnyoldalairól.

Duma. I. A régi orosz képviselőház elnevezése. II. Légűres beszélgetés a si-turán.

E

Elefánt. I. Növényevő szárazföldi emlősállat. II. Hivatlan harmadik egy férfi és nő közös si-kirándulásán.

Erkölc. Elavult játék fiatal leányzók részére. Csak szülői felügyelet mellett lehet játszani, tehát a turákon többnyire tág fogalom.

Esés. Kellemetlen zuhanás, de ha a partner előtt történik, akkor új si-figura bemutatása.

Este. Nagy sötétség, amely jótékony fátyolt borít... Na mire?...

F

Fantázia. I. Ennek segítségével hiszi az amatőrök kilencvenkilenc százaléka, hogy tud szízni. II. Nélkülözhetetlen kellék a turán történt kalandok elmeséléséhez.

Felszerelés. I. Ruházat divat szerint. II. Kihívó alkalom nőknek a karikalák elrejtésére.

Fékezés. I. A siklásnál a sebesség szabályozásának módja. II. Ritkán alkalmazott csattanó kézmozdulat a partner érzelmeinek elcsitítására.

Fis. A Federation Internationale de Ski rövidítése, amelynek határozatai fél-hangadók amatőr szízes előtt is

G

Gramofon. Gépesített tölcseres átok, amely főleg a menedékházakban sújtja a szízeset.

Gyenge nem. I. Határozatlan tagadás. II. Határozott beleegyezés.

Gyomor. Ez ami kell a szízeshez.

H

Harántsiklás. A lesiklás egyik faja, amely gyakran megrövidíti az utat, — valamelyik kórházba.

Hulla. I. Halott emberi test. II. Szízes tura utáni napon.

I

Iskola. I. A szízes technikai részére és elsajátítására vonatkozó irányzat. II. Hósi tanulmányozása a jég- és hórétegek keménységének, illetve fakir-trükköknek gyakorlására.

Izom. Ennek fejlesztésére szolgál a hátizsákban cipelt tömördek étel.

J

Jég. Fagyott víz, amely nagy terepen a szízes első számú közellensége.

K

Kaja. Étkezés a turán.

Kifutó. I. Az ugrópálya azon része, ahol az ugró a befejező mozdulatot végzi. II. Fiatalkorú üzleti alkalmazott, aki főnökének mindent kifejező mozdulataira ugrál.

Kivágás. I. Dekoltázs a ruhán. II. A nem fizető menedékházi bérlő „érzékeny” bucsuztatása.

Korcsma. Minden szízes végcélja.

Kötés. I. Az a szerkezet, amellyel a léceket a lábhoz, illetve cipőhöz erősítik. II. „Házasság” főnévvel párosítva az agglegény szízes réme.

L

Lazsálás. A messzire elmaradozó férfi és nő si-partnerek látszólagos teljes erővel menetelése.

Lesiklás. I. A lejtőn való lefelé haladás. II. Anyai intelem fiatal leányzók számára.

Légy. I. Szemtelen rovar. II. Az „enyém” birtokos névmással társítva: türelmetlenül várt felszólítás a férfiak részéről.

Liba. I. Tehetséges madár. II. Tehetségtelen partnere.

HETI 50 LEI

részletfizetésre vásárolhat férfi és női I.-a cipőket, sosonokat és gyermekcipőket

„ARCO”

cipőkereskedelmi vállalat, Str. Memorandului 25. Telefon: 18-25.

M

Mártir. I. Vértanu. II. Olyan szízes, aki a partnereje léceit és hátizsákját is cipeli. Lásd: „Agy”.

Mama. A kétnapos si-kirándulásokat akadályozó jogi személy.

Mamuska. A kétnapos si-kirándulásokat szorgalmazó lírai személy.

N

Nap. A szízeshez szükségtelen természeti tűnemény.

Nő. A szízeshez szükséges természeti tűnemény, mely nélkül komoly szízes egyáltalán nem indul.

O

Ovoda. Közintézmény, ahol a szízes már zsenge fiatal korban léce- és hátizsák nélkül gyakorlatot szerezhetnek a csuszkálásban.

P

Pali. A költségeket viselő egyén. Partner. Folyton morgó, elégedetlen egyén.

Pofa. Sokat emlegetett testrész. A „be” raggal csendet kérés.

Pofon. Az arc bőrfelületére elhelyezett ütés, mely után rendszerint csend lesz.

Pia. Toroköblögető műveletek rövidített kifejezése.

Próba. I. A si-tudás gyakorlása. II. A partner előtt az otthonfelejtett pénztárca meséjének megpendítése. Lásd: „Pali.”

R

Rossz utra térés. I. Eltévedt szízes bolyongása. II. Pletykanénikék véleménye arról, ha egy leányzó a férfitársa részéről véletlenül a szállodába téved.

S

Si. I. Sporteszköz, amelynek méretei a test súlyához és magasságához, valamint a használat módjához igazodnak. II. Két hosszú hajlított léce, amit a nők naponta többször végighordoznak a város főuccáin, főleg a barátnők pukasztására.

Sibot. A turaszízesnél éppúgy, mint a kutyák elleni védekezésnél, igen fontos része a szízes felszerelésének.

Síruha. Egyenruha két színben, melynek célja, hogy mindenki egyformán esetlen legyen.

SZ

Szeplő. Divatos pettyek a hidegtől elpirult arcon.

Sziv. Kettő ebből oly jól bírja a turát, hogy egy harmadik jelenléte teljesen felesleges.

T

Tehén. Csendes és jómodoru teremtes. Kimegy a pályára, nézi a szízeset és néha megcsóválja — a fejét.

Tura. Kirándulás az izomláz nevű sajtós beszerzése végett.

Tyuk. Sikedvelő baromfi.

U

Ugrás. Bizonyos szabályok szerint elkészített ugrásáncon végzett ugrás, amely a siversenyzésnek egyik neve.

Ugratás. Bizonyos terv szerint előre elkészített bosszantása a szízesnek, mely a versenyzésnek egy másik neve.

Ugróstilus. Az a mód, ahogy az ugró az ugrást végzi, illetve a kiszemelt áldozat az ugratást fogadja.

V

Vadmacska. I. Ragadozó emlősállat. II. Feminista partnere.

Végrendelet. A si-kirándulás előtt álló gazdag rokonság legfontosabb elköteleződése.

Viaszk. I. A szízesnél a lécek siklófelületére alkalmazott méh-teremny. II. Ugyanez „spanyol” helyhatározóval társítva a szízes feltalálóképességének legmagasabb kulturfoka.

Z

Zaba. Lásd: „Kaja.”

Zri. Minden szízes vágya és célja, mert e nélkül akár otthon is maradhatna.

Nagy választék cipőkben
sport és utazó cikkekben

D. MOCIORNITA

gyári lerakatában.

Garantált minőség!

Cluj, Calea Regele Ferdinand 22

Új év következik?

Irtá: DEMETER BÉLA

Manapság nehéz feladat újévi cikkeket írni. Szokás szerint bucsut mondunk az elmúlt 12 hónapnak és minden jót kívánunk az eljövendő naptári esztendőnek. Sokan mondhatnák, jól van ez így, mert ünnepi írások vajmi kevésbé befolyásolják a népek életét. Ime ez az a kényelmes álláspont, ami ellen bizony nem divat állást emelni. Egyszerűen tudomásul vesszük a dolgokat és várjuk a csodákat. Például arra feltevélenül számítunk, hogy 1939 minden vonalon kitűnő termést hozzon, kevesebb gondnal, nagyobb jövedelemmel és egyre fokozódó örömmel. Szabad-e azonban feltennünk a kérdést, hogyan és milyen uton számítunk a földi paradicsomra? Csak úgy, ahogy a különböző életkérdéseinket az időre bizzuk s egybefont karokkal lessük a pillanatot, amikor a sültgalamb kopog az ablakon és bebocsátásért esdekel? Vagy pedig alaposan megvizsgáljuk saját helyzetünket, éber szemekkel kutatjuk a bajok okait és kiküszöböljük a rajtunk muló hibákat?

Bizonyos, hogy a két tétel között választanunk kell. S ha eldőlt a vita, akkor már egyszer tényleg hajtsuk végre a magunk revízióját.

Az újév küszöbén ejtsük meg a nagy számadást s az anyagi szempontokon felül emelkedve, gondoljunk arra, hogy 1938-ban egyénileg mit tettünk saját népünk, nemzetársadalmunk érdekében? Szolgáltuk-e valamilyen formában a közösségi érdekeket s ha igen, miképpen?

A világ minden népének megadatott a munkához, életéhez való joga s csak az marad hátra, tudják-e érvényesíteni? Eddig ugyanis még nem fordult elő, hogy a különböző népek szétesve, öntudat nélkül bármit is elérhettek volna. A szervezett, egészet alkotó öntudatos építő társadalom viszont már erkölcsi erejével is győzni tud. De a népek élete, — a nemzet törvényeinek örök megőrzésén kívül — nem egyéb az állandó igazodásnál, vagyis minden körülmenyek között feltalálják magukat. Formákhoz sohasem ragaszkodnak; hanem a kérdések mélyebb értelmét, lényegét veszik figyelembe.

Az ujesztendei önvizsgálódások alkalmaskor arra is, hogy mulasztásaink sorozatát ismét élénk vetítsék. Ennek egyik legkifejezőbb példáját egy karácsonyfa ünnepélyen láttam. Karácsony első napján megszólaltak az évszázados templom harangjai. Karácsonyfa ünnepélyre szólítottak minden embert. A hivek mind megjelentek, köztük sok apró gyermek, a jövő reménysegei. Megkapó énekszámok és szavalatok után a gyönyörűen díszített karácsonyfa mellett kiosztották az ajándékokat. Azokat a ragyogó gyermekarcokat sohasem lehet elfeledni. Érezte az ember, hogy itt olyasmi történik, ami ennek a serdülő nemzedéknek az egész életére kihat. Valami megszállja a lelkeket, valami kiragad az élet hétköznapi szürke eseményei közül és magával visz az eszményibb, tökéletesebb világ felé.

Hiszem, hogy az erdélyi magyar falvakban és városokban többszáz karácsonyfa alatt intónáltak gyermekkorúak karácsonyi énekeit, de sajnos ez alkalommal azt is meg kell mondani, hogy népközösségi szempontból vajmi keveset foglalkozunk a gyermekekkel.

Sok ilyen igazság van, amit szinte mindenki tud s gyakori hangzatosakkal valóssággal közhelyekké válnak. De addig kell ismételnünk, míg valóra nem válnak. Idézzük tehát az igazságot, hogy a népek megmaradása a népszaporulat, gazdasági megalapozottság és hitbeli erőknél mulik? Minél több gyermeket! A falu nem fél a gyermekről és a falu népe megtalálta a módját annak, hogy gyermekeinek jövőjét biztosíthatja. A város az, mely teljesen stagnál, amelynek népmozgalmi adatai lesújtó és elszomorító képeket tárnak elénk. Láthatjuk, amint a grafikonunk visszaesik s amint más népek skálája egyre magasabbra tör. Nem vitás, hogy a település komoly mértékben befolyásolja a létszámot, de az sem kétséges,

Málnásy Jivadar:

Egy szilveszteri csók...

Romberg bárónő olyan szép asszony volt, hogy alig akadt a berlini társaságban férfi, aki mindenét szívesen fel nem áldozta volna érte. A téli bállok mit sem értek volna nélküle és ezért nem volt olyan mulatság, amelyen meg nem jelent, mert nélküle alig lett volna értelme bármilyen összejövetelnek.

1787-ben a német főváros kormányzója különös figyelmességgel készítette el a szilveszteri bál meghívóját, mert erre már régen éhes volt a Frigyes király halála miatt kényszergyászú udvari előkelőség és amikor a meghívandók névsorát összeállította, Romberg bárónő volt az első, akit irónjával a maga elé kitergetett papírra feljegyezt.

Csodálatosan szép is volt ez a bál és csodálatosan szép volt a gyönyörű asszony, akit az udvarlók egész serege vett körül, amikor elhangzott a palota éjfélt jelző harangcsengése és pillanatra elült a zivaj. Aki körülötte ülhetett, aligha figyelt a kormányzó megszokott felkészőntőjére, mert hiszen többet jelentett az elreptülő szavaknál a bárónő két szemének csillogása, amelyre, ha az öngyilkosjelölt azt merete volna mondani, hogy nem szép, az egész gárdaezred tisztikarát találta volna magával szemben. Pedig Romberg bárónő akkor már kissé fáradt volt. Fáradt és unta a kifent urakat, akik egyebet sem tudtak mint bókákat mondani és az unalomig hizelegni.

De lám egyszerre megdobbant a szíve és felragyogott a tekintete. Bredow gróf, aki vele szemben ült, észre vette és akaratlanul is felfigyelt, hogy mi lopta bele a szép asszony tekintetébe a hirtelen csillogást? Igen, mi volt az, amiért ez a gyönyörű nő felnézett és olyan lett, mint a méheváró biborsziromu virág? Csakhamar észre is vette. Ekkor lépett ugyanis a terembe Blücher kapitány, a hosszú bajszos, vad kinézetű, de szálfaként megtermett híres lovas, aki mindig megkésve érkezett és aki mindennel törődött, csak a nőkkel nem.

Romberg bárónő ekkor látta őt először, de hallani már éppen eleget hallott róla. Rettenhetetlen ember volt és gorombán észint. Ő volt az, aki Frigyes királynak a következő levelet írta:

„Jägersfeld bárót, akit más érdem nem emel ki a szürkeségből, mint az, hogy természetes fia Schwedt örögrófnak, előttem neveztek ki kapitánynak. Sire! Kérem tudomásul venni lemondásomat.”

A király erre magához hivatva, alaposan lesidta és kidobta, de utódának első dolga volt kinevezni kapitánynak, mert Blücher az az ember volt, akit nem lehetett figyelmen kívül hagyni.

Blücher rá sem nézett Romberg bárónőre és rá sem nézett a társaságra, hanem egyenesen a bálterem melletti szobába ment, ahol pharaót játszottak. Ő ugyanis éppen olyan rettenhetetlen játékos volt, mint amilyen rettenhetetlen lovas.

A szép bárónőt természetesen rendkívül bántotta az, hogy akadt férfi

hogy a gyermektelenség, vagy az egyke rendszer még katasztrófálisabbá teszi a helyzetet.

A szülő felelős gyermekéért. Felelős attól a pillanattól kezdve, amikor életet adott neki. Kötelessége gondoskodni róla Nevelését úgy kell felfogja és irányítsa, hogy a gyermek a keresztény erkölcsi értékek birtokába jusson. Kötelessége számbavenni a megélhetési lehetőségeket s olyan pályára adni, ahol biztosíthatja önfentartását. Milyen szép szavak — mondhatják egyesek — de a mai időkben, amikor a szülők álmaikban is csak a kenyérszerzés megfigyeltetését szeretnék megtalálni, hogyan tudják a gyermekekért a felelősséget vállalni?

Az már a történelmi iskolához tartozik, hogy a különböző időkben tornyosulnak a fellegek s nyomasztóbbá válik az élet. De hiszni kell abban, hogy van

Berlinben akit szépsége nem érdekelt és kis idő múlva oly gyorsan és oly határozottan, hogy senki sem követehette, ő is a játéktérre lépett.

Benn nagyban folyt a pharaózás. Blücher tartotta a bankot és a bárónő figyelte a vaskemény, mozdulatlan arcot, amelyen egy izom sem rezdült meg a szerencse elleni és melletti küzdelemben. Talán észre sem vették, mert a férfi kártyázás közben aligha veszi tudomásul a szép asszonyok jelenlétét és így szinte észrevétlenül tanuja lehetett, hogyan dőlt ki Blücher kapitány mellől egyik játékos a másik után.

Romberg bárónő olyan nő volt, mint Éva többi leánya. Őt is vonzotta a titokzatos varázs a szerencse után és szívébe belelopózott a merészség, amely a szerencsejátékos átkos sajátja.

— Megkísérlem — gondolta — megkísérlem a harcot ez ellen az ember ellen, aki olyan egykedvűen végzi ki ellenfeleit és úgy söpri be tőlük a pénzt, mint az értéktelen semmiket...

Egyik játékos a másik után hagyta ott az asztalt... Nem volt szerencséjük, csak egy fiatal gárdahadnagy tartott ki önféjében a játék mellett, míg végre ő is megunt. Tízszor egymás után nyert, óriási halom aranypénz fektült előtte.

— Most már elég hadnagy ur — mondotta neki Blücher.

— Nem — felelte a hadnagy és újra feltette az egész összeget, amit elvesztett.

— Holnap hajlandó vagyok a revánusra uraim — állott fel erre a nagybajszu, zordképű kapitány és a játékosok szétszéledtek, hogy hosszú távollétük ne legyen feltűnő a bálteremben. De ekkor megszólalt egy édes női hang:

— Én szeretnék játszani önnel kapitány!

Blücher ránézett az asszonyra és elmosolyodott.

— A vesztésbe rohan.

— Miért?

— Mert az olyan szép asszonyoknak, mint ön is, csak a szerelemben lehet szerencséjük — mondotta azután.

Romberg bárónő nem lett volna nő és szép asszony, ha meghátrált volna.

— Adjon nekem kölcsön négyszáz tallért és játszek a pénze ellen — felelte és érezte hogy a szíve veszedelmesen dobog.

Blücher pillanatig habozott és ekkor kivette pénztárcáját.

— Parancsoljon asszonyom!

A játék megkezdődött...

Romberg bárónő eleinte nyert, de azután veszített. Veszteségéről bonokat adott, amelyek egyre nőttek, nőttek...

Az asszonyon ijedség vett erőt és amikor összeszámította, hogy mit veszített, elsápadt.

— Huszezer tallér — suttogta rémülten.

Blücher kapitány felemelkedett.

— Nagyságos asszony — mondotta könnyű társalgási hangon — csak nem veszi ezt a tréfát komolyan. Hiszen az egész csak szórakozás volt részemről — és eltépte az asszony bonjait.

kiut. A természetes fejlődés törvénye hozza magával, hogy a különböző kérdések megoldódnak. Minden betegségnek meg van a gyógyítási módszere. Eljön tehát az idő, amikor fokozottabb munkateljesítéssel és kevesebb gondal nyugalmasabb élet következik. A gyermekek biztosan megérik ezt az időt.

Az újságírói hivatás még nem merülhet ki abban, hogy a nyilvánosság elé tárja Kötelessége felhívni a társadalom figyelmét azokra a kérdésekre, amelyekről végeredményben a lét, vagy nemlét kérdése függ. Hogy megszívlelik-e, gondolkoznak-e rajta, amikor az újévtől vágyaik beteljesülését várják, — nem az ő feladata. Azé a társadalomé, amelynek ő is egyik alkatrésze. Ha majd egyszer a cselekvés mezejére lépünk, akkor tényleg várhatjuk a boldogabb ujesztendőt.

A bárónő kipirult hirtelen az örömtől, de azután összerázkódott.

— Ezt az ajándékot nem fogadhatom el öntől — suttogta halkan.

— Helyes — felelte a kapitány. — Ne legyen ajándék. Egy csókot ad érte és ezzel elintéztük.

Romberg bárónőt meleg boldogság járta át e szavakra. — Szép vagyok és ő is rabszolgám — gondolta — de azután erőt vett rajta a büszkeség. — Ez a medve meg sem látott, amikor a terembe lépett — fűzte tovább gondolatait és ekkor jeges hangon így felelt: — Nem szoktam üzleteket kötni kapitány! A férjem kifizeti — huszezer tallért...

Multak az évek és Blücher kapitány valahogy régen elfelejtette ezt a vere-séget. Ez nem is volt nehéz, mert közben egymás után nyerte meg csatáit és a nagy Napoleon Waterloonál megismerte Blücher herceg tudásának erejét.

1817-et írtak és Berlinben újra szétmentek a meghívók a szilveszteri bálra. Romberg bárónő még akkor is a legszébb asszony volt a társaságban és felnőtt leánya mellett is úgy nézett ki, mint a ragyogó, érett pünkösdi róza. Kevéssel éjfélt előtt a Wahlstatti herceg, az egykori Blücher kapitány ismét beállított a szilveszteri bálra, de amikor végig akart sietni a termen, hirtelen megállott.

— Teremtettét — gondolta — ez az az asszony, aki annak idején huszezer tallérért sem csókolta meg őt — és mélyen meghajolt a bárónő előtt, aki felállott.

— Herceg — mondotta — tartozik nekem a revánssal.

— Igaz — felelte Blücher és a karját nyújtotta, hogy bekísérje a kártyaszobába.

Csakhamar szemben ültek egymással a kártyasztalnál és a szerencse a bárónő mellé szegődött.

— Lám itt a revánus — mondotta a herceg éppen olyan egykedvűen, mint kapitány korában és nem bosszankodott pillanatra sem.

— Még mindig nem elég? — kérdezte a szép asszony, mérgelődve azon, hogy ezt az embert semmi, de semmi sem hozza ki a sodrából.

— Őh a játékból soha sem elég — felelte a férfi, akinek egykor fekete haja őszbe vegyült, de szemei éppolyan fiatalosan csillogtak, mint 30 évvel ezelőtt és így tovább ment a játék.

Erősen közeledett az éjfélt és a bárónő elhagyta a szerencse. Kézpénze elfogyott és sor került a bonokra, amelyek egyre nőttek, nőttek... Megszólalt az éjfélt jelző harang és Rombergné sápadtan ugrott fel:

— Uristen! — kiáltotta — hatvanezer tallér, ez már nem egyszerű szórakozás.

— Asszonyom — mondotta a herceg — már harminc évvel ezelőtt megmondtam, hogy a szép asszonyoknak nem szabad játszani. Harcoljanak a szépség fegyverével és akkor mindig győzni fognak. Különben is — folytatta meleg nézéssel — részemről ez is sok szórakozás volt. Adja meg azt a csókot, amit akkor kértam és örökre a lekötöztetjé lesznek.

Romberg bárónőt valami eddig nem érzett boldogság rohanta meg. A megkönnyebbülés és szépsége diadalának tudata olyan örömmel töltötte el, hogy szeméből kiesordult a könny. De ez a könny nem a bánat, hanem az öröme volt, ami még jobban megszüntette őt.

— Istenem — suttogta — herceg, nem felejtette el?

— Nem — felelte Blücher — hiszen látja, én solegény maradtam.

Romberg bárónő ebben a percben nem gondolt nagy leányára, sem a férjére, aki időközben özvegyen hagyta, hanem boldogan nyújtotta oda száját a hercegnek, aki abban a pillanatban csókolta meg, amikor a szomszéd teremben Berlin kormányzója boldog újévet kívánt mindenkinek és elsősorban Poroszország királyának...

Csillagoktól függ a sorsunk:

Megjósolta Chamberlain béke-útját, Eden lemondását, a magyar kormányválságot, Benes bukását és a jelentősebb világpolitikai eseményeket az asztrológia

Böngészés a lapok között: mit mondtak meg és mit hallgattak el a csillagok...

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Újév... Ilyenkor kékes tüzek gyúlnak ki és lebegnek a világvárosok diszkrét és feketébe húzott szalonjainak sarkában, feketekávé alját kémlelik kusza arcok, meredt szemű teleszkópok fordulnak az ég felé és nézik sápadtan, üvegesen a csillagokat, hamut és csontot rak maga elé a kínai bonc és szürke ajakkal mormog maga elé és a Nagy Szellemhez fordul tanácsért az indián varázsló. A titokzatos jövőt kémleli mindenki és várja, mit mondanak a jelek. A multat már mindenki elfelejtette. A mult már senkit sem érdekel. És akkor, amikor az új év hajnalán pillanatra behunyják csillogó szemüket az ifvénnyek az uccán, hacsak rövid másodpercre is a kérdés megmarkolja mindenki szívét: Mi lesz velünk?...

A máskor vadul tülekedő embertömegeknek pillanatnyi gyengeségét használják ki a jósök és árasztják a „piacot”. Hogy mi válik be a jóslásokból, azzal igen kevesen törődnek. A mindig kíváncsi újságíró volt az, aki nekifoháskodott az elmúlt év bekötött lappeldányainak, maga elé tett egy 1938 évre szóló jóslatot és megpróbálta kibogozni belőle, mit mondott az asztrológia, a csillagok tudománya és mit váltottak valóra jóslataikból a csillagok.

A Jupiter bolygó jegyében...

Az elmúlt évre felállított csillagászati horoszkóp mindenek előtt azt állapítja meg, hogy az év Jupiter jegyében indul. Ez a bolygó jót hoz az emberiségnek. A rossz eléri büntetését, a jószág boldogul, a kárt szenvedettek elégtételt kapnak és a sors megtorol minden gonoszságot. Kimondja a horoszkóp azt, hogy a világ meg szabadul a világháború rémétől. Amerikában új elnökválasztás lesz. (?) A balesetek elhárítására új találmányt vesznek igénybe. Franciaországban a demokratikus irányzat soha még erősebb nem volt, mint amilyen lesz egy új politikai elme porondra lépésével. Anglia indítja el a felszabadító folyamatot hihetetlen erőfeszítés, áldozat és bölcsesség útján (Chamberlain németországi útja). Teljes megegyezés Olaszországgal (angol-olasz megegyezés) és a megreformált Népszövetségen még a csillagok sem tudnak segíteni.

Ami ezután következik, annak érvényesége nagyon kérdéses. „Németországban a belső meghasonlás támad, a mérsékelt erőket elfojtják, a pápa itt nagy szerephez jut. Itt valószínűleg Fritsch tábornok lemondásáról és visszavonulásáról van szó, aki — amint az a lapokból kiderült — elhagyta Hitler Csehszlovákiára vonatkozó terveit és ezért mennie kellett. A pápa beavatkozásáról azonban nem tudunk.

Kormányválság Magyarországon

Magyarországon a politikai látóhatár mind a négy világtáj felé tágul. Őszi választási láz komoly kormányválság előzményével (A kormányválság valóban bekövetkezett.) Olaszország minden erejét az abesszín hódítás kimélyítésére fogja fordítani. Nagy halandóság politikai és diplomáciai vezetőkben, köztük egy koronás fő meghal. (Mária és Maud norvég királynők?) A spanyol trón betöltése időszerű lesz. (Franco visszaadja Alfonsz exkirálynak jogait és birtokait.) Egy új világraszóló magyar orvosi felfedezés (?) Egy, a maga nemében páratlan sztratoszféra repülés. (?) Egy angol, egy amerikai és német méreteken felüli repülőszerecskenység. (Ez volt, talán több is, mint kellett volna.) Földrengés Svájcban — fejezi be jóslását az asztrológus. (A földrengés szerecskenére nem következett be.)

Ha ezeket az eredményeket nézzük, a kép nem valami biztató. Az Anschlusról és Csehszlovákia feldarabolásáról az év legszennyezősebb eseményeiről hallgatnak a csillagok...

Eden lemond: mondják a csillagok

De ha a horoszkóp utolsó fejezetének

állításait és azoknak nyomait kutatjuk, akkor olyan eredményekre bukkanunk, melyek valóban igen meggondolkoztatók. A horoszkóp ugyanis egy ilyen kitélt is tartalmaz: Jelentős napok: Január 9, február 23, március 7, 18, 21, április 4, 28, május 3, 10, június 19, július 2, 23, augusztus 13, 27, szeptember 5, 17, október 6, 7, 8, november 30 és december 12.

Az első említett napok, az átböngészett lapok szerint valóban is jelentősnek bizonyultak. Január 9-én Van Zeeland világ-gazdasági kongresszus összehívásának ötletét veti fel, amelyet a nagyhatalmak is támogatnak. (De nem valósítottak meg.)

Február 23-ika jelentős nap, talán kor-szak forduló: Eden angol külügyminiszter lemond és az angol parlamentben drámai beszédben indokolja lemondását, amelyben fentartja álláspontját, de ugyanakkor kénytelen meghajolni a tekintély-államok dinamikája előtt. A legközelebbi jelentős nap március 7. Ekkor erősítik meg Öfel-sége II. Károly király londoni utazásának híreit. A következő napokon történik meg a legnagyobb horderejű fordulat Európa életében: az Anschluss. Schuschnigg 11-én elrendeli a népszavazást, néhány napra rá bevonulnak Bécsbe a német csapatok. Ez az esemény nem volt megírva a csillagokban. Hitler, úgy látszik, még a bolygók között is zavart csinált...

Május 3: Henlein bejelenti a szudéta-német követeléseket

Április 4-ikét jelentős időpontnak minősíti a horoszkóp, holott ekkor — a lapok híradásai szerint — semmi jelentősebb esemény nem történt. 10-én Blum lemond, Daladier lesz az új miniszterelnök és nem-sokára megkötik az angol-olasz megegyezést. A horoszkóp által megjelölt 28-án nincs semmi jelentősebb esemény. Május 2-án félbeszakadnak a francia-olasz tárgyalások. Május 3. jelentős időpont — mondja a horoszkóp. Valóban: ekkor kör-vonalazza legelőször gablonzi beszédében a szudéta-németek követeléseit Henlein. Május 10-én befejeződik Hitler római látogatása. A horoszkóp ezt a napot jelentősnek mondja, amihez mi is csatlakozunk. A következő időpont június 19. Közben forrni kezd a szudéta-kérdés, nagy szudéta választási győzelem és kiönt a Sár-ga folyó. Ezeket az eseményeket nem tartja komolyknak a csillagok tudománya, de jelentőséget tulajdonít a 19. napnak, amikor Chamberlain bejelenti az angol parlamentben, hogy bizottságot akar kiküldeni a vizsály megoldására.

A hónap utolsó felében már fontosabb esemény nincs.

Július 23: Halifax—Daladier megbeszélés Párisban

A horoszkóp által jelzett június 2-án komolyabb esemény nem történik. A cseh kérdés egyre égetőbbé kezd válni, az érdekelte államok elfogadják a benemavatozási egyezményt. Henlein leszögezi Karlsbadban 14 pontpárt (július 20) és az angol királyi pár Párisba látogat. Július 23-án, a horoszkóp által jelentősnek nevezett napon Halifax és Daladier Párisban találkoznak. Augusztus 3-án megkezdődnek a békéltető tárgyalások a japán-orosz incidens ügyében: valóban fontos esemény, mert elhárította egy távolkeleti háború veszélyét. Ezzel szemben 27-én semmi jelentős nem történik, hacsak Horthy berlini fogadtatását nem lehet annak számitani.

Szeptember 17: Chamberlain Berchtesgadenben

Szeptember 5-én Imrédy magyar miniszterelnök bejelenti a földreformot. Igen fontos esemény. Tizenharmadikán Hitler elmondja történelmi jelentőségű beszédét a Sportpalastban. Nagy jelentőségűnek mondja a horoszkóp 17-ikét, ekkor reszket és remeg a világ. Hitler és Chamberlain tanácskozást folytatnak Berchtesgadenben. Az események most már vilámszerte követik egymást. Elkövetkezik a második találkozó is, jegyzékek jönnek, jegyzékek mennek és szeptember hó 30-án megbeszélésre ülnek össze Münchenben Mussolini, Chamberlain, Hitler és Daladier. Világraszóló esemény. A horoszkóp azonban hallgat.

Jelentős eseménynek mondja az október hatodikát. Ekkor aratja Daladier nagy győzelmét a francia kamarában. 537 szavazattal 75 elelnében megszavazza a kamara a müncheni egyezményt. Október 7-én Benes lemond. Október 8-án Chamberlain politikáját nyilvánítja helyesnek az angol parlament.

November 30: összeomlik a francia sztrájk

Novemberben több fontos eseményt nem jelez a horoszkóp. A magyarok megszállják a Felvidéket, életbelép az angol-olasz egyezmény, november 30-án összeomlik a nagy franciaországi sztrájk. December első napjaiban Tunisz felé fordul a világ figyelmé. December 5-én megkötik a francia-német egyezményt. Ezt a napot is jelentősnek mondja a horoszkóp.

A kifürkészhetetlen csillagok...

Ennyit mond az elmúlt évről az asztrológia. A jóslat és a jelenségek meggondolkoztatnak. A jelentős napoknak mondott időpontok valóban jelentősnek bizonyultak, amikor meg-megreszketett egy-egy pillanatra a világ tengelye és felhő borította a népek megriadt lelkét. Sok látszólag jelentéktelen eseményt és szürke napot nagy fordulatnak tüntet fel. Hogy valóban azok-e, nem tudhatjuk. Talán egy-egy ilyen szürke napon fordult olyan irányba életünk hőmpölygő folyama és nem sejtett tengerek felé hordotta az ember-izapot. Nem lehet tudni. A titok titok marad. És ha választ kérve feltekintünk éjjel a roppant bársony-tengerre, amelynek végtelen ölében reszketnek milliárdnyi csillagok, csak a filozófus bölcs mondata felel: Két dolog van, amit az emberi elmé föl nem ér: fölöttem a csillagos ég és bennünk az élő lelkiismeret...

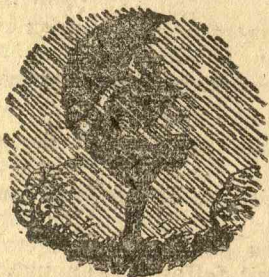
Mátrai Béla

Vonatrablás Franciaországban

Vadnyugati regényekbe illő vonatrablás történt az elmúlt napokban a Marseille—avignoni vonalon. A St Barthelony állomásra befutott egy gondosan leolmozott vasuti kocsi. Elindulása előtt hirtelen a podgyászko-csi mögöl néhány álarcos ember ugrott elő, akik hatalmukba kerítették a vonatot. Az állomásról nem látták tisztán a hirtelen lejáródott jelenetet, mert éppen esteledett és sűrű köd terjengett a völgyben. Messziről a szemlélő számára úgy tűnt föl az eset, mintha tűzoltók jelentek volna meg a mozdony előtt, mert — mint később kiderült — a rablók tűzoltóknak öltözve, rohantak meg a vonatot a csomagkocsi felől. Amikor a vonat már jól bent járt a keskeny völgyben, vették csak észre, hogy valami baj történhetett, mert kiderült, hogy a gondosan leolmozott vasuti kocsi 400 ezer frank értékű aranyat szállítottak a marseillei kikötőbe. Így tehát alapos volt a gyanu, hogy a különös jelenet, amelynek a kis állomáson néhányan tanúi voltak, rablótámadással van összefüggésben. A forgalmi tiszt gyanuja alapos volt: azonnal táviratozott a szomszédos csendőrszre, ahonnan őrszarat indítottak a vasuti pályatest irányában s itt az egyik völgykanyarulatban csakugyan meg is találták a vonatot, annak három kocsiját, kisiklatva és ajtóit, zárait feltörve. A tűzoltóknak öltözött rablók 168 téglalakú aranytömböt szereztek meg és sikerült a nagyértékű kincset az erdőben előre készületbe helyezett teherautón elszállítani. A forgalmista tiszt éberségének volt köszönhető, hogy a vonat többi kocsiját a rablók nem foszthatták ki, mert időközben a csendőrség megérkezése megzavarta őket munkájukban. A rendőrség annyit megállapított, hogy a vakmerő banditák a svájci határ felé robogtak zsákmánvukkal.

Ruháit ne féltse,

MERT megbízható

CZINK-GYÁR

TELEFON • VEGYTISZTÍTÁSA 30-35. • ÉS RUHAFESTÉSE

MILYEN LEGYEN AZ IDEÁLIS HÁZASSÁG?

P. J. házasság, próbaházasság, házasságreformok --
a szakemberek tükrében

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Néhai jó Szomaházy István, az ötletesen csevegő egykori divaturo egyidőben sokat írt az úgynevezett feleség és férjképző akadémiákról. De egyébként is a házasság kérdése, főleg pedig az ideális házasságé, ma is az élet egyik legtöbbet vitatott problémája. Ebben a mai világban, házasságválságos világban, amikor a férfi-nő, család, szerelem komplexumai annyit foglalkoztatják a tömegeket és a szakembereket, lehetetlen dolog egy ilyen sokelágazású és bonyolult egyéni-egyetemes probléma taglálása ellen kitérni, főleg, ha a riporter egyenesen bele akar botlani.

Nos, lássuk, mit szólnak a kérdéshez az elsősorban érdekeltek, például mindjárt

a férj és a feleség.

A férj: Ideális házasság? Ugy hiszem, hogy ez költői túlzás. Véletlenül a „jobb” férjanyag közé tartozom és úgy mondhatom teljes őszinteséggel: az igazi ideális házasság — a reális házasság. Vagyis az olyan férj-feleség együttélés és kapcsolat, ahol mindketten számolnak a tényleges helyzettel. Nem építenek légvárakat, de nem rombolnak szét minden illúziót sem. A jó házasság titka — szerintem — jó adag realizmus egy kis romantikával és költészettel elkeverve. Teszem például néhány apró figyelmességgel, egy-egy bökkölle időnként, egy kis virággal és főleg ajándékokkal. És persze minél kevesebb anyagi természetű ellentét. Mert ez az egyik legnagyobb ellensége, mondhatni gyilkosa a szerelemnek.

A feleség (végszóra belép): A szerelem a házasság illatszere. Egy kicsi min dig kell belőle. Persze jófajta parfüm, olyan, amely mögött lélek érződik. És lehetőleg nem sok gond. Az erősen megviselt házastársi élet nyugalma. Sebe ket tép fel, amelyek nehezen hegednek. Ezért jó, ha a feleség okos asszony és „jelenetek” rendezése nélkül igyekszik elsimítani a kiobbanni készülő ellentéteket. Az én receptem a jó házasság számára röviden csak ennyi: Asszonyi diplomácia.

„A házasságszakértő”

Öreg, morózus ur. Híres válóperspecialista. Állítólag boldogtalan házasságok kergette ebbe az „életformába”. Nagyon szűkszavú, mintha most is „ügyvédi expenztótára” dolgoznék.

A házasság kellő megfontolás nélkül végtelen elhibázott lépés. Tapasztalatból mondom. A kérdéssel sokat foglalkoztam. Egész szakkönyvtárra váltott olvastam róla. Volt idő, amikor amerikai mintára hittem a pájtás, és próbaházasság megoldási alakjában. Ma már látom, hogy csalódtam. A házasságot azonban okvetlenül reformálni kell. Faji, életleni, erkölcsi és társadalmi szempontból egyaránt. Persze nem úgy, ahogyan a totális rendszerű államok gondolják. A válás rendszerén is változtatni kell. Mindezekről most készül egy szakmunkám, hatalmas háromkötetes mű, — de erről többet ezidőszereint még nem beszélhetek.

— Ugyan miért? — vetettem közbe. Barátunk erősen zavarba jött.

— A... a feleségem megtöltötte. (Már nem csodálom, hogy a házassági reformok hive.)

Az anyakönyvvezető

— Ideális házasság?
— Amikor esküdni jönnek ide mind ezt mondják — ha pedig a válást jelentik be — mind az ellenkezőjére esküsznek. No, de kérem, igazán nem az én feladatomból erről beszélni. Én például elégedett vagyok.

— Mivel kérem?
A karácsonyi házasságkötések számával. Az idei statisztika elég jól alakult. — Bocsanat, új kliensek... és

máris sietett egy álmatag nézésű fiatal pár felé.

Végre is igazán csak a házasságok száma a fontos.

Az író

— Mit akarsz tudni barátság? A véleményemet a házasságról? Bizony, ez nem könnyű dolog. Ötször nősültem és most éppen újra válófélben vagyok. A házasságról szól minden eddigi munkám, számszerint 23. Szerelmesleveleket régen valósággal vagon-tételekben gyártottam. Kérj fiam egy heti szabadságot a szerkesztőségtől, hogy kérdést alaposan tanulmányozhassam én megvilágításomban. Egyébként ime néhány szellemes meghatározásom a házasságról.

A házasság bianco váltó, amit az após és anyós zsírál, ellenértékét a feleség költi el s kifizetése kamatos kamatokkal a férjet terheli. Haláláig.

A szerelem sötét verem. A házasság még sötétebb jégverem. Meg lehet benne fagyni.

A házasság lutri, de a nyerőszámot előzőleg kilopták az urnából. Valószínűleg bosszúból.

Salto mortale a házasság, amelynél az ember a fejére esik, életben marad és kezdi az egészet előlről. Vagy talán nélkül.

A „Mester” még tovább akart „ötletesen” fecsegni, — de én mellőle és a fekete mellől fizetség nélkül elszöktem.

Végre is megtorlásul sok sületlensége eltűréseért miért ne irasson fel ma kivételesen két fizetetlen feketét a főurnál? A kávéházasnak is élni kell.

A bakfis

— Házasság? Nézzé maga kis riport-Mussoloni — a házasságról nekem ne beszéljen. Hozzon egy jó buta, gazdag férjet és én 10 százalék kasszaskontót adok a „hozomány”-ból és a butaságából. Mért ne legyen maga fiam butasági világrekorder?

Jónak láttam elmenekülni. Még képes lett volna hozzám jönni. A butasági kellekkel ugyanis máris rendelkezem.

A barátom

— Hová, hová te Knicherbocher, Sauerwein, Pertinax, Ward Price, vagy, amit akartok?

— A redakcióba. Visszem a „nap”-riportot.

BUTORSZÖVET
SZÖNYEG
FÜGGÖNY

TELEFON: 37-03

Tapitex S.A.
C.REG. FERDINAND 9.

— Miről?

— Az ideális házasságról.

— Hohó... Ensem ki ne 'har'ri belőle. Holnap lesz éppen az esküvőm. Aprópo. Téged is meghivlak. Ideális házasság lesz.

— Ideális, hogy-hogy? — kaptam a szón.

— A menyasszonyom süketnéma, anyós nincs, résen meghalt, az após Kalkovics, a híres lókupec, hozomány 2 millió „képe”. Nekem pedig hivatalból minden hónapban 3 hetet vidéken kell töltenem. Ez aztán a szerencse.

Most már tudom, hogy milyen az „ideális” házasság.

(f.)

710JKA László:

Csatázó ifjuság

Szürke szavakban hull az élet... Es gon-
[dokba]
kopnak a fények. Nem ostromolsz: ágy,
kenyér — ez kell. Ezért ugrasz fel kora
[reggel].

Recsegve hull gyönyörű erdő. Es oly sivár
az eljövendő. Mért lesz fáradt, sárga és
tépett, harcok után az ember, égett...

Csavarodj rám nyár forrósága. Ligetek
ájult bódultsága. Meztelen foggal
vár az alkony. Leskelődik, hogy belém
harapjon.

Lázak, harcok, békék és imák! Tartsatok
meg harcosan. Hinták! Ragadjatok
kalászos nyárba: Boldog, csatázó
ifjuságba!

— Vadludak a repülőtéren. Newyork-ból jelenti az United Press: A Wisconsin állambeli Wausau repülőterének ritka vendégei voltak Késő este a repülőtér tisztviselői kétségbeesett gágogásra lettek figyelmesek. Amikor kimentek az épület elé, vadludak hatalmas csapatát pillantották meg a levegőben. Ezek a különben, oly embergyűlölő madarak folyton a repülőtér fölött köröztek, mert elvesztették tájékozódásukat és nem mertek a sötétben leszállni. A tisztviselők bekapcsolták a repülőtér világítást és a következő pillanatban hatalmas reflektorok gyulladtak ki a repülőtér négy sarkán. A halálraférd vadludak most már nyugodtan leereszkedtek a fényesen kivilágított repülőtérre, ahonnan egyórás pihenés után folytatták utjukat dél felé.

— A svájci elnök családi autokárja. Philipp Etter, a most megválasztott svájci szövetségi elnök vakációját minden évben nagy autókárkirándulással szokta tölteni. Magával viszi feleségét és 11 gyermekét is. Minthogy közönséges autóban nem fér el az egész család, autókárt szokott bérelni.

„ELECTRICA” CLUJ

Modern csillárok, villanyszerelési
anyagok, különböző gyártmányu
rádiók.

„Tungsram Krypton” égők

25 watt lei 42

45 watt lei 45

egyéb gyártmányu égők

25 watt lei 26

40 watt lei 28

Incze Andor:

Az „ismeretlen” Amerika

A manapság szinte nap-nap után felbukkanó európai bonyodalmak idején mondhatni Amerika uralja az egész világgazdaságot, az amerikai pénzpiac földrengései az európai börzéken is érezhetők; Hollywood termékei Grönlandtól Déy-Afrikáig mindenüvé eljutnak. Az európai számára az Egyesült Államok jelentik Amerikát, ez a világ legnagyobb köztársasága, melynek az Atlanti óceántól a Csendes óceánig nyúló területén négyféle az időszámítás. Mindenütt, Kanada hófödte mezőitől az Antillák pálmáiig, a partjaitól, mindenütt az ember jelenlétét mutatja a tájkép, sehol sem hiánvoznak a felhők, a villamosok és rohanó autók, nyüzsg az élet Newyorkot, Buenos-Airessel két repülőt köti össze Mexikón és Panama csatornán, valamint az Antillákon keresztül. Az Andok égből nyúló láncait hálókocsokban lehet ma átutazni, a telefon és a rádió Alaskától a Tüzföldig mindenüvé eljutnak... Hogyan lehetne is még valamit felfedezni Amerikában újat, mikor kényelmesen bárki beutazhatja, élvezheti a gyönyörű tájakat; a fehérkendőz indián női festői viseletét, aki a celayai állomáson crém-cuit dobozokkal kínál, aki persze az amerikai polgárnak éppen olyan megszokott látvány, akárcsak számunkra a vásárra jövő kalotaszegi. Minden szintelenedik ma; a Kvetzalkoati templomok helyét ma katedrálisok, a prairie-indián varázslót a Father Divine váltotta fel. Lassan minden eltűnik, ami a múlté.

Mégis, a civilizáció megszokott álarca mögött ott van a régi, az igazi Amerika, pedig a legszemfűsebb turista sem sejt róla semmit. Itt vannak például a tumulusok, ezek a titokzatos óriáshalmok, a „mounds”-ok, ahogy itt nevezik; a nagy tavaktól Floridáig mindenütt sorakoznak, senki sem tudja, ki építette és miért? Talán régi népek temetkezési helyei. A régi idők szellemét idézi a Macxhu-Picchu romja s a letűnt korok dicsőségét siratja a bennszülött szomorú lemondó tekintete; a pueblo, maya, azték, otomi, guarani; aymara és araukán nép tragédiáját a blockhausok kövezete alatt uyanis fényűző paloták romjai vannak, az őslakosság pedig ma rezervációkban és pusztákban él... Ebben a félhomályban éli a kontinens az ő sajátos ősi életét, mégis, közelebből nézve, mind nyilvánvalóbb, mennyire valóság ez a régi Amerika s még ma is kísértének a múlt emlékei.

Természetesen az amerikai részesek, csak úgy, mint az európaiak, igyekeztek fellebbenteni a fátyolt az ősi élet miszticizmusáról, de minél tovább kutattak, folyton újabb és újabb problémák serege merült föl, úgy, hogy ma, 1938-ban talán még ismeretlenebb ez az ő Amerika, mint amilyennek a múlt században hitte Brasseur abbé, aki azt mondotta, hogy a bennszülött amerikai népvándorlásokra teljes világot vethetnek az akkor felfedezett régi indiai krónikák.

Az ismeretlen területek kiterjedése természetesen egészen megszükkült, habár még nagy fehér foltok vannak Mexikó térségén. Michoacan államban a természetjárók kedvenc állomásától, Urnapan-tól nem messze már ismeretlen vidék a „región desconocida” kezdődik, a Csendes óceánig, óriási sierrák csipkézett csúcsai, mely völgyekben futó folyók... Mesélik, hogy itt még néger falvak, rabszolgák késői leszármazottai élnek, még a felfedezések korából. Más fehér folt Guatemalában: a „desierto” erdőlepte lagúnák és mocsarak; a kihalt maya nép temetője. De a Guyanak az Amazon medencéje és a Matto grosso is sok meglepetést nyújthat, ismeretlen törzsek, a legendás hírvé Aramichok, a Chavantok, a félelmetes Halál folyama, a Rio de Mortes völgyében — itt gyilkolták le ugyanis Fancett ezredes — a Sirionok, akik viszont 1912-ben, megszárolták le egy expedíciót. Ma három francia tudós készül ide, dr. Vellard vezetésével. Ennek a Vellardnak sikerült egy erdei vad törzset, a Guayak-ot megfigyelni a Nagy Chaco dzsungelében; mikor észrevették, nyilakkal lövöldöztek rá. — Igen, a modern, felhőkarcos Amerikában még ma is élnek ismeretlen népek, társadalmak, nyelvekről, szokásokról és faji eredetükről semmit sem tudunk. De ha nem is tekintjük ezeket a földrajzilag ismeretlen, nehezen hozzáférhető vidékeket, még mindig sok érdekességet nyújtanak az Andok és Mexikó hegyvidékei, az itt élő népekről is alig tudunk valamit, csodálatosan senki sem érdeklődik irántuk, pedig a rájuk erőszakolt kereszténység felületes rétege alól folyton kivillan ősi pogány hitük. Óriási lehetőségek nyílnak meg itt a néprajzkutató és nyelvész számára, noha sietnie kell a munkával, mert ezek a népek hamarosan elfelejtik hagyományait, sőt maguk is mind jobban elvegyülnek a bevándoroltakkal.

SZILVESZTERI ÉNEK

Üdvözlégy — áldott szilveszteri éj,
Galambosz apó, — átadom a szót
S helyettem beszélj!

Az én sorsom — már akár a tied —
Az időgépen végelszámolás
És ráz a hideg...

Az én örömöm: ha temethetek
S ha tudom szívem nem dobog többé
S nem szerethetek...

Az én gyönyöröm: ha telet látok, —
Fagyott koporsó a rögök alatt,
Hol már nem várok...

Az én panaszom: keserv özöne, —
Pusztá kiáltás s mintha nyomába
Mindig új jönne...

Az én mosolyom: fagyos ablakon
Lelkem melege rajzolta virág, —
Egy szent fájdalom...

Az én sóhajom egekig hatol, —
Minden hiába, halkuló szívem
Alig zakatol...

Az én könnyeim kristály hópillék, —
Bágyadt szemeim haló tüköre
Olomszürke ég...

Az én mezőmön hideg szél üvölt,
Tarlott bokra közt megfagy a madár
S zuzmarás a völgy...

Általános a vélemény, hogy az újvilág Ázsia révén népesedett be, hiszen az említett prehisztórikus halmok USA területén tele vannak edénytörödékekkel és csillámpala-eszközökkel, melyeknek kidolgozása meglepő módon emlékeztet a maya és azték művészetre. Vajjon miféle nép lakhatott itt, mert, hogy kétségkívül művelt nép kellett legyen, azt a több ezer köbméter föld felhalmozása bizonyítja. A mexikói Sierra Gooda, igen nehezen megközelíthető hegységben régi város romjaira találunk, itt is, a művészileg faragott kagylóhéjak különböző, atlanti és maya eredetre vallanak, sok hatás folyhatott itt össze. A régi nagy népvándorlások útjait csak így, régi cseréptörödékek segítségével következtethetjük. Nagyon keveset, még majdnem semmit sem tudunk e hatalmas és művelt földrész múltjáról és őslakosságáról.

Az én világom — hófehér határ,
Jégvirágcsokor, harmat szemfedő
S rideg kriptazár...

Az én földöm a temetőárok,
Mert tudom, pusztán, balga-esztelen
Hiába várok...

Az én szép napom lebukott immár, —
Éltető hevétt ott öleli fel
A Nagy-Óceán...

Az én látásom: ködfoszlányárnyak...
Zokogva-síró, fájo lelkeimmel
Hasztalan várlak...

Boldogságom: itt hagyni csendesen
Mindent, ami fájt és szent volt nekem,
Kinos életem...

Az én szerelmem egy gyöngye asszony,
Zokogva-sírva ravatalomnál
Csak ő virasszon...

Ő volt életem: biborködös lég,
Bugó gerlice, aranyporu táj,
Szivárványos ég...

Égi ragyogás virágözöne
Marad tőlem el s mit magán hordoz:
Isten köntöse...

Az én imám, mely ajkamon piheg,
Vigasztalódást kérni fenntől
Csak őt illeti meg...

Várady Gyula.

Igy készül a történelem

Irta: Dr. SCHMIDT BÉLA, Marosvásárhely

Dublin amerikai statisztikus 1927-ben gondos számítások alapján az amerikai Egyesült Államok állampolgárainak értékét 1 fél billió dollárra (körülbelül 250 billió lejre) értékelte, amely szerinte az egyéb nemzeti vagyonnak ötszöröse. Számításainak alapja az volt, hogy a végzett munka, illetve annak értéke, kamat, a munka végző pedig a tőke.

Nem nehéz a szám ijesztő nagyságán tűnődve megállapítani, hogy a helyesen és teljesen kihasznált munkaerő nem-

csak az egyes ember, hanem a nemzetek, népek leghatalmasabb és leglényegesebb erőforrása és egyben tényezője is. A munkaerő és munkavégzés tehát a legsorsdöntőbb értékű az egyes ember és ez emberi közösség számára.

Önként következik és el nem vitatható, hogy minden ország, minden nemzet legégetőbb és nyíltan mondva legéletbevágóbb problémája volt és marad de lesz is a népesedés kérdése. Mert, hogyha a népesség életében a születések és halálozások számának mérlegén

a születések száma jóval alól marad a halálozásén s ez tartósan fennáll, akkor az eredmény a népesség kieléhetetlen és feltartóztathatatlanul állandó csökkenése, apadása

A modern államok már régen ráeszméltek és a szó igazi értelmében tudatosították, sőt intézményesen jártak el az aktív népesedési politika érdekében. Egyszer egy beszédében Mussolini azt mondotta, hogy „a népesedés a világtörténelem kulcsa”, amit szében semmi sem bizonyít, mint az, hogy a régi nagy római birodalom hanyatlása és megsemmisülése tulajdonképpen születéscsökkenéssel, vagyis a népesedés mérlegének súlyos egyensúly zavarával indult meg azon a lejtőn, melynek végén a megsemmisülés a kipusztulás áll. Szamárságnak mondotta Mussolini azt a közkeletű, elhamarkodott tant és igazságnak színét mutató tétele, hogy a népesség szaporodása a gazdasági viszonyok romlását okozza, tehát egyszerűen mondva nyomort eredményez. Igaza van abban a józan és okos okfejtésben, hogy a több ember többet fogyaszt, tehát a fogyasztás emelkedik, mit kielégíteni csak többtermeléssel, több munkával lehet.

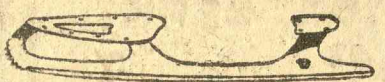
Ez a „több munka” egyaránt érinti az ipart, a kereskedelmet, a mezőgazdaságot és — mindent. Az államokra a népesség számának növekedésével kétségtelenül nehéz feladatokat megoldása vár. De ezek nem lehetetlenek.

A népesedési probléma mindig igen fontos és lényeges volt. A világháború közel 11. az 1918 évi spanyolnátha járványnak 15 millió halottja Európában még ma is felette erősen érezhető hatású. Óriási embervesztés ez. Az emberi élet fájának törzséből egy hatalmas rész esett ki. Egyszerűen úgy monhatjuk, hogy egy nemzedéknyi úr táton még ma is a népesség korosztály szerinti két véglete: a fiatal és öreg között. Ez a különbség a népesség korszerinti összetételében erősen érezhető. Ezt bizonyítja az, hogy az öregek száma aránya 1934-ben például Franciaországban 14, Németországban 9, Olaszországban 7 százalék volt. A már említett Louis I. Dublin szerint az USA-ban 1934-ben a 20 éven aluliak számaránya 38, az 50 éven felüliek számaránya pedig 17 volt. A számok bizonyossága szerint előre megjósolhatóan 1944-ben a 20 éven aluliak számaránya 26, (tehát 10 év alatt 14 százalékkal kevesebb) s az 50 éven felüliek száma 35 százalék (tehát 18 százalékkal több) lesz, ami a népesség kétségtelen előregeredése mutat, minek következménye nemcsak a népi tömeg állományának mennyiségi, de főleg a jövő szempontjából minőségi megváltozása lesz, melynek eredményeként egy korszak „leleke és sorsa” is megváltozhat. Ahogy az adatok Amerikára bizonysítják és mutatják a népesség és előregedés nagyjelentőségű megváltozását, éppen úgy állhat ez a vén Európa minden államára és minden nemzetére és itt is sorsdöntő lehet a jövő történeleiben az emberanyag...

A népességszökkenés és előregedés veszedelem sorsdöntő az erdélyi magyarság életében is.

Szent karácsony ünnepén a lélek áhítatos órái után nézzünk szét sorainkban és a látottakon, a számok rideg, de élő beszédéből tanulva álljunk sorban azon az uton, melyen népünk boldóságának és hatalmának sorsa áll — ez pedig az embergazdaság azon útja, melyet Isten az ember számára kijelölt... Így készül a történelem.

— Mennyit ér a szív fájdalom? Newyorkból jelentik: Amerikai biztosító társaságok újabb fiatal lányokat biztosítanak az ellen a kockázat ellen, hogy bámulóik nem jelennek meg a légyotlon. A biztosítási díj hetenként 30 lej. Ha az ifjú nem jelenik meg pontosan a kitűzött időben, a biztosított 150 lej kárpótlást kap, mert ennél többet a biztosítók szerint semmiféle szív fájdalom sem ér meg. Azt az ifjú hölgyet, akit egy héten kétszer ért családás, a vállalat „veszélyes kockázatnak” minősíti és biztosítási ajánlatát nem fogadja el többé.

Korcsolyák
legmodernebb kivitelben,
legolcsóbban kaphatók

RUN MÁTYÁS FIA R.-T.-NÉL
CLUJ, CALEA MARECHAL FOCH No. 2.

Szemüvegeket orvosi előírás szerint készítünk
Prima alpacca orvóeszközök feltűnő olcsó áron!